

Název: Poklad Černého delfína

Autor: Jaroslav Foglar

Nakladatelství: Olympia, 2000

1. Cesta za dobrodružstvím

Byla nevlídná říjnová neděle. I ve vysoko položených

vinohradských ulicích se válela mlha smíšená s kouřem a již

od časného rána panovalo všude šero.

Standa Melichar se však pro špatné počasí příliš nermoutil.

Kolo měl beztak od minulé vyjížd'ky porouchané, zlobila ho

přehazovačka a ucházela zadní duše. Snad je vadný jen

venti-lek, ale Standa jiný nemá. A tak by mu darmo bylo líto,

že nemůže jet ven.

Ted' před obědem si dodělá úkoly zbylé od včerejška a zopakuje

si matematiku. V osmé třídě je dost práce pro toho, kdo není

zrovna vyložený jedničkář!

A odpoledne přijde Lojzek Nosek a půjdou spolu dolů do Prahy

na toulku bez cíle, za dobrodružstvím. Chodívali tam často,

skoro každou neděli — a někdy i ve všední den, když měli

odpoledne méně učení. A vždy šli s podivnou nejasnou touhou

něco tam prožít, něco neobvyklého, mimořádného. Ale až dosud

se jim jejich touha nikdy nevyplnila. Výpravy většinou

končily v některém biografu. To byla tečka za nedělí,

tečka, jakou dělá tolik pražských chlapců a děvčat.

Dobrodružství dospělých lidí viděná ve filmu je napínala a

příjemně vzrušovala. Ale filmové příhody, v nichž hlavní

úlohy hráli hoši a dívky, Standu a Lojzka přímo spalovaly a

ještě více rozdycht'ovaly. Proč oni dva nemohou něco napínavého

prožít? Proč je svět a život zajímavý jen ve filmu? Jak to

navléknout, aby se i jim něco neobvyklého přihodilo?

Jak těžce se šlo po takovém filmu z kina do střízlivých

pražských ulic, domů — a druhý den do školy! Jak suchopárně

zněla slova Standovy třídní učitelky: “Učte se,

to je vaše

největší dobrodružství!” Oba byli natolik rozumní, že učení

uznávali jako nutnou, dobrou a velmi potřebnou záležitost. Že

by však v učení bylo nějaké dobrodružství?

Při práci nad úkoly i při přemýšlení o tom, kam dnes do Prahy

půjdou, uplynulo Standovi dopoledne, až ho maminka zavolala k

obědu.

A potom už se v ulici pod okny ozval známý hvizd, pískaný

signál, na který Standa čekal. To Lojzek Nosků přišel zezdola

ze své tiché ulice Na Kleovce, plné zahrad, kde si Standa

vždycky tolik přál bydlet, a ohlásil se.

Standa se ani nezdržoval vyhlédnutím z okna.
Chvatně si oblékl

krátký kabát předělaný ze staršího otcova
převlečníku a s

vysvětlujícím zavoláním do kuchyně “Lojzek
už píská” vyběhl z
domu.

Lojzek stál na protějším chodníku a přátelsky
na něj pokynul.

V čapce korejce se štítkem obráceným vzhůru
a v hnědé bundě

vypadal důvěryhodně. Znali se už dlouho. Od
první až do čtvrté

třídy, než se Lojzek s rodiči odstěhoval dolů na
Kleovku,

chodili spolu dokonce do školy.

Z nedalekého parku u vodárny hrnul vítr sem
do Moravské ulice

závěje spadaneého barevného listí. Jeho

nasládlá vůně se mísila

s pachem mlhy a kouře. Byl to čas jako stvořený pro výpravu

tam dolů, do zešeřelých staroměstských ulic a uliček.

Na rohu Moravské a Chodské ulice stál Jirka Drahelský. Nebylo

mu ještě patnáct, a už kouřil. Byl načesaný, vlasy se mu

leskly pomádou a ve tváři měl výraz jakési důležitosti.

Ještě před prázdninami to byl chlapec jako třeba Standa. Hrál

s partou hlavičky, projížděl se kolem bloku na kole a jednou

se chlubil, že má ze všech chlapců v ulici nejkratší kalhoty.

Teď je oblečený dospěle, dlouhé kalhoty má dole zúžené tak, že

by je přes boty nesvlékl. Krátké manšestráky se založenými

nohavičkami po prázdninách už neoblékl, ani na kole nejezdí a

hlavičky nehraje! A to proto, že začal kamarádit se staršími

chlapci ze Slovanské ulice. Chce se jim přizpůsobit! Musí!

Jinak by ho nevzali mezi sebe.

Standa s Lojzkem teď prošli kolem něho a Jirka si je oba

změřil povýšeným pohledem. Lojzek prohodil k Standovi: “To

budu radši pořád kluk než takovýhle panák!”

Minuli budovu pošty a prošli celou Moravskou ulicí až tam, kde

končila u docela nové veliké školy v příčné Sázavské ulici.

Tou se dali dolů na hlavní třídu, a pak už se každou vteřinou,

každým krokem blížili k svému Velkému dobrodružství, které na

ně tam někde dole čekalo. ‘

Při všech svých výpravách něco dychtivě očekávali. Něco

velkého, zajímavého, neobvyklého. Ale sami dobře nevěděli, co

by to mělo být. A jak mohli tušit, že právě dnes se jim jejich

touha vyplní?

Čekaly na ně rozmanité záhady, boje a nejpodivnější věci, i

veliká přátelství! Zkoušky odvahy a pevných nervů, spouštění

po lanu, luštění tajemných nápisů, zdolávání dravých vod...

Ale na začátku této pamětihodné cesty do

vnitřní Prahy o tom

ještě neměli ponětí. Nic nevěděli o Tygrích džunglích, ani o

Červených skalách. Neznali pověst o pirátské lodi Černý

delfín a o jejím kapitánu O'Brienovi!

Pamětní lístečky, úseky vzrušující cesty za pokladem, soutěž

obratnosti, boj o Zlaté ostrovy a stovky jiných podivných

nových věcí, báječně krásných — to všechno na ně teprve

čekalo.

2. Přepaden Stepními vlky

Před kinem Květen na hlavní třídě stály hloučky chlapců a

děvčat — a také o několik domů výš u kina Bystrica bylo živo.

Ale hlavní proudy vinohradské mládeže stékaly dolů k Muzeu, a

s nimi plul i Standa s Lojzkem.

V kině Květen právě běžel barevný film s pohádkovým námětem,

mládeži přístupný. Lojzek k tomu řekl: “Víš Stando, já bych

chtěl vidět takový film, kde by hráli jen samí kluci! Takoví,

jako jsme třeba my dva — a aby tam bylo něco, co nás baví, ale

co by také každý z nás mohl prožít. To by bylo něco! Copak

filmaři nevědí, co my chlapci chceme?”

“Na takový film by byl určitě nával,” zasmál se Standa.

Zastavili se u jedné křižovatky, kterou právě zablokovaly

tramvaje. Řidiči vypadali bezradně, každý

dával rady, aby ten

či onen vlak trochu couvl, ale nikdo se neměl k činu.

“Pojď, jdeme!” vybídl po chvíli Standa Lojzka. “Pěkně si to zavařili!”

Na Václavském náměstí vymetli všechny průchody, ve kterých

byla kina, a prohlédli si stovky ukázkových obrázků z filmů.

Debatovali u výkladů papírnických a knihkupeckých krámů — au

obchodu se sportovními potřebami prostáli nejméně čtvrt

hodiny.

Ale to všechno nebylo to pravé, co hledali. Tady, v záři

světél a neonových reklam nemohou objevit žádné dobrodružství!

Tady se ani nemůže přihodit nic, co by stálo za zmínku.

“Půjdeme tam dolů!” máchl Lojzek rukou směrem k ulici Na

můstku, a oba přitom věděli, kam půjdou. Do uliček Starého

Města, do tajuplných zákoutí, kde večer svítí starodávné

plynové lampy a kde je plno stínů.

Cestou potkávali a míjeli hochy a dívky, bloumající po

chodnicích Václavského náměstí nebo stojící u vchodů do

pasáží a kin. Všichni se tvářili znuděně. Chlapci důležitě

oklepávali popel z cigaret — a přitom mnozí z nich byli jen o

málo starší než Standa a Lojzek.

Na rohu u Koruny vznikl nějaký povyk.
Strážník vyváděl z

pasáže dva výstředně oblečené chlapce. Kdosi
říkal, že se

chtěli dostat do vyprodaného kina bez
vstupenky a že u vchodu
ztropili výtržnost.

Standu až zamrazilo při představě, že by on
sám byl v kůži

některého z těch odváděných kluků. O
takovéhle dobrodružství
by nestál!

Z Můstku přešli do Melantrichovy ulice, kde
začínala čtvrt',

která je přitahovala. Byla už téměř bez lidí.
Jak minula pátá

hodina odpolední a říjnová tma se snesla do
tohoto bludiště

uliček, chodci, jako by snad náhle dostali

strach být venku,

honem pospíchali domů.

“Tady bych chtěl bydlet!” řekl Lojzek
toužebně. “Prozkoumal

bych každý kout a průchod, do všech dvorků
bych se dostal,

tady by se panečku daly zažít věci!”

Standa mu chtěl něco odpovědět, ale v tu
chvíli k nim dolehl

podivný hluk a křik. Přicházel z Jilské ulice.

Byla jen velmi spoře osvětlena plynovými
lampami. A asi sto

metrů od ústí průchodu, kde teď Standa s
Lojzkiem vyjeveně

stáli, v přítmí hlomozil a křičel hlouček
chlapců. Zaznívaly

odtamtud hněvivé hlasy, klubko se zmítalo
sem a tam a

vypadalo to na nějakou rvačku.

Vtom se však od hloučku odtrhla jakási postava.

Oba brzo poznali, že je to chlapec asi stejně starý jako oni a

že před hloučkem zřejmě prchá.

“Vlci!” volal vzrušeně, když k nim dobíhal.
“Stepní vlci!

Přepadli mě Stepní vlci!” V jeho hlase i tváři byla zřetelná

taková úzkost, že se Standa až zachvěl.
Chlapec k nim přibíhal

zřejmě

8

jako ke spáse, také již svůj běh zpomaloval.
Když se však

přiblížil na několik kroků, vykřikl:

“Ale vždyť vy nejste naši, vy nejste, já

myslel...”

Jazyk se mu pletl strachem a zadýcháním. Chtěl zase přidat na

rychlosti běhu, ale už bylo pozdě. Hlouček pronásledovatelů ho

doběhl a výhružně obklopil spolu s ním i Standu a Lojzka.

Bylo to pět chlapců. Postavami vypadali na hochy ze sedmé osmé

třídy, ale zdivočelé výrazy ve tvářích je činily staršími.

“Teď už nám neutečeš!” volal jeden z nich na chlapce, kterému

tekla z nosu krev. “Podruhé se ti to už nepodaří!”

Několik rukou se své oběti chopilo a začalo chlapcem cloumat.

“Tak dost! Co se stalo? Co vám udělal?” vykřikl Standa. Tak

silně nenáviděl každé bezpráví a násilí — na
Vinohradech

kolem Moravské ulice tím byl pověstný — a
tady ho najednou
viděl tolik!

“Nebav se, nebav se,” vyštěkl jeden z
násilníků na Standu,

“nebo dostaneš taky!”

Kruh útočníků se kolem nich významně zúžil
a Standa s Lojzkem

viděli, že jsou už vlastně také zajatci té
podivné hordy
cizích kluků.

Největší z nich se teď vrhl na dopadeného
chlapce a vyt' al mu

silný políček. Napadený se už nebránil, byl se
silami a vůlí k
odporu u konce.

To bylo však na Standu příliš. Vrhł se na hrubce a zasypal

jeho tvář pleskavými políčky dřív, než se mohl vzpamatovat a uhnout.

Vzápětí se kruh pronásledovatelů uzavřel úplně a začala nerovná bitka pěti proti třem.

Standa a Lojzek nedbali deště ran. Vědomí, že se bijí za

právo, za napadeného osamělého chlapce, jim dodávalo sílu a odvahu.

Ve zmatku bitky ani nepostřehli, že z plácku od Jalovcové a

Karlovy ulice sem běží další chlapci. Větší i menší — a každý

měl na klopě jakýsi čtyřhranný odznáček či co,

právě tak jako

hoch, kterého bránili.

Ten teď na přibíhající vzrušeně volal: “Pojďte sem, rychle,

přepadli nás Stepní vlci!” Bylo zřejmé, že přibíhající chlapci

jsou jeho kamarádi.

Parta útočníků, která se náhle ocitla v menšině, na jejich

pří-

chod nečekala. Rozdala ještě pár úderů a vzápětí už prchala do

tmy Jilské ulice, odkud se předtím přihnala.

3. Podivuhodné seznámení

“Co se stalo, Jindro?” vykřikl na poraněného chlapce jeden z

jeho kamarádů. “A jak to prosím tě vypadáš? Vždyt’ jsi samá

krev!”

Jindra se k němu obrátil, jeho vysvětlení však patřilo všem:

“Měl jsem hlídku na rohu Vejvodovy a Jilské ulice, tam na tom

plácku u plakátů. Ze žlutého území se sem chtěli dostat Ludva

a Přemík. Když viděli, že jsem tady na obraně, zmizeli zase do

Husovky. A najednou ke mně přišla z Vejvodovy uličky ta parta

Vlků a nejmenší z nich do mě schválně prudce strčil. Myslel,

že se mu nic nemůže stát, když má za sebou takovou přesilu.

Řekl jsem mu, aby si nezačínal a hleděl zmizet.

Ale to už mě obstoupili ostatní a jeden vykřikl: Tak ty budeš

vyhrožovat? A než jsem mohl něco říct, dal mi pěstí do

obličeje. Bolestí jsem chvíli nevěděl, co se se mnou děje. A

pak se ten největší rváč rozpřáhl k další ráně. Vzpamatoval

jsem se a začal utíkat pryč.

Asi sto kroků odtud mě dohnali, ale vytrhl jsem se jim a

doběhl až sem, k těmto dvěma chlapcům. Ve tmě jsem myslel, že

jsou od nás! No — a pak jsme proti Stepním vlkům bojovali

společně, až jste přišli vy!”

“A v pravý čas!” dodal Standa. Pozornost Jindrových kamarádů

se teď obrátila k němu a k Lojzkovi.

“To jste tedy správní chlapci!” řekl uznale

jeden z nich,

zřejmě nejstarší. “Zastali jste se neznámého, který byl v

tísni! To se stává málokdy — bylo to od vás pěkné a čestné.

Nás je tady asi třicet, ale byli jsme rozběhlí po všech

možných okolních uličkách — hráli jsme takovou velkou

napínavou hru, víte? Jmenuje se Vyzvědači. Ted’ v šest hodin

právě skončila!”

“My nejsme odtud!” řekl rozpačitě Lojzek, ačkoli to k

rozhovoru ted’ celkem nepatřilo. “My jsme z Vinohrad — a

dostali jsme se sem jen náhodou ...”

Mluvčí Jindrových přátel se usmál. “Ani my tady nebydlíme!

Máme v radlické jednotě turistický oddíl a většinou jsme z Ra-

10

11

dlic a ze Smíchova. Já se jmenuju Béd'a Vlasák, a za váš

obětavý čin vás teď zvu k nám do klubovny, aby vás poznali

všichni naši chlapci.”

Standa s Lojzkem na sebe pohlédli. Lojzek se usmál a Standa

řekl: “No dobrá, na biograf už je stejně pozdě, a tak se do

vaší klubovny rádi podíváme. Já se jmenuju Standa Melichar a

můj kamarád je Lojzek Nosek.”

Kupodivu, Jindrovi kamarádi podali Standovi a Lojzkovi ruce a

každý z nich jim také řekl své jméno. Ale ani si je v tom shonu nezapamatovali.

Chlapci z oddílu si teď sundali své odznaky. Byly to

papírové značky, jimiž se rozlišovali ve hře. Béd'a řekl: "Teď

půjdeme k naší družině — utábořili jsme se tady v jednom domě

v Mi-chalské ulici. Ve hře říkáme takovému místu hlavní stan.

Máme tam kabáty, aktovky a je tam také jeden z nás, který

odtamtud řídil hru naší družiny proti ostatním dvěma

družinám!"

"Víte, náš oddíl má tři družiny," řekl Standovi a Lojzkovi

chlapec, který se jmenoval Jůlek. “A celou tu splet’ uliček a

průchodů jsme si rozdělili taky na tři území — a každé území

si bránila jedna družina a do druhých dvou vysílala své členy

na dobrodružné výzvědné výpravy!”

Za řeči vešli do nízkého průjezdu starodávného domu, jakými

zde ostatně byly snad všechny, po několika krocích však

průjezd neústil do dvora, jak Standa s Lojzkiem očekávali, ale

do tajuplné úzké uličky, všelijak lomené. Byla to Hlavsova

ulice. Po celé délce ji chabě osvětlovaly strašidelné plynové

lucerny.

Standa ani Lojzek o její existenci až dosud

nevěděli, ačkoli

kolem už několikrát při dřívějších výpravách brousili.

Chlapci z oddílu se teď bavili o příhodách z dnešní hry a oni

dva je při chůzi poslouchali a občas se mezi sebou

dorozumívali nenápadným šťouchnutím lokte. Nemuseli mluvit,

znali se oba dokonale — a vzájemně teď o sobě věděli, že se

jim před chvílí začaté dobrodružství čím dál víc líbí!

Hlavsova ulička končila u pootevřených železných vrat, a když

jimi prošli, ocitli se v Michalské ulici.

“Tamhle jsou naši, podívejte se!” máchl rukou kupředu jeden z

hochů, jménem Olda.

V přítmí ulice, ve výklenku zavřených vrat jednoho domu, stál

hlouček chlapců. Jinak byla ulice takřka liduprázdná. Nad

vraty visel jako domovní znamení obrovský pozlacený ořech,

snad v metrové velikosti. Mnoho domů v těchto místech mělo

podobné symboly a znaky — a podle nich se jmenovaly.

Chlapci došli až sem. Béd'a vysvětlil čekajícím, co se seběhlo

v Jilské ulici, a seznámil je s Lojzkem a Standou. Oba

uslyšeli další jména, ale za chvíli už zase nevěděli, která

komu patří. Bylo to příliš mnoho jmen najednou: Béd'a, Jindra,

Olda, Jůlek, Ivan, Pét'a, Svatík a Vlád'a.

Mezi hochy oddílu se pak rozvíjel další vzrušený tichý hovor:

“Žlutá nám skoro mohla vypátrat náš hlavní stan, to by nás stálo pětadvacet bodů!”

“Já vím, kde mělo svůj stan červené území!”

“Podívejte se, tenhle průchod na plánku je zrušený — ale blízko je jiný a ten zde není vyznačen.”

“Kdo máte ještě nějaké výkupné, ihned je vraťte, za každé je bod!”

Všechno se to týkalo právě skončené hry.

U všech všudy, musel to být pořádně napínavý podnik, když

dokázal tyto hochy tak rozpálit a nadchnout!

“A teď rychle do klubovny!” přerušil spád hovoru Béd'a. “Víte,

že tam máme být do půl sedmé!”

Vydali se spěšně na cestu. Prošli Vejvodovou uličkou, minuli

Skořepku a dostali se na Perštýn, kde nasedli na pětku. Ani za

jízdy však neskončil nadšený rozhovor. A Standa v duchu toužil

být jedním z těch chlapců a prožívat s nimi jejich vzrušené

hry. Uvědomil si také, že chlapci mezi sebou mluví slušně. Ani

jedno hrubé, nebo dokonce neslušné slovo nevyšlo z jejich úst.

Ba ani ty bezmyšlenkovitě pronášené nadávky, jimiž se jinde

hoši i v přátelském hovoru oslovují, zde neslyšel. Byli to

chlapci jakoby z jiného světa.

Tramvaj doburácela na smíchovskou křižovatku u Anděla. Zde hoši vystoupili, přešli přes roh ulice a nastoupili na jiném nástupišti do osmnáctky. Křižovatka u Anděla byla posledním trochu známým místem, které Standa s Lojzkem znali. Teď už je osmnáctka vezla do ulic, kde ještě nikdy nebyli. Jeli podle jakéhosi ztemnělého nákladového nádraží, které běželo s tramvají po dvě stanice, jak bylo rozlehlé. Pak osmnáctka zabočila v pravém úhlu do radlických kopcovitých končin a po dalších dvou zastávkách byla na konečné stanici. Panovala zde neproniknutelná tma, jen

čekárnička v ní byla ostrůvkem světla.

12

13

“A jsme tady!” kývl vesele na Standu a Lojzka Olda. Oba se na

něj po celou cestu dívali a zapamatovali si jeho jméno,

protože se pořád smál a v každé vyprávěné příhodě ze hry

nalezl něco k smíchu.

Vystoupili z vlečného vozu, minuli kruh záře z osvětlené

tramvaje a čekárničky a vykročili do tmy.

4. Dvě volné židle obsazeny

Oči si na tmou brzy zvykly a Standa s Lojzkem si všimli, že

jdou podél plotu z betonových sloupků do nějaké zahrady. Pak

začali stoupat úzkou pěšinou do příkrého kopce.

“Tak se mi zdá, že Zelená už topí,” řekl Svatík a Stána s

Lojzkem se marně namáhali uhodnout, co měl na mysli.

Až když příkrou cestičkou vyšli na veliké hřiště na náhorní

rovině, pochopili. Podél hřiště stálo dlouhé přízemní

stavení. Ve třech jeho krajních oknech bylo světlo a z komína

nad nimi se kouřilo a občas i vylétla jiskra. To Svatík zřejmě

již na cestičce pod hřištěm viděl a asi také cítil dým.

“Tak tady je naše klubovna,” pravil k Standovi a Lojzkovi

Béd’a.

“A jdeme asi poslední,” řekl trochu zklamaně Svatík. “Až sem

slyším hlasy Žlutých a Zelených!” A skutečně — až sem na

hřiště doléhal z klubovny hlasitý hovor a smích.

Standa silně zrozpačitěl a také Lojzkovi najednou nebylo

příliš volno u srdce. Jací budou chlapci z ostatních dvou

družin? Nebudou mít na ně zlost, že sem, cizí a neznámí,

přišli? A co řeknou vedoucí oddílu? To jsou jistě dospělí

lidé! Snad sem přece neměli chodit. Neměli přijímat Béd’ovo

pozvání!

Ale dveře do klubovny se už otevřely a vzápětí se oba

Vino-hradáci ocitli ve veliké místnosti plné chlapců. Ti

nejblíže dveří podávali Standovi a Lojzkovi ruce, ačkoli je

vůbec neznali, tak jako už dole v Praze. Oba chlapce to znovu

velmi udivilo, ale jejich tíseň a rozpaky se tím trochu

zmenšily. Bylo to tak nezvykle přátelské a uklidňující!

Béd'a je vedl až k zadní stěně klubovny, kde seděl u stolu před

hromadou lejster mladší muž, obklopený houfem chlapců.

“To je náš vedoucí,” řekl Béd'a a zavolal: ..Zdeňku, Zdeňku,

přivedli jsme dva hosty — zrovna když jsme hráli Vyzvědače,

zachránili Jindru před Stepními vlky!”

Vedoucí se na ně usmál a také jim podal ruku.
“Musíte nám pak
vyprávět, jak to bylo,” řekl se zájmem, ale
potom zase
obrátil pozornost k hochům, kteří mu cosi
sdělovali o právě
skončené hře.

Ještě asi čtvrt hodiny panoval v klubovně
rušný hovor.

Hloučky postávaly a posedávaly kolem
obrovského dlouhého
stolu nebo u stěn, jednotlivci pobíhali a všude
se mluvilo jen
a jen o hře.

Modrá družina, která Standu a Lojzu přivedla,
ponechala své
hosty na chvíli o samotě, neboť i ona měla
zřejmě spoustu

různého projednávání hry s ostatními dvěma družinami.

Standa s Lojzkem byli jako u vytržení. Naslouchali současně

několika hovorům a prohlíželi si na stěnách vývěsky s

nejrozmanitějším obsahem, který byl pro ně trochu tajemný.

Také je upoutaly malé, ale pohodlné židle, zřejmě domácí

výroby, všelijak zdobené. Jejich sedadla se dala odklápět

jako víko a pod nimi byl prostor na různé věci.

Pak se ozval hvizd píšťalky. To dal vedoucí Zdeněk jakýsi

signál, a v té chvíli vznikl na minutu ještě větší hluk a

ruch.

Každý hoch popadl svou židličku a kamsi se s

ní hrnul — a tu

už také Standa s Lojzkem viděli, jak se tvoří tři řady židlí:

jedna proti čelu stolu, za kterým sedí Zdeněk ještě s jakýmsi

starším chlapcem, další dvě pak proti sobě podél obou stran

stolu.

Béd'a kývl na Standu, aby si s Lojzkem přisedli do řady,

kterou utvořila jejich Modrá družina. Dvě židličky, jako pro

ně připravené, zde byly volné.

Nastalo ticho.

A pak Zdeněk začal mluvit. Jak probíhala hra. Kolik vyzvídá- .

čů každá družina na svém území zajala, kolik sama ztratila na

výkupném za své vyzvědače a kolik úkolů v cizích územích

splnila. Která družina objevila hlavní stany jiných družin.

Hoši z jednotlivých družin odpovídali a vysvětlovali.

Zkoumaly se písemné zprávy a záznamy hry a přepočítávaly malé

různobarevné ústřižky papíru, kterými polapení vyzvědači

platili obraně cizího území za své propuštění.

Chvílemi se klubovnou ozval bouřlivý smích. To když někdo

připojil vtipnou poznámku nebo narazil na veselou příhodu,

která se při hře udala. Samozřejmě, nejvíce se smál Olda. O to

14

15

se hlavně přičiňoval chlapec s protáhlým obličejem sedící

naproti mezi Žlutou družinou, který pořád utrušoval podařené

vtipy a někdy rozesmál i Zdeňka. Jmenoval se Radek.

Standa s Lojzkem teď přejížděli očima zejména chlapce Žluté a

Zelené družiny. Měli je všechny pěkně před sebou v boční nebo

protější řadě. Viděli nejružnější tváře, hochy značně mladší,

než jsou oni, stejně staré i značně starší. Ale všichni si

zřejmě byli dobrými kamarády!

A když se při rozpravě o hře vyskytly různé názory na to či

ono střetnutí, pronášeli hoši své námitky proti jiným mírně,

ne-hádavě, a vždy byla přímo cítit úporná snaha vyřídit

protest nebo spor co nejspravedlivěji, i za cenu bodové

ztráty vlastní družiny.

I ti nejmladší chlapci se každou chvíli hlásili o slovo a

směle pronášeli své názory a připomínky. A všichni ostatní,

Zdeňka nevyjímaje, o nich uvažovali a debatovali. Nebyl zde

rozdíl mezi mladšími a staršími, nikdo nebyl povýšený ani

ponížený.

A vedoucí Zdeněk řídil rozpravu klidně a věcně, nechával

chlapce hovořit, dotazoval se na názory ostatních, při

některých otázkách dával hlasovat nebo žádal
předsedu oddílové

radu, aby otázku přednesl na příští schůzce
rady. Byl jakoby
jedním z nich.

Posléze rozprava skončila zjištěním, že nejlépe
si ve hře

vedla Žlutá družina, po ní Modrá a nejméně
bodů získala

Zelená.

“A teď jak to bylo s Jindrou a těmi Stepními
vlky?” zeptal se

Zdeněk a podíval se na tu stranu stolu, kde
seděla Modrá
družina.

Jindra znovu vylíčil celý příběh. Všichni
chlapci potom

zatleskali a přátelsky se na Standu a Lojzka
usmívali. Oba se

při vyprávění dozvěděli, že hoši z oddílu nazývají Stepními

vlky chlapce, kteří se potulují po ulicích, pasážích a kinech

bez cíle, bez zájmu o něco lepšího, vyššího a užitečnějšího.

“I ti rváči tam v Jilské ulici byli takovými Stepními vlky,

jak my říkáme!” usmál se nakonec trochu nevesele Zdeněk.

“Úmyslně s někým začít hádku, aby byla záminka k násilí,

uhodit někoho surově do tváře, jako se to stalo Jindrovi,

toho je schopen jen hoch, který roste jako dříví v lese a

neví, co je čest a právo!”

Po jeho slovech bylo několik vteřin ticho, a Standa si právě v

té chvíli povšiml, že ani jedna ze židliček, které se mu tak

líbily, není prázdná. Všechny byly obsazené.

A Béd'a, vedoucí Modré družiny, vstal a řekl: “Navrhuji,

abychom Standovi a Lojzkovi nabídli členství v našem oddílu!

V Modré družině jsou dvě židle volné. Jedna po Honzíkovi,

druhá po Karlovi. Víte, že Karlík odjel na keramickou

průmyslovku do Bechyně. K pravidelné oddílové činnosti se už

nemůže vrátit. A proč odešel Honzík, to všichni víte!”

Odpovědí byl souhlasný šum. Zdeněk se obrátil k Standovi a

Lojzkovi: “Musíme vám to, chlapci, trochu vysvětlit. Náš

oddíl má třicet chlapců. Tři družiny po desíti členech. Víc

by se jich do naší klubovny ani nevešlo. Snad jste si všimli,

že zde máme pro své členy jen třicet židliček. Dvě se

uprázdnilo odchodem dvou chlapců. Jsou to ty, na kterých

právě sedíte. Nabízíme vám je k trvalému obsazení! Chcete se

stát členy našeho oddílu a našimi kamarády?”

Už prve, při Béd'ových slovech začalo Standovi tlouci srdce

jako zvon. A když teď měl odpovědět na Zdeňkovu přímou otázku,

byl rozrušený jako snad ještě nikdy! Hned od toho setkání v

Jilské ulici měli s Lojzíkem pocit, že se dostávají k něčemu,

po čem tak dlouho toužili a co marně hledali.
Ten pocit sílil
každou další minutou, každým slovem i
výjevem až do této
rozhodující slavnostní chvíle. Tady je konečně
příležitost

něco prožít! Musí ji uchopit oběma rukama!
Povstali a Standa trochu rozechvěle řekl:
“Rádi vaši nabídku
přijímáme. Něco takového jsme dávno
hledali!”

A Lojzek se šibalským úsměvem dodal: “Snad
se na těch židlích
udržíme!”

Olda se začal první vesele smát a po něm se
přátelsky zasmáli
i ostatní chlapci oddílu. Klubovnou se
hromově rozlehl jejich

potlesk.

5. Kouzlo a taje bodování

Říjnová neděle, ve které se Standa a Lojzek tak podivuhodným

způsobem seznámili s hochy radlické jednoty a stali se členy

jejich turistického oddílu, byla mezníkem v jejich dosavadním

životě, klidném a nudném, bez jakýchkoli vzrušujících

událostí.

Ještě ten večer, kdy byli v klubovně poprvé, se Standa s

Lojzkem začali seznamovat s prvními zajímavostmi oddílu.

Nebyla

16

17

to jen hra sama, o které se po návratu ze Starého Města do

klubovny tolik hovořilo, byly to i jiné věci.

“Kdo udělá pamětní lístečky na dnešní neděli?” ptal se třeba

Vlastík ze Žluté družiny — a hned vášnivě dodal: “Já bych je

udělal, Zdeňku, já je udělám, ano? Nemám ještě Desítku!”

“Co to jsou pamětní lístečky? A ta Desítka?” obrátil se tehdy

Standa k Julkovi sedícímu vedle něho.

“Podívej se!” řekl Jůlek a zalovil v aktovce na židli za

sebou. Vyndal sešit v tvrdých deskách. Byly v něm různé

zápisy, všelijaká různobarevná linkování a rámování, a na

dvou protilehlých stranách byly přilepeny jako na šachovnici

malé pestře pomalované papírky, vysoké asi 6 a široké 3

centimetry, v předem nalinkovaných okénkách. Většina okének

byla ještě prázdná, jen první řada byla polepená.

“To jsou pamětní lístečky! Na každém nedělním podniku se někdo

přihlásí, jako teď právě Vlastík,” vykládal Jůlek, “a vyrobí

na paměť společně strávené neděle třiatřicet takovýchhle

lístečků. Třicet pro nás do družin, dva pro Zdeňka a jeho

zástupce Jendu a jeden pro oddílovou kroniku. Na lístečku je

vždy ve zkratce nakresleno něco, co bylo pro

podnik nějak

význačné, pak je tam vepsán jeho název, dnes to bude například

hra Vyzvě-dači, a také jeho číslo a datum. Podniky číslujeme

od začátku oddílového roku, to je od prvního září. No, a každý

si pak lístek nalepí do pracovního sešitu. Ten máme také

všichni!”

“A ta Desítka? Co znamená? Proč chce Vlastík malovat ty

pamětní lístečky kvůli nějaké Desítce?” zeptal se Standa.

“To ti vysvětlím až na družinové schůzce,” zašeptal Jůlek,

protože se na ně přes stůl káravě dívala celá Žlutá družina,

aby svým tlumeným hovorem nerušili

společné jednání.

Modrá družina měla svou samostatnou schůzku vždy ve středu od

pěti hodin odpoledne. Standa s Lojzkem se jí nemohli dočkat a

vyjeli z Vinohrad už ve čtyři, aby nepřišli pozdě.

Do klubovny dnes šli od konečné osmnáctky sami a ještě za

světla. Béd'a tam už byl.

“To je dobře, že jste přišli včas!” řekl jim. “U nás v oddílu

budujeme všechno, od přesné docházky na schůzku nebo na

výpravu až po umístění v různých hrách a závodech. Také

budujeme žákovské knížky — doufám, že nemáte moc poznámek?”

Standa se jen klidně usmál. Ivan pak skočil ke

stěně a sundal

jednu z mnoha stejných desek. Byla z modřínového dřeva a v

záhlaví nesla nápis Bodování. Na desce byl připevněn všelijak

linkovaný list papíru.

“Bodování je hnací síla našeho oddílu!” řekl s úsměvem Béd’a k

oběma nováčkům. “Začíná vždy od prvního dne v měsíci a trvá až

do konce měsíce. Každý z nás má na bodovacím archu svou linku

a do té se mu zapisují body. Na konci měsíce se sečtou! Ale

sečtou se i součty bodů všech hochů družiny — a pak se pozná,

jak se tužily všechny tři družiny a která z nich je v tom

měsíci nejlepší.

“No a co byste dělali, kdyby v každé družině byl jiný počet

členů?” zeptal se Lojzek. “To by se pak přece nedalo měřit!

Družina s menším počtem chlapců — jako byla třeba Modrá před

příchodem nás dvou — přece nikdy nemůže získat tolik bodů jako

ta, kde je chlapců víc!”

“Nic by se nestalo!” zvolal horlivě Jůlek. “V každé družině by

se celkový počet bodů dělil počtem členů družiny a získal by

se průměr na jednoho chlapce. A tyto průměry by se pak mezi

družinami srovnávaly, ty by rozhodovaly! Tak jsme to také

udělali teď v září, když jste tu ještě vy dva nebyli a my jsme

byli skutečně slabší!”

“A ta Desítka — to je také moc pěkná věc!”
liboval si Svatík.

“Každý z nás může na bodování vydělat
jednou měsíčně kromě

bodů za docházku, za přesnost, za hry, za
žakovskou knížku a

jiné věci ještě deset bodů za různou práci pro
oddíl.

Například umyješ v klubovně okna — a máš
do té desítky dva

body! Vyrobíš pamětní lístečky na nedělní
podnik, jsou za to

tři body. Nařežeš dříví na topení a nanosíš je z
dřevníku do

klubovny — a máš další bod. Podívejte se
tady!”

Vzal ze stěny jinou modřínovou desku s
nápisem Desítka.

“Sem se ty práce každému z nás zapisují. A na konci měsíce se převedou do bodovacího archu.”

“A co když někdo vykoná práce za víc než deset bodů? A proč se nesmí těch deset bodů překročit?” ptal se udiveně Lojzek. Ale

ani na tyto otázky mu Svatík nezůstal dlužen odpověď.

“Body přes desítku se každému převádějí do příštího měsíce!

Dříve si mohl každý z nás vydělat měsíčně za práci pro oddíl,

kolik bodů chtěl. Někteří ale kvůli tomu začali zanedbávat

práci doma i ve škole, a tak oddílová rada nakonec

odhlasovala, že

18

19

takto můžeme získat nejvýš deset bodů. Ale uvidíte sami, že je

někdy dost těžké dosáhnout i jen těch desíti bodů!”

Ještě mnoho jiných věcí se Standa s Lojzkem na schůzce

dozvěděli. O tříměsíční přijímací zkoušce, kterou oba

podstoupí, o pracovním sešitu, o odznaku Mladého turisty.

Vyslechli všelijaké historky ze života oddílu a družiny.

Zahráli si Na cinkačku a Nepozorného zpěváka. Málokdy se

nasmáli jako při těchto hrách.

Když schůzka skončila, odjížděli domů plni vzrušení, radosti a

uspokojení.

6. Klubovní sobota

Po první družinové schůzce byli Standa a Lojzek do všeho v

oddílu ještě žhavější a nemohli se dočkat soboty, až pojedou

do klubovny na schůzku celého oddílu. Těmto celooddílovým

schůzkám se říkalo Klubovní soboty.

Standa už v neděli večer vyprávěl rodičům všechno o tom, jak

se s Lojzkem zastali před několika rváči Jindry a jak se tím

seznámili s turistickým oddílem z Radlic. Maminka i tatínek

souhlasili, aby se stal Standa členem oddílu, jen se lekali

té dálky a výdajů za jízdenky na tramvaj.

Ale Standa prohlásil: “Nebudu od vás chtít ani korunu,

uvidíte! Vydělám si sběrem lahví a papíru, prolezu teď

všechny dvory a půdy po celých Vinohradech! Vydělám si i na

tornu a na všechno, co budu v oddílu potřebovat!”

Lojzek byl v méně příznivé situaci. Jeho otec byl doktor práv,

ale z dřívějšího zaměstnání ho pro jeho smýšlení propustili a

nyní pracoval jako pomocný stavební dělník. Vydělal si o

mnoho méně peněz než dřív, práce se mu nelíbila, velmi ho

namáhala, a tak byl rozzlobený na celý svět.

Lojzek proto doma dlouho tajil, co minulou neděli se Standou

prožili a kam se dostali. Ještě ve středu, když odcházel na

první družinovou schůzku do Radlic, se nemusel zpovídat, kam

jde. Otec byl na stavbě, a také maminka byla v zaměstnání,

prodávala v pekařství na Francouzské třídě.

Ale dnes, v sobotu odpoledne, to bylo horší. Otec i maminka

byli doma a Lojzek musel s pravdou ven.

20

Když se ve čtyři hodiny sešel na stanici dvacítky nad

vršovickým kopcem se Standou k odjezdu do klubovny, měl

uplakané oči.

“Tak bych byl málem nepřišel, Stando,” řekl trpce. “U nás bylo

peklo! Táta říkal, že na výlety můžu chodit s kamarády sám a

nepotřebuju k tomu žádný oddíl, že je v tom beztak zase jen

samá politika a hrom aby prý do všeho praštil. Pak šel spát —

no a já jsem vlastně utekl. Co bude doma, až přijdu, to

nevím!”

Dvacítka se vynořila zpod příkrého vršovického svahu a oba

hoši nastoupili posledními dveřmi vlečňáku, jak bylo zvykem

všech chlapců z oddílu. U Jiráskova mostu přisednou na

osmnáctku a tou pak pocestují až na konečnou stanici do

Radlic, do té tiché končiny Prahy, o které až do minulé neděle

neměli ani potuchy.

Lojzek ukázal průvodčímu legitimaci. Standa si koupil

jízdenku. Když ji chtěl přeložit a dát do kapsy, vyhrkl

Lojzek tlumeně: “Pozor! Nepřehýbat! Víš přece, že se v oddílu

hraje s nepřeloženými jízdenkami nějaká hra!”

“Já vím. Ale zapomněl jsem,” řekl Standa. “To bude ještě

trvat, než si na všechno zvykneme!” Schoval jízdenku pečlivě

do notýsku, rovnou a nepomačkanou.

V klubovně už bylo plno chlapců — a Zdeněk s Jendou byli u

svých stolků přímo obleženi. U kamen řezali Bořek s Jendou ze

Zelené družiny uschlé větve na malá polínka.

Bořek byl

kytič-kář, přírodopisec, a doma měl plno truhlíků s květinami.

Ted' zrovna vykládal Čendovi, že větve jsou z třešňového stromu.

V koutě u stolku hráli Slávek a Martin ze Žluté a Jůlek z

Modré družiny jakousi stolní hru, které se v oddílu říkalo

Pamětná. Po stole měli rozloženo množství malých leštěných

destiček ze dřeva, s různobarevnými jednoduchými kresbami.

Chvílemi se odtud ozývaly výkřiky vzrušení i výbuchy smíchu.

Nejhlučněji si počínal Martin, velmi vznětlivý a stále

rozdurděný chlapec v brejličkách. Chlapci mu

někdy říkali Sud

prachu, protože se každou chvíli rozčertil i pro maličkost.

U hlavního stolu uprostřed klubovny sedělo nejvíc hochů a

každý se něčím zaměstnával. Vyměňovali si pamětní lístečky,

Vlastík rozdával svoje z minulé neděle, Olda, Kamil a Ruda se

smáli legračním Pét'ovým kresbám v oddílové kronice.

Standa a Lojzek už ze středeční družinové schůzky věděli, že

21

si všichni chlapci v oddílu podávají ruku, když se sejdou nebo

rozcházejí. A tak hned u dveří začali podávat ruku všem, kteří

stáli nejbliž. Nemuseli ani všechny obcházet,

nebot' mnozí

přicházeli k nim a sami jim podávali ruce. Oba hoši byli

tímto pěkným kamarádským zvykem přímo nadšeni.

“A lístek! Lístek z tramvaje! Máte?” vybafl na ně Jůlek z

jejich družiny. Standa s Lojzkem na sebe pohlédli a Standa

řekl: “Já mám! Lojzek ne, ten jezdí na legitimaci!” Vytáhl z

kapsy notýsek s jízdenkou.

Jůlek se jí zmocnil, hodil pohledem na jednu z vývěsek na

modřínové desce a vykřikl: “Lidičky, Standa přebil asi o šest

tisíc nejvyšší číslo v jízdenkové hře — má jízdenku číslo 992

454 — dostáváš Stando svůj první rublon! Až

jich budeš mít

deset, koupíš si jednu oddílovou nálepku do sbírky. Všechno

vám ještě vysvětlím!”

Hnal se s jízdenkou k dělené vývěsce, kde nahoře nad seznamy

jmen hochů a čísel jízdenek byly připíchnuty dva štůčky

jízdenek, na levé polovině s čísly nízkými, na pravé s

vysokými. Jůlek připíchl Standovu jízdenku napravo.

“Tak abyste tomu rozuměli,” řekl, “smyslem hry je přinést

jízdenku buď s číslem co možná nejnižším, nebo zase naopak s

nejvyšším. Kdo přinese jízdenku, která má číslo větší nebo

nižší než ty, které jsou na vývěsce už z

dřívější, připíchně

ji na ni a za odměnu dostane jeden rublon.
Víte, to jsou

takové naše oddílové peníze. Jízdenka však
nesmí být

pomuchlaná ani přeložená. To proto, abychom
zabránili lovení

jízdenek v odpadkových koších na stanicích.”

Jůlek skončil výklad a Standa si šel ke
Zdeňkovi pro rublon.

Byl to malý čtvereček zeleného kartónu a na
něm byla červenou

tužkou napsaná jednička.

“Takových věcí se u nás ještě dozvíte,” slibně
máchl rukou na

Standu a Lojzka Ota ze Zelené družiny. A oba
chlapci se jen

divili, kde všechny ty nápady oddíl bere.

Ale zatím nebyl čas na úvahy ani na vypytování. Ozval se hvizd

Zdeňkovy píšťalky, ruch se během několika vteřin utišil a

Zdeněk zahájil schůzku. Na programu byly spousty různých drobných záležitostí.

Žlutá družina zapomněla podepsat Dodatky z poslední

druži-novky. Kamil a Ruda ze Zelené družiny mají nejlepší

výsledky v soutěži ve čtení mapy. Modrá družina má už skoro

hotovou

22

Desítku. Nováčkům Standovi a Lojzkovi se budou udělovat body

až od příštího měsíce, teď už by začínali s velkou ztrátou,

když v oddílu nebyli od začátku října. Karel psal z internátu

v Bechyni, oddíl mu tam moc schází. Kdo vypracuje žebříček

bodování? Ve Žluté družině se mění telefonní štafeta. Jak

pokračuje soutěž o odznak Mladý turista?

Někdy převzal řeč předseda oddílové rady Břetík, který je též

vedoucím Žluté družiny, a z notýsku přečetl důležitá sdělení.

I ostatní chlapci se občas hlásili o slovo. Vlád'a z Modré

družiny konečně vyjednal nahoře nad Radlicemi řepnou brigádu.

Ivan přitom pošeptal Standovi, že Vlád'a je vyhlášený odkládá,

všude chodí pozdě, nikdy si neumí vyměřit čas — ale vždycky to

pak umluví. Celá družina se na něj zlobí, ale když ho vidí

zkroušeného, nedokáže mu říct tvrdé slovo. I jeho otec je prý takový!

Vlastík ze Žluté družiny oznámil, že ve známkování minulé

neděle byly samé jedničky. Svatík se přitom nahnul ke Standovi

a Lojzkovi a vysvětlil jim, že na konci každého nedělního

podniku napíše všichni chlapci na malé útržky papíru, jak se

jim podnik líbil. Když byl velmi pěkný, mimořádně zajímavý,

napíše jedničku. Byl-li jen dobrý, napíše dvojku. Kdo byl s

podnikem nespokojen a komu se program ani trochu nelíbil,

napíše trojku! Vlastík pak papírky od chlapců
vybere, sečte

známky a vydělí počtem papírků na tři
desetinná čísla. Tím

vypočte průměr úspěšnosti podniku. A celému
tomu počínání se v

oddíle říká známkování. Trojka se od začátku
září ještě

nevyskytla, ale v červnu, ještě před táborem,
padly za jednu

neděli čtyři. Oddíl tehdy jel na Berounku.
Všude byla vzrostlá

užitková tráva, do které se nesmělo, nikde
nebylo kousek místa

na hry, chlapci museli pořád jen jít a jít — a
nakonec ještě

začalo pršet!

Standa s Lojzkem poslouchali jedním uchem
Svatíka, druhým

oddílovou rozpravu. Ta už ale pomalu končila a na řadu přišlo několik veselých her.

“A co podnikneme zítra?” zeptal se potom Zdeněk, když měla schůzka končit. “Kam půjdeme?”

“Do Zaječí rokle!” volali někteří chlapci.

“Na Pískové skály! Tam je vždycky sucho!”

“Do Ještěřích jam! Už jsme tam skoro rok nebyli!”

“A co Koniklecová louka? Třeba bude hezky!”

“Milíčov! Já jsem pro Milíčov, i když se už nemůžeme koupat!”

23

Hoši se předstihovali v návrzích. Standa s Lojzkem jen

dychtivě přihlíželi jejich nadšení — a Standa přitom trochu

smutně uvažoval, kam asi zítra půjdou chlapci z jeho třídy.

Nikam! Rozprchnou se do pražských ulic a biografů. To bude jejich neděle!

Zdeněk utišil změt' hlasů hvizdem píšťalky a řekl: "Dám vám,

chlapci, lepší návrh! Počasí je nevalné, brzo se už také

stmívá. Pojd'me do Červených skal! Se soumrakem se pak vrátíme

do klubovny a promítneme si táborový film."

Ozvala se bouře nadšení.

"Vážně, táborový film?" volal Vráťa, vedoucí Zelené družiny.

"To už je film z tábora vyvolaný?"

"Jestli v něm bude, jak jsem sebou plácnul u vody do toho

bláta, tak přeruším promítání!” vyhrožoval se smíchem Olda z

Modré.

Bylo zřejmé, že chlapci táborový film ještě neviděli a že je

to Zdeňkovo překvapení. Také se podle toho lišácky tvářil.

“Tak zítra v půl třetí — a ve tři čtvrtě na tři odcházíme!”

zakončil pak schůzku.

7. V pohoň Červených skal

Neděle byla nezvykle příznivá. Zlatavé podzimní slunce svítilo

už od rána a dokonce i trochu hřálo. Vzduch byl vlahý a voněl

podzimem.

Standa s Lojzkem jeli už počtvrté na konečnou stanici

osmnáctky. Standa sice utrácel dost peněz za tramvaj, ale

nelitoval jich. “Kdybych šel v neděli do kina, tak to utratím

za dvě hodiny,” řekl Lojzkovi, když ve vinohradské dvacítce

přijal od průvodčího jízdenku. Podíval se přitom znalecky na

její číslo a dodal trochu zklamaně:

“Tak dneska nepřebiju nic — nebude žádný rublon!” Jeho

jízdenka měla číslo 447 865. Taková se nehodila k soutěži ani

o nejvyšší ani o nejnižší číslo. V obou případech byla už

dávno přebita čísla lepšími.

V tramvaji jelo s oběma hochy mnoho pěkně ustrojených chlapců

a děvčat. Ti všichni vystoupili na Tylově náměstí. Standa s

Lojzkem na sebe pohlédli. Oba věděli, kam všichni míří.

24

Zde je přece známá vinohradská křižovatka tramvají, tady se

přesedá k hlavnímu cíli — k Václavskému náměstí a přilehlým

třídám, kde je snad dvacet či kolik biografů, pasáže,

cukrárny! A tady někde skončí neděle všech těch lidiček —

zatímco venku za městem bude tak krásně a oba chlapci tam se

svým oddílem prožijí jistě něco úžasného a vzrušujícího! Už

jen pouhá přítomnost v tomto chlapeckém sdružení byla něčím

novým a báječným.

“Jak jsi to provedl doma?” zeptal se starostlivě Standa. “A co bylo včera večer?”

“Dopadlo to dost dobře!” ledabyle máchl rukou Lojzek. “Dneska je neděle — a to se doma nikdy neptají, kam jdu!” To už

tramvaj duněla Ječnou ulicí dolů, skoro prázdná, na její další

cestě nejsou kina, neprojíždí vnitřní Prahou. U Jiráskova

mostu přestoupili na osmnáctku a usadili se v zadní polovině

vlečňáku. Když jeli včera z oddílové schůzky, byla tato část

vleč-ňáku zcela zaplněna chlapci. Do předního vozu nešel

nikdo. Na hlavní smíchovské křižovatce u Anděla, kde se

křižuje a setkává osm tratí, přistoupili Ivan z Modré, Aida ze

Zelené a Přemík, Gusta a Vojta ze Žluté družiny. A samozřejmě

— všichni se hned hrnuli do zadní části vlečňáku. “A číslo!

Číslo!” vybafl najednou na Standu a Lojzka Aida. “Jaké číslo?”

nechápatě opáčil Standa. “Jízdenky?” Chtěl vytáhnout z

notýsku lístek, ale Aida vrtěl hlavou:

“Ne, vozu! Vlečňáku! Víte, my si tak vzájemně zkoušíme

vší-mavost. Každý si máme jen tak mimochodem všimnout čísla

vozu, ve kterém jedeme.”

Standa mrkl okem ke stropu, kde nad čelním

plošinovým oknem

byl štítek s číslem vozu 1 316.

“No to by uměl každý,” smál se Aida. “To jste měli znát

napřed — a ne když se vás zeptám a vy se honem podíváte!”

“Kolik takových hříček a chytaček a zvyků máte ještě pro nás v

oddílu připravených?” smál se Lojzek. A Standa si v duchu

přál, aby jich bylo hodně!

Na konečné stanici osmnáctky už byl houf chlapců všech tří

družin, i Zdeňkův zástupce Jenda. Každý nově příchozí byl s

jásotem vítán, ale družiny nadto radostně zaznamenávaly

příchod každého svého člena. Neboť za každého, kdo přišel

včas, dostávaly do měsíčního bodování osm bodů. Opozdi-li se

někdo o víc než pět minut, strhávaly se mu dva body.

25

A proto chlapci ze všech družin — a nejvíc jejich vedoucí —

ždímalí v ruce přesně nařízené hodinky, a čím víc se blížila

doba srazu, půl třetí, tím toužebněji vyhlíželi každou nově

přijíždějící osmnáctku.

Modré družině chyběl, jako prý obvykle, Vlád'a. Přijel až

těsně před půl třetí a Béd'a se všemi hochy z Modré si

oddychli. V téže tramvaji dojel také Zdeněk — a ve 14,35 se

celý oddíl vydal na cestu do kopce za železniční trat',

Chlapci kráčeli po větších i menších skupinkách, bez ohledu na

družinovou příslušnost. Žertovali, hovořili spolu o

oddílových i družinových věcech a kolem nich se ustavičně

prohánělo několik rozesmátých neposedů.

Na loučce mezi řídkými borovicemi a skalní stěnou spadající

skoro kolmo dolů do hlubin se celá výprava zastavila.

Béd'a ukázal Standovi a Lojzkovi údolí a řekl: "Tam začínají

naše Červené skály. Nejsou vlastně ani moc červené, jsou spíše

žluté a bílé, ale viděli jsme je často při západu slunce

ozářené do červena, a proto jsme je tak pojmenovali!”

Zdeněk pak zapískal nástup a nastala chvíle napjaté

pozornosti, dokud Zdeněk neřekl:

“Připravte si tužky a papíry! Jenda vám připravil soutěž.”

A Jenda začal sypat otázky: “Jaké číslo měl milník u přejezdu

dráhy? — Co bylo napsáno na tabulce u studánky? — Na jakou

světovou stranu od radlických stodol jsme šli? — Jak dlouho

nám trvala cesta od přejezdu dráhy sem?”

Celkem deset takových otázek bylo, ale Standa ani Lojzek

nevěděli skoro nic — a odevzdali svůj papír s odpověďmi

prázdný. Zato ostatní hoši se tužili znamenitě, protože byli

z předchozích výprav na podobné soutěže zvyklí a všímali si snad všeho.

“A teď hurá na Skalní hřišťátko!” zvolal Zdeněk a dal se do

běhu. Celý oddíl se rozběhl za ním, jenom Jenda šel pomalu a v

chůzi si srovnával papíry s odpověďmi.

Po náhorní loučce seběhli chlapci za Zdeňkem do zalesněné

rokliny a malý Přemík ze Žluté družiny, který se vždy tvářil

velmi dospěle, při běhu vykřikl na Standu: “Tomuhle místu

říkáme Lesní dolík. Tady jsme už hráli hrozně moc her! Každé

naše tábořiště máme nějak pojmenované!”

Nezastavili se ani po vyběhnutí z Lesního dolíku na druhé

straně. Otevřel se jim dlouhý spadající úhor a chlapci po něm

běželi dál až ke změti roklí a vysokých skalních stěn.

26

“Tady to vypadá jako v Kolorádu!” vykřikl obdivně Lojzek.

Ale ještě víc byli oba chlapci překvapeni, když se po úzkých

cestičkách nad srázy do velkých roklí a ohromných jam ocitli

na menším prostranství, obklopeném stržemi i vysokými skalami.

“Tak jsme tady!” řekl jim Jindra. “Tohle je naše Skalní

hřišťátko!”

A zde pak začala hra, jakou Lojzek ani Standa nikdy nehráli.

Zdeněk s Jendou rozložili po celém prostranství pětáctyřicet

kartiček. Na každé bylo něco napsáno, ale nikdo nevěděl co,

protože kartičky byly položené písmem k zemi.

Na vyvýšeném místě opodál Zdeněk zapískal nástup, jako vždy v

Morseově značce “N”, a vysvětlil hru:

“Žlutá družina bude toto území bránit. Na kartičkách, které

jsme zde dole s Jendou rozložili, je zpráva, sestávající ze

čtyřiceti pěti slov. Co karta, to jedno slovo. U každého

slova je číslo. To značí pořadí slova ve zprávě.

Modrá a Zelená družina tvoří útok. Snaží se

proniknout

obranou území, obrátit co nejvíce kartiček a přečíst slova a

čísla na nich. Po přečtení vyběhnou útočníci se zapamatovanými

slovy a čísla za hranice území. Ty jsou za tím hlubokým

kaňonem, který odtud všichni vidíte. Tam už za nimi obrana

nemůže. A odtamtud odsignalizují slovo a číslo semaforem nebo

morseovkou až tam nahoru na vrcholek skály, kde budou dva

chlapci z útoku signalizování přijímat a sestavovat z něj

zprávu a třeba i domýšlet některá chybějící slova.

Když je útočník při obracení a čtení karty dopaden, musí do

zajetí. Zajatecký tábor je zde na tomto místě,
co právě

stojíme. Hraje se na tři zajaté. To znamená, že
první zajatý

začne znovu hrát, když po něm přijdou do
zajetí další tři
hráči.”

“A kdy hra končí? A která strana vyhraje?”
zeptal se Dušan.

“To všechno je napsáno ve zprávě,” usmál se
Zdeněk a mávl

rukou k rozhozeným kartičkám na opuštěném
prostranství. Útok

si ale bude muset pospíšet, chce-li vyhrát!”

“My s Lojzkem ještě neumíme signalizovat!”
přiznal zkroušeně

Standa.

“Nevadí!” vykřikl Béd’a, vedoucí Modré

družiny. “Když se vám

podarí nějaké slovo přečíst, řeknete je někomu z nás a ten za

vás slovo odvysílá!”

Žádné další dotazy a námitky nebyly a Zdeněk zavelel rozchod.

Hoši z útoku se rozprchli daleko za hranice území, a když

27

Žlutá družina zakřičela, že už má obranu rozdělenou, hra

začala.

První nesmělé pokusy jednotlivých útočníků dostat se k

některé kartičce ztroskotávaly na bdělosti obrany. Jiřík ze

Zelené, nejrychlejší běžec oddílu, už jednu právě obracel,

když jej Radek dopadl a poslal do zajetí. I
Standa a Lojzek

se v něm brzo ocitli, neboť ve snaze dobře se
ve hře uplatnit

byli příliš odvážní. Také jim dosud chyběla
zkušenost a

obezřetnost. Ale hoši na ně volali “Výborně” a
bylo vidět, že

jsou s jejich odvahou spokojeni.

Někteří chlapci si smlouvali různé
kombinované akce ve dvou

nebo i více hráčích.

Konečně útok zaznamenal první úspěch: Z
rokle pod

prostranstvím po téměř kolmé skalní stěně se
vyšplhal

kytičkář Bořek ze Zelené družiny, vběhl do
hřiště mezi

kartičky, ale obránce Gusta už sem letí — a z

vedlejšího

stanoviště se řítí na pomoc ještě Slávek. Bořka dopadli takřka

společně, ač jim dlouho kličkoval mezi kartami.

Ale celý Bořkův vpád byla jen léčka. Zatím co se obránci

Gusta a Slávek honili za ním, několik vteřin po jeho vpádu na

hřišťátko se na témže místě vynořil z rokle Dušan, využil

zmatku — a než sem přiběhl obránce Zbynda, měl dvě kartičky

přečtené!

Standa všechno pozoroval opodál a nádherným Dušanovým únikem

byl nadšen. S úžasem potom pozoroval i signalizaci přečtených

slov — prvních Dušanových a později i

dalších — nahoru na

skálu. Chlapci odesílali slova prostorem různě zvedanými

pažemi jako námořníci na lodích. Morseovku Standa trochu uměl,

ale o této lodní abecedě neměl ani potuchy. Byl to “semafor”.

Hra byla plná dobrodružných vzrušených situací. Sestupy do

roklí, úniky obráncům, kombinování, jak obránce odlákat — a

zase běh co síly stačily, jako by šlo o život.

Po jedné chvíli napětí si Standa uvědomil, že vlastně s

Loj-zkem ve hře prožívají to, co dávno hledali a o čem

čítávali jen v dobrodružných knížkách. Nejenže se s oddílem

pohybují v neznámém kraji, ale naskýtají se

jim zdě chvíle

vrcholného napětí jako ve čtených příbězích.
A nevadí, že zde

nejde o život jako v knížkách!

Hra skončila vítězstvím útoku, jehož chlapci
rozluštili i

domy-

28

29

sleli zprávu. Byla v ní výzva, aby útočníci do
hodiny od

začátku hry sepsali alespoň pět známých
přísluví, která se

týkají pilnosti | a práce.

Přijímací stanice útoku na svém stanovišti
nahore ve skalách I

— byli to Jůlek z Modré družiny a Vráťa,
vedoucí Zelené —

ses-1 tavnla výzvu z odsignalizovaných slov,
kterých došlo

nahoru asi | 35 (chybějící si domyslela), a
zakřičela ze skály

dolů:

“Bez práce nejsou koláče! Ranní ptáče dál
doskáče! Mladí le-j

žáci, staří žebráci! Komu se nelení, tomu se
zelení! Práce

šlechtí j člověka!”

Chlapci se zezdola s překvapením zahleděli
nahoru na skalní I

štít, odkud Jůlek a Vráťa přísloví společně
volali. Dole totiž

ani obrana ani útok vlastně nevěděly, jakou
výzvu zpráva na

kartičkách obsahovala — a teprve teď to
všichni z volání

přijímací] stanice pochopili.

Slunce zapadlo. Tady dole mezi skalními útesy a pahrbky byli

už hluboký stín, ale nebe hořelo nACHEM a skalní štít, na němž

I Vráťa s Julkem ještě před chvílí skládali zprávu, byl nyní

celýj červený a ostře se odrážel od oranžové oblohy.

“Tak je to tady skoro pokaždé,” řekl Standovi Pét’a. “A teďj

vidíte sami, proč tomu tady říkáme Červené skály!”

Do města se chlapci vraceli za šera. Když vyšli na širokou

ná-i horní rovinu a nechali Červené skály za sebou, zastavili

se ještě! všichni a dívali se na dohasínající požár nebes.

Malé borové le-1 siky na temenech i úbočích skal se nořily do

fialových oparů| a pastelové barvy oblaků temněly.

“A teď rychle do klubovny!” pobídl Jenda ostatní. “Nemohuj se

dočkat filmu z tábora!”

Po celou cestu si chlapci vyprávěli o táboře a připomínali si

spousty veselých příhod. Uvšechvšudy — už aby tady zase byl!

8. Oddílové nálepky a jiné zajímavosti

Podzimní dny mýjely. V parku u vinohradské vodárny, v jehož

blízkosti Standa bydlel, bylo pod stromy, na cestách i v

jízdní dráze nastláno barevné listí a při každém závanu větru

se tišej a smutně snášelo z větví stromů k zemi další a další.

Malí chlapci zde sbírali plody javorů a vyhazovali je do vzdu-
chu. Nažky se v letu vrtulovitě točily a chlapci křičeli:

“Helikoptéra letí!”

V Lužické ulici byla skupinka menších chlapců a děvčat, kteří si javorové nažky očíslovali inkoustovou tužkou a vypouštěli

je do větru z balkónu ve čtvrtém poschodí. Vítr zanesl některé

nažky nad střechy domů a více je nenašli, jiné dopadly dolů

do ulice, kde je pak sbírali a podle čísel zjišťovali, která

“helikoptéra” byla navždy ztracena “v boji s

nepřítelem”.

Vzduch byl naplněn nasládlou vůní spadaneho listí a ještě

čímsi, co není ve vzduchu nikdy jindy než právě na podzim. A

bylo té vůně plno nejen v parku u vodárny, ale i všude jinde a

zejména v přilehlých ulicích, kde barevné listí ševelivě

putovalo po asfaltové jízdni dráze a po chodnících.

A každým tím podzimním dnem Standa a Lojzek hlouběji pronikali

do vnitřního života oddílu a je samé stále víc a víc

prostupoval jeho duch.

Lépe se učili, protože za dobré známky se v oddílu dávaly

body a ty družina tolik potřebuje! Standa

neměl v žákovské

knížce žádné poznámky, zato v Lojzkově
knížce dřív každou

chvíli nějaká strašila. To teď přestalo! Co by
řekla družina?

A nebyly by rublony a nálepky!

Dřív oba chlapci sbírali, jako snad každý
hoch, známky nebo

štítky ze zápalek. Teď ale tyto sbírky ustoupily
jiné, nové

sbírce — oddílových nálepek.

Byly to pestře kolorované lístky, asi 13
centimetrů vysoké a 6

centimetrů široké, s pěknými kresbami a texty.
Zdeněk, Jenda a

Pět'a je kreslili a pak rozmnožovali na
kopírovacím stroji v

kanceláři jednoty. Barvili je potom chlapci v
oddílu podle

přesných vzorů, za body do Desítky.

‘ Prozatím bylo vydáno asi sedmdesát druhů těchto nálepek,

každý měl své číslo. A všechny nálepky znázorňovaly něco

oddílového, k něčemu vybízely, něco připomínaly.

Tak například nálepka číslo 65 byla plná různobarevných kvítků

a měla nápis: “Ochraňujme květiny! Nešlapme po nich a zbytečně

je netrhejme!” Jiné připomínaly prožité prázdninové tábory,

jednotlivá nedělní tábořiště oddílu v okolí Prahy, oblíbené

oddílové písničky, různé zvyklosti a pravidla oddílu, jedna

oslavovala vítězství Zelené družiny v bodování za minulý rok,

další měla být výstrahou před pitím vody na třesně.

Nálepku bylo možné získat u Zdeňkova zástupce Jendy vý-

30

31

měnou za deset rublonů. Tyto oddílové poukázky hoši dostávali

kromě bodů — za různé mimořádné výkony. Nebylo lehké je

získat, a proto se málokomu podařilo rozšířit sbírku nálepek o

víc než tři nebo čtyři měsíčně. Zato však ta radost, když nová

nálepka za pracně nastřádaných deset rublonů putovala do

alba, jež si každý chlapec vlastnoručně vyrobil. Skoro každý

týden byl dán “do prodeje” nějaký nový druh a Zdeněk říkal, že

nálepek bude nejméně sto druhů!

Ale nejen z nálepek — i z rozhovorů s ostatními hochy na

schůzkách, nedělních výpravách nebo na Klubovních sobotách se

Standa a Lojzek dozvídali nové a nové věci o oddílu.

Ted’ právě podstupovali tříměsíční přijímací zkoušku, která

měla asi třicet podmínek. Za nejlehčí pokládali tu, jež

předepisovala, aby nováček měl po všechny tři měsíce alespoň

osmde-sátiprocentní docházku do oddílu.

“To je přece k smíchu!” řekl Lojzek, když zkoušku začali.

“Budeme mít stoprocentní docházku!

Nevynecháme ani jednu

schůzku a neděli, uvidíte!” Oba o tom byli pevně přesvědčeni.

Proč by měli vynechávat?

Stejně jako ostatní chlapci si vyrobili album na nálepky a

každý už jednu měli. Standa si vybral sedmadvacítku s kresbou

stanového tábora na podsadách a Lojzek dostal nálepku číslo

čtyřicet dva. Propagovala Soutěž tělesné obratnosti a byl na

ní nakreslen hoch v trenýrkách skákající přes švihadlo.

Modrá družina byla se Standou a Lojzkem spokojena. Oba byli

chápaví, veselí a dovedli se brzo spřátelit. Uměli rychle

běhat, byli pružní a obratní, ovládali dobře míč

— Lojzek s

ním dokázal pravá kouzla, uměl s míčem prokličkovat mezi

několika chlapci najednou.

“Takové chlapce potřebujeme!” uznale řekl na jedné družinové

schůzce Svatík, sám rychlý a ohebný jako proutek.

“Hoši-bá-bovky, co se rozbíhají jako tank a nedokážou ani

vylézt na strom, ti jsou pro družinu pravá pohroma! To se

nejlíp pozná na jaře a v létě na výpravách, kde je plno

různých závodů a her — a pak ovšem na táboře!”

Tábor! To slovo jako by elektrizovalo všechny chlapce. Hned se

o něm všichni rozpovídali. O minulých i o

budoucím.

“Viděli jste ty vodopády v našem táborovém filmu?” volal

vzrušeně na Standu a Lojzka Béd’a. “Ty na táboře každou chvíli

přelézáme — nebo se zase dostáváme při různých hrách přes ně-

32

kolik dravých říček — ty se ale dají zdolat jen s lanem

napnutým přes vodu — to víte, kdo má strach, ten je ztracen!”

“A kde ten tábor vlastně je?” vydechl Standa.

“Na Slovensku! Na Zelené říčce! Pod Vysokými Tatrami!” chrlil

nadšeně Jůlek.

“Už aby bylo jaro,” zatoužil vážný Ivan, “pak to teprve

všechno začne! Jaro a léto. A tábor!”

“My vám dáme prohlédnout družinovou kroniku,” řekl potom

Béd’a. “Tam se všechno dočtete! Právě jsme dopsali její první

knihu. Je tam i o celém letošním táboře. Jindro, ty ji máš

doma, vid’? Přines ji v sobotu! Už jsi ji měl přinést, když

jsme hráli Vyzvědače!”

“Já vím, přinesu!” vydechl Jindra a trochu zčervenal.

Teprve později se Standa a Lojzek dozvěděli, proč.

9. Tajemství tří

Na každé Klubovní sobotě si Standa a Lojzek s obrovským

zájmem prohlíželi staré i nové oddílové kroniky a litovali,

že si je nemohou vypůjčit domů. Při častém přenášení se tyto

velké knihy totiž dost poškozovaly, a tak bylo nakonec

rozhodnuto, že se domů půjčovat nebudou.

Proto teď na družinovce oba nováčci s jásotem přivítali

Béd'ovu nabídku, aby si vypůjčili aspoň první knihu kroniky

družinové. I když družinová kronika nebyla tak bohatě

ilustrovaná jako velké kroniky oddílové, ani tak podrobně

psaná, přece jen se z jejího prvního dílu oba něco o oddílu a

hlavně o družině dočtou — a v duchu prožijí to, co ostatní

prožili ve skutečnosti.

“To bude něco!” vykřikl Lojzek. “Zamlouvám si ji první! A jak dlouho ji smíme mít doma?”

“Ale tu přečtete do týdne!” řekl Béd’a.

Lojzek se najednou zastyděl, že chtěl mít sobecky kroniku Před

Standou jako první, a dodal: “Anebo si ji půjč dřív ty, já až

Po tobě!”

“Přijdeš k nám a budeme si ji číst spolu!” navrhl Standa. »A

Jindro, víš co? My si pro kroniku k tobě půjdeme ještě teď Po

schůzce! Nebudeme čekat do soboty!”

Jindra přikývl.

33

Schůzka potom brzo skončila, družina společně uklidila

klubovnu a hoši vyšli do tmavého večera.

“Čtěte v kronice všechno!” nabádal Standu a Lojzka Béd’a, “i o

schůzkách a výpravách — ale hlavně každý řádek o táboře! A

kroniku nikomu nepůjčujte, je to naše družinová drahocennost,

pro nás má nepředstavitelnou cenu!”

U konečné stanice tramvaje nastalo krátké loučení. Ivan,

Vlád’a, Béd’a a Jůlek nastoupili do čekající osmnáctky.

Samozřejmě do vlečňáku! Pét’a, Svatík a Olda byli Radličáci a

odběhli do tmy směrem k Pechlárově ulici.

A Standa s Lojzkem a Jindrou vykročili z kopce dolů do

Radlické ulice, tiché a skoro liduprázdné.

“Ty tady někde bydlíš?” začal Standa.

“Dole za Laurovou ulicí!” zahuhlal Jindra.

“To máš do klubovny kousek! Co bychom dali za to, kdybychom

bydleli tak blízko!” řekl Lojzek.

Jindra neodpověděl. Mlčky krácel mezi Standou a Lojzkem — a

Standovi připadalo, že se s ním náhle něco stalo. Ještě v

klubovně byl plný hovoru a smíchu, zpíval písničku o

Čipewa-jích, o tolika oddílových věcech s nimi mluvil — a

najednou s ním není kloudná řeč!

A když došli až k hostinci U svaté Anny, zpomalil Jindra

chůzi a řekl stísněným hlasem: “Hoši, já vám musím něco říct!

Nechod'te ted' se mnou pro tu kroniku, nemělo by to význam!”

“A proč?” vyhrkl zklamane Standu. “Nám to přece nic neudělá, když si k tobě pro ni doskočíme!”

“To se ví!” přizvukoval Lojzek. “A ted', když jsme skoro v půli cesty — “

“Když — jak bych vám to řekl,” váhal Jindra, “já kroniku

nemám! Nechtěl jsem to v klubovně před družinou říct — ale

zbytečně bych vás táhl až ke mně před dům, když ji doma nemám!”

Vtom se prudce zastavil. Pod elektrickou lampou mu Standu s

Lojzkem pohlédli do tváře. Jindra vypadal

zdrčeně.

Standy se zmocnilo neblahé tušení. “A kde tedy kronika je? Kam jsi ji dal?”

Jindra však neodpovídal a jen se střídavě díval na oba

chlapce, jako by od nich očekával pomoc.

“Kdyby to družina věděla!” zanaříkal pak těžce.

“Ty jsi kroniku půjčil někomu cizímu a on ti ji už nevrátil,

vid’?” páčil z něho Lojzek.

34

“Ne! To ne!” zavrtěl hlavou Jindra. “To by nebylo tak hrozně

beznadějné, to bych aspoň věděl, kde je! Stalo se něco

horšího!”

)5A co? Tak nám to přece řekni!” naléhal Standa.

A Lojzek dodal povzbudivě: “Jsme tvoji kamarádi — jsme z jedné družiny — třeba si nějak poradíme!”

Pravděpodobně to byla právě tato slova, která konečně

Jindrovi rozvázala jazyk.

“Nikomu cizímu jsem ji nepůjčil,” prohlásil pevně, “co si to

myslíte! To bych nikdy neudělal! Ale měl jsem ji s sebou, když

jsme hráli Vyzvědače, chtěl jsem ji tenkrát večer dát v

klubovně Béd’ovi, jak to bylo domluveno ...”

“No a proč jsi mu ji tedy nedal?” divil se Lojzek.

“Já ji měl při hře pod teplákovou bundou a

vždycky, když jsem

získal od nějakého dopadeného hráče z cizího území výkupné,

takový malý ústřížek papíru, tak jsem si na ten ústřížek

napsal jeho jméno. A kroniku jsem při tom použil jako

podložku. V Jilské ulici, na plácku u Vejvodovy uličky jsem

měl na hlídce chvíli klidu, a tak jsem si kroniku vytáhl zpod

bundy, výkupné jsem vylovil z kapsy a na kronice jsem si je

počítal a třídil na hromádky podle barev družin.

Pak se přiblížili Stepní vlci — pamatujete? Rychle jsem strčil

výstřížky do kapsy a kroniku položil za sebe na římsu starého

zazděného okna. Vlci se na mě sáпали, začal jsem utíkat — a na

kroniku jsem zapomněl! Zůstala tam! Na tom okně!”

Standa se zděsil: “A proč jsi se pro ni nevrátil, když jsme tu

partu zahnali?”

“Ale já zapomněl, že jsem ji tam nechal!”

“No tak aspoň druhý den jsi tam měl běžet,” volal vzrušeně

Lojzek. “Člověče, třeba tam ještě byla! Na takovém zapadlém

místě — kdo by si všiml, že tam leží nějaká kniha?”

“Já jsem tam letěl až třetí den,” vzdychl Jindra. “Až ve

středu Po družinovce. Ani na družinovce jsem si ještě

neuvědomil, že Jsem tam v neděli kroniku
nechal! Teprve když

se po ní hoši v klubovně ptali — Béd'a do ní
chtěl vlepit ještě

dvě fotografie tak se mi rozsvítilo! A myslel
jsem, že mě

leknutím raní mrtvice!

Družině jsem ale nic neřekl, neprozradil jsem
se, a jak byl

ko-nec schůzky, upaloval jsem do Jilské ulice.
Samozřejmě —

kro-mika tam už nebyla — to víte — kdepak
by vydržela nějaká

35

knížka tři dny na okně na ulici, i když je to v
zákoutí, kam

skoro! nikdo nechodí!”

Jindra skončil svou zpověď a jeho oči ulpívaly
na obou

chlapcích.

“Ale to přece musíme — nebo vlastně musíš — ohlásit družině!”

řekl rozechvěle Standa.

“Nikdy!” zoufale vykřikl Jindra. “Já nevím, co udělám — ale v

družině to nemůžu říct nikdy! Rozumíte? Nikdy!”

V jeho očích se náhle objevily slzy a Standa s Lojzkem si

vzpomněli, že už ho jednou takhle viděli, když mu tehdy v té

nešťastné Jilské ulici největší rváč Stepních vlků uštedřil

políček.

Jindra si teď ustaraně přejížděl čelo a při tom vypadal ještě

zdrčeněji.

“Vy jste první, komu jsem to řekl,” pravil po chvíli mlčení.

“První! A poslední! Ať se děje co děje, nesmíte to na mě

prozradit! Řekl jsem vám to jen proto, abyste věděli, že nemá

smysl jít pro kroniku ke mně!”

“Neboj se, neprozradíme nic,” soucitně řekl Lojzek.

“Slavnostně ti to tady slibujeme, vid’ Stando, neprozradíme

nic, jak jsi to řekl: ať se děje co děje!”

“Chvílemi na to vždycky zapomenu,” pokračoval už trochu

klidněji Jindra, “ale jak jsem sám, tak na to musím myslet

skoro pořád. Ted’ už mě družina o kroniku dlouho neupomínala,

tak byl pokoj, ale dnes se to znovu rozvířilo,
když Béd'a řekl,

abych vám ji půjčil!”

Za hovoru došli až k lávce přes smíchovské
seřad'ovací

nádraží. Zůstali stát na stanici tramvaje, která
zde zahýbá v

pravém úhlu k vnitřní Praze.

“Nějak ti pomůžeme!” pravil pevně a nadějně
Standa. “Zatím

ještě nevím jak, ale něco vymyslíme!
Nenecháme tě v bryndě!”

“Začneme po kronice pátrat!” řekl Lojzek.
“Nemohla se přece

ztratit ze světa. Někdo ji na tom okně v Jilské
ulici našel a

odnesl. To je jisté. Ale nemá pro něj cenu! Pro
nikoho přece

nemůže mít taková kronika cenu než pro nás,

pro družinu!

Jistě nám ji dá zpátky, když dokážeme, že kronika je naše!”

Zoufalý výraz z Jindrovy tváře zvolna mizel. Už tím, že se

někomu svěřil, se mu silně ulevilo. A když teď viděl Lojzkovu

a Standovu ochotu pomoci mu, vzrůstala v něm naděje, že možná

všechno nakonec dobře dopadne.

36

Potom se ale znovu podíval ztrápeně: “Co ale řekneme družině?”

Do soboty kroniku sotva najdeme a v sobotu se vás chlapci

budou ptát, jestli jste si ji u mě vyzvedli a jak se vám líbí!

Co na to řeknete?”

“Tak si trochu zalžeme,” řekl Standa. “Nemá se to dělat, to je

pravda, lhát se nesmí, ale my musíme získat čas! Řekneme, že

kroniku čteme a že se nám moc líbí. A budeme to tak říkat a

protahovat třeba čtrnáct dní, co na tom, a do té doby kroniku

musíme objevit!”

Jindra se začal usmívat: “A já vám podle svého pracovního

sešitu stručně napíšu, jaké výpravy jsou v kronice popsány a

co se na nich přihodilo — a také o táboře vám toho hodně povím

a napíšu pro zapamatování, kdyby se vás chlapci na něco z

kroniky ptali!”

Z kopce od konečné stanice sem dořinčela

tramvaj. Standa s

Lojzkem stiskli Jindrovi ruku a nastoupili. Samozřejmě do vlečňáku, do jeho zadní poloviny.

“A v sobotu se poradíme, jak dál!” vykřikl ještě povzbudivě Standa.

Jindra stál na chodníku docela nehybně, a chlapci ho tak viděli z tramvaje dlouho, až jim zmizel ve tmě.

10. Standa hledá na Starém Městě

Po příjezdu domů se Standa rozhodl, že hned zítra, ve čtvrtek,

se půjde podívat na nešťastné místo v Jilské a že tam zahájí

pátrání po zmizelé kronice. Škoda každého dne a každé hodiny!

Nejraději by tam samozřejmě šel s Lojzkem a

Jindrou, ale

Lojzek chodí do jiné školy, má jiný rozvrh a ve čtvrtek má

celé odpoledne školu. A s Jindrou se nedomluvil.

Chut' a odvahu do celého tohoto podniku mu dost citelně vzal

tatínek. “Vy jste ale nerozumní chlapci,” řekl přísně, když mu

Standa večer po návratu z družinovky všechno vypověděl.

“Nejlepší by bylo oznámit to vašemu vedoucímu Zdeňkovi a

nechránit toho nepozorného chlapce. To víš, lež má krátké

nohy, a v oddílu se nakonec na tebe i na Lojzka mohou dívat

jako na lháře!”

Také maminka se zlobila, že chce Standa lhát.

“To jste tomu

37

Jindrovi neměli slibovat,” řekla. “A kde vůbec, prosím tě,

chcete tu kroniku hledat? To je přece tak marné, jako hledat

jehlu v kupce sena!”

Standa trošku zakolísal. Ale co může dělat, když to Jindrovi

slíbili?

Druhý den jel Standa ze školy rovnou dolů do Prahy. Byl zde

poprvé od toho památného a tak významného dne — a zmocnily se

ho podivné pocity. Úmyslně kráčel stejnými místy, jako šli

tenkrát s Lojzkem ... Ano, tady zaslechli ten křik, který byl

signálem ke všemu novému, co pak vstoupilo do jejich života.

\

Prošel průchodem domu do Jilské ulice. Dnes byla ztichlá a

klidná, zešedlá stmíváním. Stoupl si na místo, kde stáli s

ještě neznámým Jindrou proti pěti Stepním vlkům. Po několika

vteřinách se vydal směrem, odkud tehdy Jindra a za ním horda

Vlků přiběhli.

Z plácku za kostelem, kde ulice končila, se vydal k zazděnému

oknu, i když věděl, že tam nemůže nic objevit.

Několik menších děvčat si poblíž hrálo s dřevěnou kuželkou.

Standa se jich zeptal: “Prosím vás, nenašel tady někdo takovou

silnou knihu, ručně psanou a kreslenou?
Zapomněli jsme ji asi

před měsícem tamhle na tom okně!”

“Tak se tam koukni, třeba tam ještě je!” řekla
jedna z dívek

uštěpačně a její kamarádky se rozesmály.

Standa zrudl rozpaky i rozmrzelostí. Žáby
hloupé, kdyby

věděly, co hledá a proč to hledá! Co na tom
závisí! Zachoval

však klid a pokoušel se dál: “To vím, že už
tam není. Proto se

vás , ptám, jestli nevíte o někom, kdo ji třeba
našel. Nebo

jestli jste ji u někoho neviděly nebo o ní něco
neslyšely —

třeba někdo o ní s někým mluvil!”

“Ne. Nic jsme neslyšely, nevíme o žádné

knize,” odpověděla

jiná dívka, a hned si opět začala pohazovat kuželkou.

“No tak vám děkuju,” řekl zklamaně Standa a zvolna odcházel,

skleslý a bezradný.

Procházel různými uličkami a průchody. Leckteré z nich ani

neznal, s Lojzkem se do těchto hlubin Starého Města dříve

nikdy nepustili. Tak prošel Husovu ulici, Jalovcovou se

dostal zase do Jilské a Karlova ho zavedla do Liliové.

Objevil Seminářskou uličku, Anenskou, užoučkou Stříbrnou,

uzavřené zákoutí Zlaté — a zase se vracel okruhem Náprstkovou

ulicí dovnitř tohoto bludiště.

Cestou se ptal ještě několika chlapců a děvčat
na ztracenou

kroniku, ale marně. Nedozvěděl se nic.
Rozmrzelost, která ho

držela od setkání s děvčaty s kuželkou, ho
však už opustila —

a on plný odhodlání křižoval ulice dál.

šero se zatím změnilo ve večerní tmou a
plynová světla lamp se

rozžehla. Uličky tím dostaly ještě tajuplnější
ráz.

Na Standu padla tíseň samoty, a když se navíc
na rohu

Řetězové ulice objevila parta chlapců jeho
věku, nebylo mu

lehko u srdce. Jindrův případ z Jilské ulice
měl pořád před

očima.

Nejraději by se otočil a šel Liliovou ulicí zpátky na

Betlémské náměstí, odkud právě přicházel. Ale chlapci už ho

spatřili a Standa se k nim nemohl obrátit zády, tím by jen

ukázal, že se bojí.

Zvolna došel s předstíraným klidem a lhostejností k nim. Byli

to zase Stepní vlci. Zdivočelí ulicí, nicneděláním, teď

sebevědomí a panovační s vědomím své přesily nad Standou.

“Helou, cizince, co tady slídíš? Už jsme tě tady dneska viděli

několikrát!” zvolal na Standu jeden z nich. Dva jiní takřka

neznatelně postoupili vpřed proti němu.

Standovi prolétla hlavou myšlenka, že z podobné situace

zachránili s Lojzkem Jindru. Kdo dnes zachrání jeho,

strhne-li se něco?

Na posměšný dotaz neznámého chlapce se rozhodl neodpovědět a

zrychlil krok do úzkého vstupu do Řetězové ulice. Pádná rána

na rameno a prudké trhnutí ho však zastavily a skoro obrátily

čelem vzad.

“U slušných lidí se odpovídá na otázky!” zabouřil jeden z

hochů Standovi do obličeje a nepouštěl přitom ruku z jeho

ramene, které svíral železným sevřením.

“Jo vím!” řekl ledově Standa a snažil se

vypadat co

nejklidněji. “Ale nevím, že bych tady byl mezi slušnými

lidmi, a proto

odpovídat nemusím. A dej tu ruku dolů, nebo se něco bude dít!”

“To jsem zvědavý, co to bude!” ušklíbl se posměšně Stepní vlk.

“Tohle!” vykřikl Standa. Prudce strhl ruku neznámého ze svého

ramene, otočil se a dal se do běhu Řetězovou ulicí.

Spíš slyšel než viděl, že se dva či tři chlapci dali do běhu

za níni- Rychle proběhl úzkou částí Řetězové ulice po

kostrbatém Zazdění podél plakátů. Tam, kde se ulice rozšířila,

začala asfal-

tová dlažba a tady Standovy nohy přímo letěly.
Kam se na něj

hrabou Stepní vlci!

Přesto ho strach neopouštěl a on běžel dál.
Zabočil do Husovy

ulice a teprve u Skořepky přestal utíkat, když
viděl, že Vlci

už pronásledování nechali.

Byl pořádně našťvaný. Kdyby ti lotři věděli,
proč tady byl!

Kdyby věděli, jak pěkné zájmy — zájmy
oddílu a družiny — tady

hájí! Proč jen tak hloupě a prázdně žijí? Co
mají z toho, že

se potloukají po ulicích, které znají jako své
boty? Co

pěkného tu mohou prožít? Nic. Zhola nic!

Znají něco takového,

jako je jejich oddíl? Jistě ne! Udělají někdy někomu něco

užitečného? Sotva! Proč jen jsou takoví?

V neveselých myšlenkách se Standa vymotal z pokřivených uliček

Starého Města. Na Perštýně nasedl na dvojku a ze zadního

oddělení vlečňáku mrzutě sledoval plošinovým oknem ubíhající kolejnice.

Asi za půl hodiny bude doma.

11. Nebezpečná rozmluva

Klubovna hlučela obvyklým sobotním ruchem. A když Standa s

Lojzkem dorazili a ocitli se uprostřed toho ruchu, byli opět

nejšťastnějšími chlapci.

Standa mrkl okem po vývěsce s jízdenkovou hrou a Zbynda, ten

malý veselý chlapík, už tu byl a se smíchem mu říkal: “Jó,

holenku, mě už sotva někdo přebije vyšším číslem!”

Hlučný vtipálek hromotluk Radek ze Žluté družiny sem při běhl,

chytil Zbyndu a naoko přísně volal: “A ted’ tě nepustím, dokud

neuděláš moroně!”

A Zbynda zat’al své malé pěstičky, přiložil si je k

nafouknutým tvářím a začal ruce křečovitě svírat a otvírat a

přitom divoce koulel očima. Tomu se v celém oddíle říkalo

“dělat moroně a skoro každý občas Zbyndu požádal, aby moroně

předvedl -všechny tím vždycky rozesmál.

Velký oznamovatel byl obležen hochy, kteří si prohlíželi dvě

nové nálepky. Stál u něho také Jindra, a když spatřil Standu a

Lojzka, hned se k nim přitočil a dychtivě zašeptal: “Tak co,

jak to dopadlo? Byli jste tam? Našli jste něco?”

40

41

“Zatím nic!” řekl Standa. Lojzek už věděl, že Standa při své

první pátrací výpravě ve čtvrtek nepořídil. Dozvěděl se to od

něho dnes cestou do klubovny. Ale přesto znovu s napětím

poslouchal, když Standa Jindrovi tiše vyprávěl

o svém prvním

pokusů a hlavně o Stepních vlčích v Řetězové ulici.

“Bude lepší, když tam budeme chodit všichni tři,” pravil

potom Jindra. “Je to tam teď nějak moc žhavé. Pojd’te do

kouta, popíšu vám, jak kronika vypadá a co v ní je. Kdyby se

vás někdo ptal, tak abyste věděli, jak odpovídat.”

Nenápadně poodešli od ostatních chlapců a Jindra oběma začal

chvatně líčit vzhled i obsah kroniky. Byl to vskutku dobrý

nápad, neboť uplynulo sotva několik minut a byl tady Béd’a,

vedoucí družiny, a chvíli za ním přišli Olda a Svatík.

“Co tady děláte?” smál se Béd’a. “Radíte se tu jako spiklenci!

A jak se vám líbí kronika? Kde už jste?”

Poslední otázky patřily Standovi a Lojzkovi a v obou pořádně

hrklo. Nečekali zmínku o kronice tak rychle. Ale než se zmohli

na nějakou odpověď, obrátil se Béd’a na Jindru: “Už jsi jim

kroniku dal, vid’?”

“No — dal — ve středu, jak jsme šli z družinovsky,” těžce ze

sebe soukal Jindra. V oddílu nebylo zvykem lhát, a Standa s

Lojzkem postřehli, že se Jindra slabě zarděl.

Ani oni sami nebyli žádní lháři — a lhát v oddílu, nejlepším

kamarádům, je naplňovalo pocitem ošklivosti

sama nad sebou.

Připadali si jako zrádci všeho pěkného a kamarádského, co celý

oddíl spojovalo. Odvážnější a pohotovější Lojzek však přesto,

aby zachránil a upevnil situaci, řekl: “Kronika se nám moc

líbí! Panečku, to jste se napsali! A těch obrázků! Jak

pozorujeme, nejvíc tam kreslil Pět'a, vidíte? Ale ten oranžový

obal na kronice je trochu potrháný, dáme na ni nový!”

Vyděšený Standa zíral na Lojzka s údivem — připadal mu jako

bruslař na tenkém ledě. Kdy se led prolomí? Kdy se Lojzek

něčím prořekne? Ať už je raději zticha!

“A to jste četli, jak jsme o Velikonocích hasili

oheň na

vesnici?” zeptal se Olda.

“N-ne!” vydechl Standa. “Tam ještě nejsme!”

“Ale vždyť je to druhý nebo třetí zápis od začátku!” divil se

Svatík.

Standu polilo horko. “Tak jsme to snad nějak přehlédli,” řekl

nejistě. Ale to už mu zase vypomohl duchapřítomný Lojzek:

42

“Totiž, víte, my ji nečteme od začátku, těch věcí je tam tolik

a při listování nás každou chvíli upoutá něco na dalších

stránkách — a my se nemůžeme dočkat, a tak čteme hned od

pro-středka a hned zas od konce, nevíme

zkrátka, co číst

dřív!”

Standa se na Lojzka jen díval! Ten má ale
pusu! Ani ho

nepoznává!

A Lojzek pokračoval: “Ale četli jsme, jak jste
opravovali

střechu klubovny a jak si Dušan nemohl umýt
tvář od dehtu a

musel jít domů tak — a jak si z něho průvodčí
v tramvaji

dělal legraci!”

V duchu horečně vzpomínal, co všechno mu
Jindra před chvílí v

těch několika minutách z obsahu kroniky
vypověděl, a teď se

opatrně o těch drobných událostech zmiňoval,
přelétal slovy od

jedné k druhé, a Béd'a s Oldou a Svatíkem skutečně nepoznali,

že kroniku ani neviděl, natož četl!

Zdeněk pak zapískal ke schůzce a situaci tak zachránil.

Břetík, vedoucí Žluté a zároveň předseda oddílové rady,

oznámil různé drobnosti odhlasované na poslední schůzce.

Vlastík, který vedl známkování podniků, ohlásil, že výprava do

Ještěřčích jam minulou neděli dostala samé jedničky. Tak se

chlapcům líbila.

“Panečku, to bych řekl!” vykřikl nadšeně Ruda ze Zelené

družiny. “To obléhání velitelského pahorku, to byla přece hra!

To bylo něco! Jak jsem tě tam, Jůlku, držel v

šachu, co?” A

vítězně se rozesmál.

“No to je krámů,” máchl ledabyle rukou Jůlek.

“Ale kdo tam

získal nejvíc bodů? My, Modrá!”

I Standa a Lojzek se vmísili do hovoru. Ted’ už
nebyli nesmělí

nováčci. Skoro dokonale už znali běh oddílu,
měli za sebou

mnoho nedělních podniků i družinových
schůzek a Klubovních

sobot.

Zdeněk musel vzmáhající se rozhovor utišit.

“A co budeme dělat

zítra?” zeptal se. “Prší už druhý den a všude
venku bude

bláto. I naše hřiště před klubovnou je
rozmoklé!”

“Tak tělocvična!” vykřikl nadšeně Jiřík ze Zelené. “Pojďme do tělocvičny!”

“Ano, ano! Tělocvična! Zacvičíme si a zazávodíme!” Bouře souhlasu a nadšení se opět rozlehla klubovnou.

»To jste ještě nezažili!” vykřikl slibně na Standu a Lojzka ad’ z jejich Modré družiny. “To něco užijete!”

43

“A musí být co nejvíc závodů na body,” nabádal Zdeňka tichý a jemný Gustav ze Žluté, “musíte jich s Jendou hodně vymyslet —

jsme zatím poslední a zítra bodování končí. Tak snad něco zachráníme!”

“Bud’ bez starosti,” smál se Zdeněk, “to víš, že vás pěkně

proženeme! Tak zítra všichni v půl třetí před tělocvičnou!”

Potom si chlapci zahráli veselou hru Kdo promluvil? a tím

ce-looddílová Klubovní sobota skončila.

Hoši se začali trousit z klubovny do tmavého deštivého

večera. Pořád ještě měli plno řečí a dobrou náladu.

Jen Jindra šel mlčky vedle Standy a Lojzka — a když docházeli

ke konečné stanici, zašeptal: “Ted’ ještě najít tu kroniku — a

budu zase spokojený a šťastný jako ostatní.”

“Bude to! Spolehni se!” těšil ho Standa. “Něco mi říká, že to

dobře dopadne. Vzpomeneš si na má slova!”

12. Závod v rychlosti a ohebnosti

Neděle byla právě tak deštivě uplakaná jako pátek a sobota.

Dobře že Jiřík dal včera návrh, aby dnes šli do tělocvičny!

“A dobře, že jsme v oddílu!” řekl Lojzek Standovi vesele na

vinohradské stanici dvacítky. “Co bychom teď asi dělali,

kdybychom v oddílu nebyli?”

“To víš co!” usmál se Standa. “Tohle!” Ukázal na dva

nastrojené a načesané chlapce v pláštích, u nichž měli

úmyslně nedbale zvednuté límce. Ti zde také čekali na

tramvaj. Ale nepojedou do žádné tělocvičny, pohltí je ozářené

průchody Václavského náměstí, jídelní automaty a kina.

“Nebo bychom se nanejvýš toulali po Starém Městě a hledali dobrodružství!” dodal Lojzek.

Tělocvična byla asi sto metrů pod konečnou stanicí a před její

nízkou budovou už stál hlouček chlapců. Pořád ještě

beznadějně drobně přšelo — a hoši se tísnili pod malou

stříškou před vchodem, aby nezmokli.

Pak přišel Jenda, a s ním už všichni vešli dovnitř. Ještě při

svlékání v šatně přicházeli další chlapci a nastalo obvyklé

před-srazové napětí ve všech třech družinách, nepřijde-li

některý člen družiny pozdě a neztratí-li tím

body za přesný
příchod.

44

Standa a Lojzek s údivem pozorovali, jak jsou
těla ostatních

chlapců pořád ještě opálená z léta. Sami sice
také nebyli

tvarohoví, ale s hochy tady se nemohli
srovnávat.

“To je z tábora!” řekl jim Zbynda ze Žluté.
“Tam jsme v

plavkách od rána do večera po celý měsíc. I
nakupovat do

vesnice jezdíme na kolech jen v trenýrkách,
trička si oblékáme

až před vesnicí.” Pak na ně udělal moroně a
odběhl kamsi k

chlapcům ze Zelené.

Do tělocvičny vletěli chlapci jako draci a proháněli se tam s

několika míči. A pořád a pořád přibíhali další — a vždy

nastalo nové bouřlivé vítání, jako by se měsíc neviděli.

Přišel Zdeněk a začala krátká rozcvička. Čenda ze Zelené a

Martin ze Žluté cvičili ledabyle, neochotně. Zdeněk to ovšem

ihned zpozoroval a řekl: “Čendo a Martine, sloní mlád’ata v

oddíle nepotřebujeme, víte o tom?”

Oba chlapci se rozpačitě usmáli, ale cvičili lépe. A na Čendu

zavolal Vráťa legračně výhružným tónem: “Počkej, ty jeden

mu-lisáku, my ti tohle spočítáme v družinovém bodování!”

A pak už se družiny rozdělily ke cvičení na nářadí. Každá se

vystřídala na hrazdě, na bradlech a na švédském stole.

Asi po hodinovém cvičení začaly hry. Bombardování kuželkových

polí, obíhání čtverce, člunkové štafety.

Ale nejkrásnější bod programu připravil chlapcům Zdeněk na

konec. Svolal je opět k nástupu a promluvil k nim:

“Ted’ se ve velkém závodě přesvědčíme, která družina má

nejrychlejší a nejobratnější chlapce! Z různého nářadí

sestavíme po celé tělocvičně dráhu a tu každý z vás proběhne.

Samozřejmě, čas mu změříme na stopkách. A ted’ — kdo mně a

Jendovi pomůže s přípravou dráhy?”

Les rukou se zdvihl, jásot se ozval tělocvičnou
— a Ivan volal

na Jiříka ze Zelené družiny: “Jiříku, už ti
předem gratuluji k

vítězství!”

Snad každý přiložil ruku k dílu. Po chvíli byla
dráha hotová a

Zdeněk mohl průběh závodu popsat:

“Tak dobře poslouchejte! Na startovní povel
závodník vyběhne

z tohoto rohu tělocvičny a libovolným
způsobem přeskočí dvě

kozy postavené za sebou. Za nimi vidíte
žíněnku. Na ní uděla

kotoul a bude uhánět dál, podleze koně,
následuje stůl bez

kůstku, který přeleze nebo přeskočí, to záleží

na jeho

schopnost1, a doběhne ke šplhadlům. Po
pevném šplhadle

vyšplhá až ke

45

stropu a zase zpět, v jedné třetině od země se
ale přemístí na

vedlejší šplhací lano, sešplhá a zhoupne se na
něm na další

stůl asi o pět metrů dál. Ze stolu seskočí a
podleze ho po

celé délce k hrazdě. Na ní se dvakrát zhoupne
tak, aby dopadl

zpět na stůl. Seskočí a poběží k dalšímu koni.
Toho zdolá

přeskokem nebo jakýmkoli jiným způsobem
po celé jeho délce a

vběhne do pole; postavených kuželek. Tím
prokličkuje, aniž by

nějakou porazil.! Každou poraženou musí postavit, než smí

běžet dál. Pak je kla-j dina. Po ní přeběhne k dalším

žíněnkám. Tři kotouly za sebou' na nich, pak ještě přeskok

jedné kozy, trochu běhu, nízká bra-! dla, na nich udělá z

komíhání ve vzporu přednožku, přejde do bezvadného pozoru — a

to je cíl!”

Napětí chlapců při výkladu se změnilo v bouři nedočkavých;

výkřiků. Ale první nechtěl běžet nikdo.

“Čím víc závodníků běží před tebou, tím máš víc zkušeností; a

můžeš se vyvarovat různých chyb nebo zbytečných pohybů —| a to

je úspora několika drahocenných vteřin!”
vysvětloval Sva-j tik

Standovi a Lojzek napjatě poslouchal.

“Jako první poběží chlapec z Modré družiny,
druhý ze Žele-;

né, třetí ze Žluté,” řekl potom Zdeněk, “a tak
se budete

střídat; až do konce!” To bylo nejmoudřejší
rozhodnutí — a

celkem; spravedlivé.

)

Béd'a, vedoucí Modré družiny, už se také
připravil, a když mu

Jenda dal start, vyrazil k prvním kozám jako
šíp. Modrá se

roz-í hlaholila povzbuzujícími výkřiky.

Všichni chlapci pozorovali jeho běh s napětím.
Zdolával jedr|

nu překážku za druhou, některou hravě, jinou obtížněji. A když

skončil bradlovou přednožkou a strnul v pozoru, Jenda hlas:

čas: “Šedesát dvě vteřiny!”

Béd’a protáhl obličej mrzutým zklamáním a udýchaně řekli “To

šplhání mě tak hrozně zdrželo — no uvidím, jak pobě: ostatní!”

Ke startu nastoupil Vráťa, vedoucí Zelených. Standovi připa-

dalo, že běží rychleji než Béd’a. Ale zdržel se zase při

přestup na šplhací lano — a v kuželkovém poli ztratil snad pět

vteři: stavěním kuželky, kterou porazil.

“Sedmdesát tři vteřiny!” hlásil pak Jenda.

Chlapec za chlapcem tak probíhal překážkovou dráhu, někde

rychle, někdo pomaleji. Každému novému rekordu tleskali všichni

ni, bez ohledu na to, ze které družiny byl hoch, který ho dosáhl.

I Lojzek byl na chvíli držitelem rekordu, dosáhl času padesát

šest vteřin, zatímco Standa své kotouly a přeskoky vyráběl po

plných osmdesát vteřin. Zdržel se silně při šplhu.

Většina chlapců v oddílu byla díky pravidelnému cvičení a

mnohým podobným závodům přímo báječně rychlá. Bylo velmi

těžké vyniknout v takovéto konkurenci.

Po dlouhou dobu držel rekord Slávek ze Žluté družiny s

padesáti dvěma vteřinami. Vedoucí všech tří družin ždímalí v

rukou notýsky a stále počítali, jaké naděje pro jejich

družinu ze závodu plynou. Čím lepší výsledky jejich běžci

dosáhnou, tím více bodů družina dostane. Závodník se nebil za

svou osobní slávu, ale za výsledek celé družiny!

Zelená vkládala veškeré naděje do Jiříka. Musí zachránit

špatné výsledky Kamila a Dušana, kteří byli až dosud na

posledních místech. A tak když Jiřík nastoupil ke startu,

ztichla celá tělocvična napjatým očekáváním. Teď něco uvidí!

A skutečně! Zdálo se, že Jiřík je jako z gumy a

že na něho

snad vůbec nepůsobí zemská přitažlivost.

Kozy přeskočil

odrazem svých pružných a svalnatých nohou,
aniž by se o

nářadí opřel, a vysoký stůl takřka přelétl jen za
lehké opory

jedné ruky. Pod koně a pod stůl, které měl
podlézt, se vrhl

rychlostí blesku a setrvačností je po hladkých
parketách

doslova podklouzl. Jeho kotouly chlapci ani
nestačili

sledovat. Ke stropu po šplhadle se dostal
rychlostí skoro

neuvěřitelnou. A ten zhup na laně na stůl!

Tělocvična se jen otrásala nadšeným křikem
všech chlapců — a

když pak Jenda ohlásil Jiříkův čas — čtyřicet

jednu vteřinu —

nadšení se ještě zvětšilo. Nikdo už nedokázal zaběhnout

rychleji. Jiřík se stal jasným vítězem a své družině pomohl

ze třetího na druhé místo.

V krátké chvíli oddechu se ke Standovi a Lojzkovi přitočil

J'ndra: “Měli byste čas dnes večer? Pojd'te pátrat na Staré

Město!”

“Já bych šel,” souhlasil Lojzek. “Musíme konečně něco

podniknout, škoda každého dne. Kdoví, kde se kronika válí a

ničí!”

I Standa byl ochoten jít. Snad už nebude pršet. A snad něco

objeví!

46

47

13. První stopa

Přesně v šest hodin zapískal Zdeněk v tělocvičně nástup a

ohlásil: “Chlapci, končíme, rychle se umyjte a oblékněte, a

kdo máte čas, pojd'te s námi ještě na chvíli do klubovny!”

“My nepůjdeme, vid'te?” řekl potichu a domlouvavě Jindra k

Standovi a Lojzkovi. “Ať máme víc času na pátrání.”

Standa by raději do klubovny šel. Bude to poprvé, že něco

oddílového vynechají — ale Jindra má s tím časem vlastně

pravdu!

Béd'a byl velmi rozladěný, když mu oznámili, že do klubovny už

nepůjdou. “Co když bude v klubovně ještě nějaký závod o body,”

řekl vyčítavě, “budete družině chybět! A kam vlastně chcete

jít? Mně se zdá, že máte nějaké tajnosti! A Stando, kdy už

přinesete kroniku?”

Standu polilo horko. Tuší snad Béd'a něco? Co mu jen honem

říct? Ale už je tu zase Lojzek a mistrně se vytáčí: “Standa už

ji dočítá, Béd'o, má jen několik stránek. A já už ji dočetl.”

Standa ani nevěděl, jak se dostali z tělocvičny. Tak ho

rozechvělo podivné podezřívavé naléhání

Bédi. A na Lojzka se

tajně zlobil, že všechno vlastně svalil na něho.

Řekl přece

Béd'ovi jasně, že kroniku má teď on, Standa!

Nenajdou-li ji,

bude tedy ztráta přičítána jen jemu! Chytrák
Lojzek!

Na smíchovské křižovatce přisedli z
osmnáctky na pětku a ta je

dovezla přes řeku k paláci Metro. Vystoupili, a
když přešli

Perštýn, vnořili se vpravo Vejvodovou uličkou
do tmavých

hlubin Starého Města.

Bylo asi půl sedmé večer a uličky, průchody a
plácky byly

skoro jako vymetené. Do zvuků větru se mísila
jen ozvěna kroků

osamělých chodců a v závětrných zákoutích

byl slyšet sykot

hořáků plynových lamp.

Na rozhraní Vejvodovy a Michalské narazili na dva malé hochy.

“Kluci,” oslovil je Lojzek, “neslyšeli jste, že by tady někdo

našel takovou ručně psanou knihu s obrázky a fotografiemi?”

Školáčci se na sebe poplašeně podívali a pak se dali do

zběsilého útěku Michalskou ulicí.

“To jsou strašpytlové!” usykl zlobně Lojzek.

Pokračovali v chůzi zvolna za nimi, aniž by se pokoušeli je

dostihnout. Tak došli až na konec ulice, odkud se rozbíhaly

dva

průchody na Malé náměstí a do Melantrichovy

ulice — a ještě

zde ústila uzoučká Hlavsova ulička.

“Půjdeme tudy, ne?” navrhl Standa a všichni tři beze slova

vstoupili do podivných zákoutí Hlavsovy uličky.

Večerní tma, pohyblivé stíny, ve větru plápolající plynová

žlutozelená světla, liduprázdnost ulic, to všechno na chlapce

působilo tísnivě.

“Tady je to vždycky tak!” řekl Lojzek. “Jak se setmí, na ulici

neuvídíte človíčka! Schválně si toho všimněte!”

Nebylo to nic nového. Až dosud jen občas zahlédli cizí

chlapce nebo děvčata, jak jdou se džbánkem pro pivo.

Několikrát zkusili štěstí a ptali se jich na kroniku. Jedna

dívka leknutím málem upustila džbán, když na ni promluvili.

Nedozvěděli se však nic.

Došli k místu, kde se kdysi seznámili s Jindrou.

“Tady to tenkrát bylo,” připomněl stísněně Lojzek, a jejich

zraky se skoro vpíjely do toho místa.

Prošli Jalovcovou uličkou, přetnuli Husovku a vkročili do

Řetězové. “A tady zase proháněli nedávno mě!” upozornil

Standa.

Když vyšli průchozím dvorem do Liliové ulice, přicházela proti

nim z Anenské jakási postava. Po několika

krocích bylo zřejmé,

že je to chlapec.

“Zeptáme se ho!” šeptl Jindra dychtivě.

“Jednou snad přece

kápneme na někoho, kdo něco ví!”

Popošli několik kroků kupředu a Jindra začal:

“Ahoj! Prosím

tě, nevíš náhodou, jestli tady někdo ...”

Neznámý hoch sebou trhl a zastavil se. “Co
jestli nevím?” řekl

zhurta a nevrle.

Ale vtom už Jindra vykřikl: “Podívejte se, to je
on! Víte —

ten mi dal tenkrát tu ránu v Jilské ulici — ty
jeden rváči, ty

—”

Zdálo se, že se chce na poznaného darebu
vrhnout, ale ten

nečekal, duchapřítomně se otočil a začal utíkat Liliovou

ulicí směrem k Betlémskému náměstí. Běžel rychle, ale Standa,

který byl při setkání o několik kroků napřed, s ním přesto

udržoval krok.

Asi po stu metrech se Liliová ulice začala úžít a v tomto

zúžení do ní ústila Zlatá ulička. Stepní vlk viděl, že by ho

tady nadbíhající Standa určitě dopadl, a tak udělal nečekaný

obrat a vběhl do ní.

“Karle!” volal přitom dopředu do tmy Zlaté uličky. “Zavolej

Ferdu a Jardu! Rychle! A pak celou partu!”

Standa zvolnil běh a zastavil i Jindru a Lojzka, kteří chtěli

do Zlaté uličky vniknout. “Pozor,” zašeptal udýchaně. “Svolává

pomoc! Slyšíte? To by pro nás mohlo špatně dopadnout!”

Chvíli naslouchali dupotu utíkajícího kluka, ale další volání

už neslyšeli a brzo utichla i ozvěna jeho běhu. Udělali

několik opatrných kroků do temné uličky za ním. Jindra se

ohlédl zpět do Liliové ulice, odkud přiběhli, a pravil: “Kdyby

nám zatarasili cestu zpátky, byli bychom v pěkné pasti!”

Když ale kromě hučení větru nebylo nic slyšet, začali zvolna

postupovat uličkou vpřed.

“Alespoň se podíváme, kam tahle Zlatá ulička vede,” řekl

potichu Lojzek. “Ještě nikdy jsme tudy nešli!”
Ta slova

platila spíš jen Standovi, s nímž podnikal
výpravy do Starého

Města, než poznali oddíl.

Ulička byla sotva tři metry široká a neměla
chodníky. Po

pravé straně se táhla zadní stěna jakéhosi
kostela nebo

starého kláštera, bez oken a snad i bez dveří,
po levé straně

byly neosvětlené starodávné domy s
uzavřenými vchody a

několika zamřížovanými okny. Celý prostor
chabě ozařovala

jediná plynová lampa, nadto ještě špatně svítící.

Chlapci šli tiše a pomalu, připraveni okamžitě se obrátit a

utíkat, kdyby se proti nim ze tmy vyřítla přesila Stepních

vlků. Ticho je spíš znepokojovalo, místo aby je uklidňovalo.

Nejdou do nějaké léčky?

Asi po dvaceti metrech se před nimi vynořila vysoká zeď,

za-tarasující další cestu. I ve tmě postřehli, že jsou v ní

těžká vrata, zabírající skoro celou šířku uličky.

“Podívejte se!” vydechl Standa. “Slepá ulice! Jsme na konci!”

Lojzek odvážně zkusil vrata otevřít, ale byla pevně uzamčena.

“Kam se ale poděl ten rváč?” divil se Jindra.

“Slyšeli jste,

že by otvíral nějaké dveře? Ani tu žádné nejsou!”

“Ale jsou! Podívejte se, tady jsou,” zašeptal Lojzek.

Přistoupil ke zdi, kde byl v hluboké tmě skutečně jakýsi

výklenek — zřejmě zavřený vchod do domu.

Sáhl do místa, kde by měla být klika, ale náhle leknutím

vykřikl: “Pozor — pozor — tady — podívejte!”

V nejhlubším stínu výklenku, tváří ke zdi stál pronásledovaný

Stepní vlk. Po Lojzkově vykřiku se prudce obrátil a chtěl

vyrazit ven z uličky.

Standa s Jindrou však už přiskočili a spolu s Lojzkem ho

zatlačili zpátky.

“Tak jsme tě přece dostali! Máš nahnáno, co?”
ucedil skrze

zuby Jindra. “Dnes je to jiné než tenkrát, vid’!
To se ti to

tenkrát tlouklo, když vás bylo na mě pět, vid’?”

“A teď se třeseš strachy!” dodal Lojzek.

Neznámý viděl, že není úniku, ale přesto ho
neopouštěla

zpupnost:

“Nevím, proč bych se měl třást,” řekl
sebevědomě, “dokud mám

tohle, nemusím se bát!” Ukázal malíček pravé
ruky, na kterém

měl naraženou prázdnou mosaznou nábojnici.
“Stačí na ni

písknout, a je tu celá naše ulice. Zdraví neodlezete!”

“No — ti tvoji kamarádi, jak jsi je před chvílí volal,

nepřišli!” odsekl Lojzek pichlavě. Přitom skočil neznámému po

ruce a chtěl mu patronu vzít. Ale Vlk byl zřejmě rozený rváč,

připravený vždy na každý útok, a tak od sebe Lojzka odstrčil

takovou silou, že Lojzek zavrával a snad by i upadl, kdyby

ho Jindra nezachytil.

Standa pak řekl: “Ale vždyť ho nech, ať zapíská, ať jen

zapíská a ať ta jeho ulice přijde! Třeba celá!”

“No tak to tedy něco uvidíte!” vyjel výhružně neznámý a

vzápětí třikrát silně zapískal na patronu.

Kovový hvizd se rozlehl mezi zdmi úzké
uličky skoro ohlušivě,

až Standovi přešel mráz po zádech.

Co se teď bude dít? Nebylo by snad lepší
utéct? Stepní vlci

neznají slitování! Standa pohlédl na Jindru a
Lojzka a poznal,

že i oni jsou najednou podivně zneklidnění.

Zajatec vystoupil z výklenku a ve slabé záři
vzdálené lampy

viděli na jeho tváři posměch. Všichni tři tím
byli ještě

zmatenější a rozrušenější.

Ozvěna hvizdu patrony už dávno zanikla a
bylo slyšet jen vítr

nahore ve střeších, ale klid a sebevědomí
neznámého

neopouštěly. Jen občas obracel svou tvář tam,

kde Zlatá

ulička ústila do Liliové a odkud zřejmě očekával posilu.

A přece to všechno byla jen lest vychytralého Stepního vlka,

který byl v pasti. I výraz klidu ve tváři byl jen dobře

nasazenou maskou.

Jindra chtěl právě něco říct, když se neznámý náhle skokem

Ocitl u něj, udeřil ho silně do tváře a dal se na zběsilý útěk

k východu ze slepé Zlaté uličky.

51

Chlapci byli jeho výpadem tak překvapeni, že dvě tři

drahocenné vteřiny zůstali jako omráčení. To Vlkovi stačilo k

náskoku. Vyběhl z uličky a zmizel za rohem.

“To už je třetí rána od toho ničemy!” volal v běhu Jindra. “1

mi draze zaplatí! Draze! To vám povídám!”
Utíkali za uprchlí?

kem, co jim nohy stačily.

Když doběhli do Liliové ulice, spatřili neznámého, jak se

blíží k Řetězové ulici. Také do ní zabočil, a honba pak

pokračovala přes Husovu třídu do bezejmenné uličky kolem

kostela, přes plácek, kde tehdy Jindra zapomněl na zazděném

okně kroniku — a pak k Vejvodově ulici.

Vzdálenost mezi chlapci z oddílu a Stepním vlkem zůstávala

pořád přibližně stejná... Najednou však uprchlík zabočil do

starodávného domu, přibouchl za sebou vrata
a zmizel jim z
očí.

“Máme ho! Je v pasti!” vykřikl vzrušeně
Lojzek.

Vletěli do vrat, a v průjezdu ještě zaslechli
Vlkův dupot po

otevřeném schodišti a po pavlači, táhnoucí se
podél celého

domu. Před nimi se ve tmě rozkládal
staropražský dvůr,

přeplněný různým harampádím, starými
dvoukolovými vozíky,

bednami a nádobami na popel. Uprostřed stáli
tři nebo čtyři

menší chlapi a tiše se bavili.

“Musíme ho najít za každou cenu!” vykřikl
Standa. “Nesmí | nám

upláchnout!”

i

“Jestli tady ale bydlí, tak je pro dnešek konec,”
mínil

Jindra.] “Jistě vběhl do bytu — a my nevíme,
do kterého, vždyť

ani neznáme jeho jméno!”

Opatrně vstoupili dovnitř domu a tiše kráčeli
po dřevěných

schodech, vyšlapaných snad staletým
chozením nájemníků. V

zákoutích schodiště a na otevřených pavlačích
byla úplná tma a

chlapci zde šátrali rukama — co kdyby se tady
Vlk schovával

jako ve Zlaté uličce!

Nenašli ho však, i když se dostali až do
podstřeší k půdě.

Byli si jisti, že prozkoumali každý kout tohoto rozlehlého

starobylé-] ho domu.

i

Když tiše sbíhali od půdy dolů, uslyšeli z hlubin dvora

otevře*! nou pavlačí rozjařený křik. Vběhli na pavlač,

vyklonili se a nap-1 jatě pozorovali, co se dole děje.

|

Malí chlapci tam ještě stáli. Jeden z nich měl dětskou pistoli

na papírové kapsle. Několikrát zmáčkl spoušť a volal. “Červené

skály a Tygří džungle se budou otrásat střelbou mých pistolí|

a dusotem koní!” V jeho hlase byl nadnesený tón, jakým se pronášejí úryvky z knih.

Jindra vzrušeně zašeptal: “Slyšíte? Červené skály! Tygří

džungle! To jsou přece naše tábořiště! Ale jak ten kluk může

znát jejich jména? Jsou to přece oddílové názvy! Vymysleli

jsme si je v oddílu! Kdo není v našem oddílu, nemůže je znát!”

Standa byl první, komu svitlo: “A co když je četl v té

kronice? Kluci, jsme asi na stopě! Rychle dolů!” poslední

slova v rozechvění skoro vykřikl. Vrhł se z pavlače opět na

schodiště a sbíhal prudce dolů, následován

Lojzkem i Jindrou.

Ale chlapci už na dvoře nebyli. Rozprchli se na všechny

strany, když slyšeli hochy sbíhat ze schodů. Standa zahlédl

posledního z nich mizet v jakýchsi dveřích na druhé straně dvora.

“Musíme za ním! Rychle!” vykřikl.

Rozběhli se přes dvůr. Starodávné dláždění bylo kostrbaté a

plné výmolů — a dvůr tonul ve tmě. Rychlý běh nebyl možný.

Chlapci vrazili do dveří a ocitli se v matně osvětlené chodbě.

Na jejím druhém konci byly rovněž dveře. Prolétli chodbou,

dveře otevřeli — as překvapením se zadívali do Husovy ulice.

Po chlapci ze dvora nebylo ani stopy.

“Průchod!” vykřikl zklamaně Lojzek.

“Průchozí dům! Jeden vchod

má z Liliové, druhý z Husovky! Tudy nám zmizel!”

“Ano,” řekl mrzutě Jindra, “a tudy nám určitě upláchl i ten

rváč, co mu dlužím už tři rány!”

“Nevadí,” utěšoval sebe i hochy Standa.

“Máme stopu. Kroniku

někdo našel. — A my ji najdeme taky! I toho Stepního vlka!”

14. Zděšení v Ještěřčích jámách

Na příští družinovou schůzku Jindra nepřišel, nezúčastnil se

ani Klubovní soboty. A nikdo nevěděl proč!

“Kdyby aspoň něco vzkázal nebo napsal lístek,” zlobil se

Béd'a. “Vždyt' je to jeden z našich nepsaných zákonů — hned o

sobě podat zprávu, když nemohu přijít!”

Jindra se v oddílu objevil teprve v neděli na odpolední

výpravě do Ještěrcích jam v chuchelských kopcích. Družině

řekl: “To víte, že bych byl rád přišel, ale nesměl jsem.” A

nic víc.

54

Jen Standovi a Lojzkovi to vysvětlil podrobněji: “Vrátil jsem

se z našeho nedělního pátrání hrozně pozdě — a tak byl u nás

soudný den. A špatně to dopadlo. Naši mi málem zakázali

chodit do oddílu. Rozhodně se musím vracet

domů hned po

schůzce nebo po výpravě — a když není schůzka nebo nějaká

oddílová akce, nesmím z domu ani na krok!”

“Tak máme po pátrání!” řekl Lojzek.

Standa ale zachytil Jindrův pohled, a proto hned řekl: “Proč

bychom měli mít po pátrání? Můžeme přece chodit vyzvídat na

Staré Město my dva, ne?”

V té chvíli Zdeněk zapískal nástup ke hře a chlapci rozhovor skončili.

Ještěrcí jámy tvořilo několik rozlehlých úžlabin mezi mírně

zalesněnými rovinkami. Úžlabiny byly různě členité a v nich

zas ještě vyrůstaly menší pahrbky. Na každém

kroku zde byl

nějaký úkryt, ať už v hustém křoví, nebo za hliněnými náspy.

Pro hry to byl terén jako stvořený!

I dnes vymyslel Zdeněk novou pěknou hru. V jedné z úžlabin

ukrylo osm chlapců kopací míč — a ostatní měli za úkol míč

najít a vynést ven na náhorní rovinku.

Nebylo to snadné, neboť těch osm obránců mělo papírové míčky —

a koho z útočníků nedokázali dohnat a dotykem ruky vyřadit ze

hry, toho mohli zneškodnit zásahem míčku. Jen se do

utíkajícího chlapce trefit!

Vyřazený útočník musel zůstat stát na tom místě, kde byl

zneškodněn — a teprve když mu některý
spoluhráč hodil z

bezpečné vzdálenosti obratně ukořistěný
nepřátelský míček,

směl volně vyjít z úžlabiny a znovu hrát, znovu
se pustit do

hledání ukrytého kopacího míče.

Obrana si ovšem důkladně střežila nejen
zajaté útočníky, ale i

míčky, kterými po útočnicích pálila, a tak bylo
dost obtížné

zajatce vysvobodit. Často bylo šest i víc
útočníků zajato

současně — a jejich zbylí druhové nevěděli co
dřív: zda hledat

ukrytý ko-Pací míč, nebo kořistit malé míčky a
házet je v

nestřežených chvílkách svým zajatým
kamarádům, aby je tím

osvobodili. Někdy zajatec hozený míček ani
nechytil a míček

se dostal znovu do rukou obrany — a nadto
obětavý svobodný

útočník třeba sám padl do zajetí!

Hra byla opět plná napjatých okamžiků.
Chlapci se do ní vžili,

jako by se jednalo o nějaký dobrodružný
příběh.

55

Skončila tím, že se Svatíkovi z Modré družiny
podařilo vynést

z úžlabiny míč, který předtím objevil Ludva ze
Žluté.

“A teď náš terénní běh!” vykřikl Jiřík ze
Zelené a mnoho

chlapců se k němu přidalo.

“Tak to už se napřed můžete rozloučit se

životem!” smál se na

Standu a Lojzka Gusta. “To něco užijete!
Vidíte tady tu

cestičku kolem Ještěrčích jam? Vede po celém
jejich obvodu.

Každý z nás ji celou proběhne a čas se mu
změří na stopkách.

Ale pořádně rozběhnout se nemůžete —
cestička je samý zákrut,

často je klopená na opačnou stranu zatačky,
má samé houpáky,

klesá i stoupá přes pahrbky, víc jste dole v
písku než na

cestičce! No uvidíte sami!”

Oddíl tento závod zřejmě pořádal vícekrát,
pravděpodobně při

každé výpravě do těchto míst.

“Musíte včas brzdit,” poučoval Standu a
Lojzka Béd’a, “jinak

jste ztraceni! Rychlost vás vynese z dráhy do křovin nebo

shodí dolů do písečných dun. Pozor také při prudkém sbíhání ze

svahu, za kterým cestička zase příkře stoupá! A vůbec —

projděte si napřed pomalu celou trať, abyste ji lépe znali!”

Vzrušení se stále stupňovalo, a ve shonu odstartoval první

závodník. Byl jím Ivan z Modré. Ostatní chlapci zaujali místa

jako diváci u nejpernějších míst dráhy, kde zpravidla

docházelo k pádům závodníků, kteří včas nezpomalili běh.

Ivan běžel velmi opatrně, a přece ho to dvakrát vyneslo z

dráhy a setrvačností seběhl z cestičky po

příkré stránce do

pískových dun. Doběhl za sedmdesát šest vteřin.

Někteří chlapci běželi mnohem odvážněji — ale jen málokterému

se podařilo dosáhnout lepšího času než šedesáti vteřin.

Většinou měli pády do křovin nebo do písečných jam. Bořek ze

Zelené sklouzl na silně klopeném místě cestičky tak, že se

doslova skutálel až na dno dolíku a po několik okamžiků se

nemohl dostat zpět nahoru. Proto také byl jeho čas osmdesát

vteřin.

Standa a Lojzek běželi rychle, ale poučili se z toho, co

viděli. A tak brzdili před každým

nebezpečným místem,

neriskovali pád pro jednu či dvě vteřiny. Tato technika se jim

vyplatila. Standa oběhl Ještěrčí jámy za padesát devět a

Lojzek dokonce za padesát šest vteřin.

Vůbec nejrychleji ze všech chlapců běžel Svatík z jejich

Modré družiny a překonal tentokrát i Jiříka ze Zelené, který

tříkrát vyběhl z dráhy a tím se ocitl na druhém místě.

56

Béd'a a celá Modrá byli nadšeni. Družina získala nejvíce bodů

a její stav v měsíčním bodování se tím značně zlepšil.

“To je vítězstvíčko!” smál se radostně Béd'a. “To bude zápis do

kroniky! Musíme se také podívat, jak jsme běželi na jaře, když

jsme tady byli naposledy!”

“To je ještě ve staré kronice,” podotkl Vlád’a.

Oči všech hochů družiny se obrátily k Standovi a Lojzkovi.

Béd’a se zatvářil netrpělivě: “Chlapci, tak vážně, kdy už

kroniku přinesete? Vždyť ji máte doma snad měsíc! To vás

kronika tak málo baví, že jste ji doted’ nepřečetli?”

Standovi se zase zatmělo před očima. Ted’ je konec! Ted’ už jsou

opravdu ztraceni. Na čele mu vyvstal pot. Pohlédl zoufale na

Jindru. Také v jeho očích viděl zděšení. Nebylo by lepší vyjít

s pravdou ven?

Ale jako už předtím v klubovně a nedávno v tělocvičně, tak i

ted' je tady Lojzek se svou pohotovou vyřídilkou. Standa ho ani

nepoznává. Kde se Lojzek naučil tak lhát?

“Jakpak by nás kronika nebavila!” řekl skoro uraženě. “Vždyt'

se čte jako dobrodružná knížka! Například ta čtyřdenní cesta

po Českém ráji! Jak jste nemohli druhý večer nikde sehnat

nocleh! To jsem až trnul, jak to dopadne! A víte, kroniku taky

četli naši doma — a — a — ted' ji čtou zase Standovi rodiče —

všem se tak úžasně líbí. Ale měl bys, Stando, doma říct, aby

ji už dočetli. Vidíš přece, jak na ni družina

čeká!”

Standa byl jako v mrákotách a strach ho ani teď neopustil.

Něco zahuhlal, snad že doma kroniku opravdu brzo přečtou — a

aby se družina nezlobila.

A pak byl se silami u konce. Odešel z tábořiště na cestu u

lesa, kde byl sám, jen se svými myšlenkami. Zděšení pomalu

ustupovalo k pocitu hanby nad lží i k hněvu sama na sebe, že

se dal na cestu tak nebezpečného klamu.

A ten Lojzek, vida, zase celou družinu utvrzuje, že kroniku

roá doma on, Standa! Rozmrzelost družiny se obrací pořád teď

jen vůči němu a Lojzek z toho vybředá čistý, bez viny. A co

když se kronika nenajde?

Ne, ne, to mu Lojzek neměl dělat!

Za nízkým obzorem se vyhoupl do
potemnělého soumraku Lněsíc.

Byl skoro v úplňku. Z tábořiště se ozýval
veselý hovor j*

smích. Zdeněk tam právě dal povel ke
skládání věcí. Standa to

slyšel až sem a rozmrzele se vracel zpět mezi
chlapce ...

57

S kronikou už musí rozhodně všechno skončit!
Bud' ji do

několika dnů objeví, anebo Standa půjde k
Béd'ovi a Zdeňkovi a

všechno jim poví!

Ale následující dny přinesly nové události a
Standovo

rozhodnutí z Ještěřčích jam se v nich rozplynulo jako dým ve větru.

15. Úžasný objev

Ještě cestou z Ještěřčích jam, v chuchelském trolejbusu, řekl

nevrle Standa Lojzkovi: “Zítra odpoledne tam musíme znovu.

Máš čas ve tři? Tak na stanici!”

A druhý den po půl čtvrté odpoledne je tramvaj vyklopila na

Václavském náměstí a oba chlapci se v nezvykle zamklé náladě

vnořili ulicí Na můstku do vnitrozemí Starého Města.

Standa byl rozladěný jako snad nikdy. Způsobil to Lojzek svou

výmluvou včera v Ještěřčích jamách, když

všechno svalil na

něho. Přemýšlel o tom celý včerejší večer a pak dlouho do

noci, když nemohl usnout. V duchu si připravoval rozhovor s

Lojzkem, umínil si, že mu dnes, až se sejdou, jeho lež vytkne,

ale teď šli vedle sebe mlčky. Příležitostí bylo dost — jenže

Standa ze sebe nedostal ani slovo.

Ani Lojzek příliš nemluvil. Zdálo se, že Standova rozmrzelost

přešla i na něj. Nebo snad ví, proč Standa nemluví?

A přece k rozhovoru o kronice došlo!

Aniž se nějak dohodli, mlčky zamířili uličkami k domu, v

jehož dvoře jim při poslední výpravě zmizel ten rváč a kde

také zaslechli slova o Červených skalách a Tygřích džunglích.

“Kdybych tu měl být dnes do noci,” řekl rozhodně Standa, “tak

něco musíme začít. Já ty řeči už poslouchat nebudu!”

Lojzek se trochu usmál: “Ještě že to řečnění vždycky nějak

odrazíme!”

A tu se Standa neovládl a vyčítavě vyhrkl: “Jo odrazíme! To

odrážíš jen ty, já ne — ty to totiž řekneš vždycky tak, že

celá vina leží jen na mně! Podle tebe je kronika vždycky jen

u mě, já ji čtu dlouho, naši ji čtou! Co bys tomu řekl,

kdybych třeba ve středu na družinovce oznámil, že naši kroniku

dočetli a teď ji zas máš ty? A družina by začala upomínat a prohánět tebe? No řekni!”

58

Lojzek se překvapeně podíval na Standu a v jeho tváři se

objevil výraz, který Standa znal už z dřívějšíka, Lojzek se

tak zatvářil vždy, když mu něco nebylo po chuti. Neodpověděl

však a oba mlčky pokračovali v cestě.

Standa byl rád, že konečně řekl to, co ho tak dlouho na

Lojzka mrzelo, ale měl obavu, zda tím jejich kamarádství

neutrčí. Začal tedy povídat o bezvýznamných věcech, Lojzka

však špatná nálada neopouštěla a odpovídal

jen nevrle a

jednoslabičně.

Tak došli až k průchozímu domu, který byl jejich cílem, a

vešli na jeho dvůr vchodem z Jilské ulice.

“Podívej se, jsou tady!” zvolal tlumeně Lojzek a celý ožil. Na

dvoře povykoval hlouček menších chlapců a děvčat. Někteří

lezli po nádobách na popel, schovávali se ve starých bednách,

jiní se proháněli po kostrbaté dlažbě rozlehlého dvora.

Standa se zastavil u dvou chlapců, kteří stáli nejbliž a

stříkali po sobě vodou z umělých citronků.

“Kluci,” zavolal na ně, “kdo víte, kde jsou Červené skály?”

Chlapci po sobě přestali stříkat a větší z nich řekl: “My

nevíme, my jsme o nich jen četli!”

“A kde?” vyjel Lojzek. “Kde jste o nich četli?”

“No v tom — v takové jedné knížce, vid’ Pepíku?” řekl trochu

rozpačitě hoch.

Jeho kamarád Pepík pak dodal: “No ona to knížka je a není! Je

napsaná rukou a jsou v ní pěkné obrázky.”

“A kde je ta knížka teď? Kdo ji má?” chrлил ze sebe Standa.

Nečekal přitom na odpověď a vytáhl z kapsy dva obrázkové

sešitky. “Podívejte, já vám dám tyhle sešity, je v nich moc

pěkné čtení, ale řeknete nám všechno o té knížce!”

Pepík i Vašek chtivě sáhli po sešitcích, každý po jednom. A

Vašek se horlivě a ochotně rozpovídal. “Tady už tu knihu

vidělo hodně kluků. Vždycky si ji někdo od někoho půjčí.

Každému se moc líbí!”

I Pepík si chtěl sešitek zasloužit, a tak se pochlubil: “My

zná-me sestru jednoho kluka, jmenuje se Jitka Mlejnková, a

její bratr má tu knížku někdy doma!”

“A kde ta Jitka bydlí?” rozechvěle vydechl Standa.

“To byste nenašli,” beznadějně máchl rukou Pepík. “Ale my vás

dovedeme na Anenský plácek, tam má Jitka hodně kamarádek.

Možná, že tam zrovna teď bude.”

»K nim do bytu byste stejně nesměli.» ušklíbl se výstražně Va-

59

šek. “Její tatínek bere hned na každého hůl — to byste mohli

taky něco slíznout!”

“Tak jdem na ten Anenský plácek, jak říkáte!” kul železo

Standa.

Pepík s Vaškem se obrátili k východu ze dvora směrem do Husovy

ulice a zdáli se být trochu překvapeni Standovým naléháním.

Ten právě vrhl dorozumívací pohled na Lojzka a Lojzek mu

odpověděl radostným přimhouřením levého oka. Rozladěná nálada

byla ta tam, chvilkové rozmrzení mezi nimi

bylo rázem

zapomenuto. Konečně se něco bude dít!
Konečně se snad

dostanou ke kronice a v družině bude všechno
v pořádku!

Vyrazili Husovou ulicí směrem k Řetězové tak
rychle, že jim

oba malí chlapci sotva stačili. Občas některý z
nich musel

popoběhnout, aby s Lojzkem a Standou udržel
krok. Chvillemi se

snažili zalistovat v sešitech, ale Lojzek je
okřikl: “Teď

toho nechtě, nebo sebou ještě plácnete na nos!
Prohlídnete

šije potom!”

Když zabočili do Řetězové, vzpomněl si
Standa, jak ho tudy

hnali při první osamělé výpravě Štěpní vlci.

Zašeptal

Lojzkovi: “To by nám teď scházelo, aby si s námi někdo zase něco začal!”

Vašík s Pepíkem pořád něco brebentili a najednou se Vašek

zeptal: “Proč se vlastně na tu knížku pořád ptáte? Vy se na ni chcete taky podívat?”

“Už jsme o ní moc slyšeli, víš?” odpověděl mu pohotově

Lojzek. “Tak bychom ji rádi viděli ve skutečnosti!”

Vyšli z Řetězové ulice, přet’ali Liliovou a vešli do úzké

Anenské.

“Na jejím konci je Anenský plácek,” poučoval je Vašek. “Tam

uprostřed náměstíčka je taková velká drátěná klec a v té prý

bylo za starodávna vždycky nějaké divoké zvíře. Tam asi Jitka

Mlejnková bude!”

“V té kleci?” podivil se Lojzek. Oba průvodci se rozesmáli a

Pepík řekl: “Ale ne! Na tom plácku u klece!”

Kráčeli prostředkem ulice po kostrbaté dlažbě, protože na

uzoučké chodníčky podél domů, stavěné jen pro jednoho, by se

nevešli. Míjeli malé staré domky a Standa si podle nápisů nade

dveřmi všiml, že některé jsou i více než dvě stě roků staré.

Jeich průjezdy měly prošlapaná dřevěná podlaží.

Pojednou Vašek do jednoho z nich nahlédl a

vzápětí radostně

vykřikl: “Podívejte se! Tady je! Jitka Mlejnková je tady!”

Standa s Lojzkem chtěli do temné chodby domu vkročit, ale

60

vtom odtud vyšla asi třináctiletá dívka a překvapeně se na

všechny zahleděla.

“Prosím tě,” začal rozpačitě Standa, “ty máš, nebo tvůj bratr

prý má doma takovou knížku, ručně psanou... a... a...”

Najednou nevěděl jak dál. Uvědomil si, že vlastně s Lojzkem

nemají žádný plán. Co jim pomůže, že se seznámí s někým, kdo

má kroniku doma, když jim ji třeba nebude chtít vydat?

Ale už je zde s nápadem Lojzek: “Tadyhle Vašek s Pepíkem nám o té knížce pověděli. My ji hledáme moc dlouho!”

Dívka se mírně usmála a zeptala se s nádechem údivu: “Ale proč se po ní tak sháníte? Vždyt’ tady ani nebydlíte. Ještě jsem vás nikdy neviděla!”

Tón její řeči byl klidný a přátelský. Standa k ní okamžitě nabyl důvěry.

“Bude snad nejlíp, když ti řekneme všechno otevřeně a upřímně.

Ta knížka je totiž družinová kronika našeho turistického oddílu. Nešťastnou náhodou jsme ji tady kdysi ztratili a

hledáme ji, protože má pro naši družinu velkou cenu.”

Jitka se na Standu trochu překvapeně zahleděla a on,

zčervenalý a podivně zmatený, pokračoval: “Kdybys věděla, co

nepříjemností nám ta ztráta kroniky už způsobila! Prosím tě,

mohla bys — mohla bys — nebo mohl by nám tvůj bratr tu kroniku

dát? Je naše, patří našemu oddílu...”

“Tak teď už tomu rozumím,” řekla Jitka. “Pořád jsme dobře

nevěděli, komu ta kniha patří a kdo v ní vlastně popisuje ty

všelijaké schůzky a výlety. Kniha nemá žádný nápis, titulní

list je prázdný, a uvnitř se stále píše o nějaké
Modré

družině...”

“No jo, pořád se totiž v družině dohadujeme, jaký obrázek a

nápis máme na titul udělat,” vzpomněl si Lojzek na Jindrovo

sdělení, “a ještě jsme na nic pěkného nepřišli, i když jsme

jinak Popsali a pomalovali celou knihu!”

“Tak mohla bys, prosím tě, mohli bychom si jít —” nedočkavě

přerušil vodopád Lojzkovy výřečnosti Standa. “Celá družina na

té kronice visí, víš?”

Jitka se zatvářila vážně: “Můj bratr kroniku dobrovolně

nevydá,” řekla s povzdechem. “Kdybyste k němu mluvili třeba

andělským jazykem, tak ho neobměkčíte a

nepřesvědčíte.

Stokrát byste mu mohli povídat o své družině a o oddíle. Kromě

toho {ady je mnoho chlapců a děvčat, kteří mají o vaši kroniku

velký ZaJem, bratr ji každou chvíli někomu půjčuje, chlapci si

z ní opi-

61

sují všelijaké věci, hlavně hry a písničky, které nikdo nezná

a teď najednou by tu ta pěkná kniha neměla být...”

“Ale vždyť je to naše kronika!” vyjekl Standa.

Lojzek ho okřikl: “To Jitka ví taky! Ale co zmůže proti

umíněnému bráchovi?” Otázka platila spíš Jitce.

S neklidem v hlase řekla: “Pravda je ovšem na vaší straně. A

že má pro vás kronika takovou cenu, to dovedu docela dobře

pochopit... Podívejte se, můj bratr vaši kroniku teď nemá

doma. Půjčil ji jednomu chlapci ze své party. Jak mu ji

vrátí, dám vám ji. Nesmíte mě ale prozradit. Snad mu to potom vysvětlím.”

“No to je nápad!” bouřil nadšeně Lojzek a Standa mu přizvukoval.

Jitka se trochu vylekala, co to hochům slíbila, ale přesto se musela zasmát jejich horlivosti.

“Ale kdy a kam si pro ni máme přijít?” zeptal se Lojzek.

“Zítřa ne, to bude kronika sotva zpátky. Ani ve středu raději

nechod'te — a ve čtvrtek mám školu. Přijd'te v pátek! Víte, kde je Hlavsova ulička?”

“Víme!” vykřikli Standa i Lojzek téměř současně.

“Tak v pátek ve čtyři! Tam co jsou uprostřed uličky ty dva

nebo tři schůdky,” řekla Jitka, rozhlédla se plaše kolem sebe

a vklouzla zpátky do domu, kde ji před chvílí objevili.

“Tak co, jak jsme vám to zařídili?” zeptal se Vašek tónem,

jako by čekal pochvalu. Ano, on i Pepík byli stále zde. “Že

jsme vám dobře poradili? To máte radost, co?”

Bezelstný Standa pocítil k oběma chlapcům hlubokou vděčnost.

Ale prozíravější Lojzek podezřívavě vykřikl: “Co? Jakou radost že máme mít? Vy jste něco slyšeli?”

“No máte mít radost z toho, že tu knížku dostanete!” pravil

prostoduše Pepík. Bylo zřejmé, že celý rozhovor s Jitkou

slyšeli, i když stáli o několik kroků dál.

Lojzek první postřehl nebezpečí, které hrozilo tím, že Vašek a

Pepík znali obsah jejich rozhovoru s Jitkou.

“Tak si pamatujte!” pravil jim slibně i výhružně zároveň.

“Nikomu nesmíte říct ani slovo! Běda vám, jestli to někde

vycinká-te! Ale bohatě vás odměníme, když kroniku dostaneme.

Každému z vás dáme ještě pět takových sešitů,
jako jste

dostali dneska, samozřejmě zase jiné!”

“A kdy nám je dáte?” dychtivě se zeptal
Vašek.

“No hned! Hned, jak budeme mít kroniku v
ruce!”

62

“No tak to tedy bude v pátek ve čtyři hodiny v
Hlavsově

uličce!” jásal Pepík.

Standa s Lojzkem na sebe znepokojeně
pohlédli. Opravdu, ti dva

mrňousové všechno slyšeli. Vždyť i vědí, kde
má dojít k

předání kroniky. Může to ohrozit celý plán!

“Dobrá, dobrá,” přisvědčil Lojzek s
předstíraným klidem. “Tak

si tedy přijďte. Ale to si pamatujte, dřív je nedostanete,

dokud kroniku nebudeme mít. A nikomu ani slovo!”

16. Příprava na Vánoční nadílku

Už dlouho nebyl Standa na družinové schůzce tak šťastný a

spokojený jako dnes. Neboť bylo po starostech, co bude s

kronikou, bylo po strachu, že na něho družina uhodí s

otázkou, kdy už konečně kroniku vrátí.

Předevčírem se domluvili s Jitkou, že jim kroniku v pátek

přinese — a Lojzek teď tady sám a bez výzvy před celou

družinou halasně oznámil:

“Lidičky, držte se, v sobotu tady bude kronika!”

U Standy doma

ji přečetli a v sobotu ji přineseme!”

Družina přijala zprávu s uspokojením. Béd'a si však neodpustil

poznámku: “No to je dost! Už jsme si vážně mysleli, že se s

kronikou něco stalo a že se jen tak vytáčíte. Ale hlavní je,

že je na světě. Zdeněk říkal, že se připravuje nějaká

celopražská výstava činnosti turistických oddílů a chce tam

naši kroniku poslat. Bude to dobrá propagace našeho oddílu —

a družina za to jistě dostane i nějaké body. Byla by škoda,

kdybychom tam kroniku nemohli poslat. V druhé knize toho

ještě moc nemáme!”

Jindra, kterému Standa s Lojzkem před zahájením schůzky řekli,

co především na Starém Městě vypátrali, byl teď celý

červený. Ale nikdo z družiny, kromě Standy a Lojzka, si toho

naštěstí nevšiml.

Standu sice na chvíli znovu zamrzelo, že na něho Lojzek ještě

ted' svádí zdržení kroniky, ale ve spádu pěkného programu

schůzky na svou rozmrzelost brzo zapomněl. Také vědomí, že

všechny starosti a strachy vlastně skončí, přispělo k tomu, že

Lojzkovi odpustil.

Část schůzky byla věnována debatě o Vánoční nadílce. Uspo-

řádají ji už tuto neděli. Oddílový zákon zněl, že všichni

chlapci v oddílu si navzájem dají nějaký maličký dárek. Zdeněk

a Jenda připraví každému nejméně jeden dárek a po jednom od

každého také obdrží. A bylo skoro jisté, že větší radost bude

mít ten, kdo rozdává víc dárků než dostane.

Po dlouhém přemýšlení, co komu věnovat, přišel Standa na něco,

čím byl sám nadšen: V povinné výzbroji na výpravy měl mít

každý chlapec pět papírových míčků, vlastnoručně zhotovených.

Míčky byly zapotřebí při nesčetných hrách, které Zdeněk

vymýšlel. Mnohdy však někteří chlapci míčky

neměli, buď se jim

ztratily při minulé výpravě, když zalétly kamsi do křoví,

nebo se zničily v nějaké příliš živé hře. Nuže — Standa se

rozhodl vyrobit pro každého chlapce pět povinných míčků vzorné výstavní velikosti.

Už po několik dní máčel doma starý novinový papír a hnětl z

něj krásné kulaté míčky. Aby byly těžší, lépe létaly a

nerozle-povaly se ani při dopadu z velkých výšek a na kamení,

přidal do rozmočené papíroviny škrob. Do jedné třetiny hmoty

pak nalil roztok zelené tuše, do druhé části žluté, do třetí

modré. A tak měly míčky i krásné jasné barvy

podle barev

družin. Každý hoch dostane míčky té barvy,
jakou je označena

jeho družina!

Oškrobené a obarvené míčky pak dal Standa
schnout nad kamna.

Uschly v pevné, nerozbitné a přitom bezpečné
“střely”.

Protože do poslední chvíle mělo být
tajemstvím, kdo jaké

dárky bude dávat, ani Lojzek se Standou si
neřekli, co kdo z

nich připravuje. Věděli o sobě jen to, že oba
mají s dárky

plné ruce práce.

“Škoda, že jsme nebyli v oddíle dřív!” říkali si,
když jeli ze

schůzky domů. “Škoda všech těch
prozahálených nedělí! A škoda

i všedních dnů, kdy jsme většinou nevěděli, co dělat!”

Ve vlečňáku šestnáctky, kam přisedli u Jiráskova mostu a kde

už s nimi nejel žádný chlapec z družiny, si začali domlouvat

podrobnosti páteční cesty “tam dolů,” jak říkali Starému

Městu, do Hlavsovy uličky pro kroniku.

Opět se jich zmocnilo známé vzrušení, spíš nepříjemné než

příjemné. Už aby byl ten pátek za nimi a s ním i celá starost

o kroniku!

64

17. Ve čtyři v Hlavsově uličce

prosinec byl i nadále mírný, bez sněhu a mrazů. Štědrý den měl

být sice už za týden, ale počasí bylo stále
vlahé a jen brzké

soumraky ukazovaly, jaký čas vlastně panuje.

Takovým dnem byl i pátek, kdy se Standa s
Lojzkem vydali znovu

do staropražského bludiště.

Poloprázdný vlečňák dvacítky je dovezl ke
Karlovým lázním na

Smetanově nábřeží. Uličkou Na zábradlí se
dostali na ztichlé

Anenské náměstíčko několik minut po půl
čtvrté. Začínalo se
smrákat.

Lojzek měl kapsy vycpané obrázkovými sešity
pro Pepíka a

Vaška, které našel v klubovně mezi starými
odloženými

časopisy, a nervózně si na ně každou chvíli

sahal. Oba byli

vzrušení očekáváním. Neklid a napětí, které je provázely skoro

dva měsíce od chvíle, co Jindrovi slíbili mlčenlivost i pomoc

zároveň, dnes skončí! Za chvíli budou v Hlavsově uličce, a to

hodné děvče, Jitka, jim kroniku předá.

“A pak se teprve do všeho v družině zase pustíme, uvidíš!”

řekl prorocky Standa, když o tom teď cestou hovořili. “To bude

nádhera! Volní a bez starosti a beze strachu — i Jindra bude

zas klidný a spokojený — to se nám bude v družině docela jinak

líbit!”

“Jen aby to už bylo!” řekl Lojzek. “Já se těch čtyř hodin snad

ani nedočkám! Jen si musíme dát pozor, abychom se zase do

něčeho nezapletli s nějakými Vlky! Jak budeme mít kroniku v

rukou, zmizíme, a nikdo nás tady už neuvidí!”

Naštěstí potkávali jen samé klidné a slušně vypadající

chlapce a dívky. Stepní vlci jako by zde nežili!

^ Prošli

Anenskou uličkou, přešli Liliovou a vnořili se do Řetězové.

Jalovcovou uličkou nedočkavostí takřka prolétli až k plácku,

kde k nim tenkrát v říjnu přiběhl přepadený Jindra. A průchozí

dům do Hlavsovy uličky byl odtud snad jen třicet kroků.

Šero houstlo víc a víc, ale plynové lampy se zatím nerozsvěco-

valy.

Vstoupili do domu a po dvaceti krocích průchozí chodbou se

ocitli v uzoučké Hlavsově uličce, všelijak lomené, se zákruty

a zákoutími. Její šíře nepřesahovala nikde tři metry. Bylo zde

Ještě větší šero než jinde.

65

“Snad nás Jitka Mlejnková nenechá dlouho čekat!” zašeptal

Lojzek.

Pro záhyby uličky neviděli dál než do její první části, ke

schodům, u nichž měli na dívku čekat.

Vystoupili na ně, a když zašli za ohyb uličky, viděli teď až

na její konec — k pootevřeným železným

vratům vedoucím do

Mi-chalské ulice. Za nimi se mihlo několik postav.

“Nic bych za to nedal, že to byli Vlci,” zašeptal znepokojeně

Lojzek. “Vypadalo to, jako by se před někým schovávali!”

“Tak je nech běžet,” mávl rukou Standa. “Je lepší, když se

schovávají, než aby si s námi něco začali!”

Pojednou se otevřely tmavozelené dveře domu v ohybu uličky,

právě u schodů, kde měli s Jitkou domluvenou schůzku — a z

nich vyšli Pepík a Vašek.

“Ahoj, kluci!” oslovil je překvapeně Lojzek. “Kde jste se tu

vzali? Něco pro vás máme!”

Ale Pepík vytáhl zpod svetru několik takřka nových

obrázkových sešitů a ani se na Standu nepodíval.

“Kde ti darebové vzali tolik knížek? A nových?” zašeptal

Lojzek.

“No třeba je koupili,” mínil dobromyslně Standa.

Na Lojzkovi však bylo vidět, že ho Standova domněnka

neuspokojuje.

Z věže Staroměstské radnice sem bylo slyšet odbíjení čtvrté

hodiny a pak klinkání kostlivcova zvonečku na orloji.

Hned potom se ozvaly z podloubí průchozí chodby drobné kroky.

“Jitka!” vydechl s ulehčením Standa. “Je

tady!”

“A nese! Stando, nese!” jásal Lojzek. Byla to skutečně Jitka a

chlapci i v šeru viděli, že má v ruce nějaký balíček.

Byla udýchaná a v její tváři se zřetelně zračil neklid. Na

nějaké vítání a bezvýznamné řeči nebylo ani pomyslení.

Rozechvělá mysl všech tří to znemožňovala.

“Mám ji už od středy,” vydechla Jitka šeptem, “bratrův

kamarád ji přinesl dřív, než jsem si myslela — tak jsem ji

zatím schovala u jedné kamarádky. Bratr hned potom kroniku

doma sháněl, prohledal celý byt a všechno obrátil vzhůru

nohama-A potom si něco smlouval s nějakými

kluky. Zdá se, že

něco tuší!”

Pak kývla hlavou k Vaškovi a Pepíkovi, kteří se o kus dál

66

opřeli o zed' a dělali že čtou. “Tihle hoši byli také u něho a

nakoupil jim hromadu knížek. Ani nevím proč.”

“Možná, že za zradu!” řekl Lojzek chmurně a obrátil se ke

Standovi: “Moc těm mrňousům nevěřím. Vědí všechno, co jsme si

smluvili!”

“No — hlavně že je kronika tady!” blaženě řekl Standa. “Je to

ona, vid’?” Vztáhl ruku po balíčku současně s Lojzkem, ale jeho

ruka byla rychlejší. Chtěl ho v dychtivosti hned rozbalit, aby

se ujistil, že je to kronika, ale před Pepíkem a Vaškem si to netroufl.

Oba chlapci byli v té chvíli tak rozrušeni, že ani pořádně

ne-vychutnali radost z okamžiku, po němž tak dlouho toužili.

Zato Jitka byla hned klidnější, když Standovi balíček předala.

Dokonce se i usmála a Standa k ní pocítil obdiv i vděčnost a

nepřestával jí děkovat. Balíček s kronikou tiskl v ruce pevně

jako největší drahocennost.

“A teď pryč odtud!” vykřikl Lojzek skoro nahlas. “Kronika

nebude v bezpečí, dokud s ní odtud

nezmizíme.”

Pokynul Jitce na rozloučenou a otočil se směrem k východu do

Michalské ulice.

Ale právě v té chvíli se odtamtud vyhrnulo pět chlapců, a z

jejich křiku i výrazů ve tváři bylo zřejmé, že jsou to Stepní

vlci.

Zároveň se také prudce rozevřely zelené dveře domu, u něhož až

dosud s Jitkou stáli a odkud prve vyšli Pepík s Vaškem, a z

nich se vyřítilo dalších několik Vlků. Mezi nimi i ten, s nímž

se oba chlapci už dvakrát setkali: rváč, který třikrát udeřil

Jindru.

“Zrada, Stando!” vykřikl Lojzek. Rozběhl se, skočil přes

všechny schody a hnal se do podloubí k opačnému východu z uličky.

Standa však nebyl dost rychlý. A když Jitka vykřikla “Můj

bratr Jarka!” a ten rváč jí posměšně odpověděl “Ano, ano, tvůj

bratříček,” věděl, že je zle. Vzápětí po něm ten hrubec skočil

a balíček mu vyrval.

»To mám pěknou ségru, když se spolčuje s mými nepřáteli a nosí

jim naše věci!” Zvolal Jarka a kruh Stepních vlků se přitom

nebezpečně zúžil kolem Standy.

Standa se trochu vzpamatoval a řekl: “Jaképak vaše věci? Ta

kronika je naše! Našeho turistického oddílu.
Když jste tenkrát

v říjnu přepadli jednoho našeho chlapce — ty
dobře víš, které-

67

ho, vždyť jsi ho tak surově uhodil do tváře —
zapomněl kroniku

| na okně a vy jste ji pak sebrali!”

Rváč Jarka Mlejnek se opět zatvářil posměšně,
pobaveně sel

usmál a řekl: “Máte pravdu, mladý muži, je to
doslova tak!

Alel teď je kronika naše — my jsme ji našli, a
tím to končí!

Leda by-l ste ji zase našli vy. Potom by byla
vaše. Nebo si ji

snad chceš vy-l bojovat?”

Podal kroniku jednomu ze svých kumpánů a

usykl: “Víš, kam| s
ní, vid’?”

Chlapec se jen usmál a otočil se k odchodu.

Standa se dopálil. Vrhł se po odcházejícím
chlapci, vytrhl mu

balíček z ruky a chtěl se dát na zoufalý útěk za
Lojzkem,

kterýj už byl kdovíkdě.

Přesila Stepních vlků však byla příliš velká.
Neudělal snadl

ani dva kroky a několikeré ruce se ho chopily,
hrubě a tvrdě,!

a kroniku mu opět vyrvaly. Standa však o ni
zápasil tak

urputněj že se ještě s několika útočníky ocitl
na zemi.

“Ty darebáku, kdoví odkud jsi přivandroval, ty
na nás budešj

dlouho vzpomínat!” křičel zlobně Mlejnek.
Pak se otočil ke

své| sestře a zahrozil jí: “A ty počkej doma! To si slízneš!”

Jitka byla bledá a výraz její tváře se změnil k nepoznání.

Bylo| zřejmé, že má z výhrůžek svého bratra strach. Ted’ se po

jeho slovech prudce obrátila a mlčky odcházela. Kruh Vlků se

roze stoupil, aby mohla projít.

“Jitko! Jitko!” zavolal na ni zoufale Standa,
“nezlob se na ná

— a znovu ti děkuju!”

Ale Jitka se ani neotočila a spěšně odcházela podloubím dc

Jilské ulice, tam, kam před chvílí uprchl Lojzek.

“A ted’ koukej taky mazat!” vyštěkl pak

Mlejnek na Standu|

Několikerý hrubé ruce se ho opět chopily a postrčily ho tír

směrem, kde ulička ústila do Michalské.

Standa byl pobouřen, zahanben, zklamán i rozechvěn na nej

vyšší míru. A v tomto rozpoložení myslí, jaké ještě nikdy

nepocí-i til, se ted' obrátil na Mlejnka a řekl slavnostně:

“Pravda je na naší straně! Kronika je naše a vy jste ničemové!

Můžete mě ,to třeba zabít, ale je to tak!”

Vlci zůstali stát u vrat, mlčky a výhružně, ale nikdo z nich

se na Standu nevrhl, aby ho za jeho slova ztrestal.

18. Konec přátelství

Byla to smutná jízda druhý den z Vinohrad do klubovny, na

Klubovní sobotu.

I když si to včera ve spádu událostí spolu nesmluvili, sešli

se Standa a Lojzek jako obvykle na stanici dvacítky. Lojzek

ještě včera večer čekal na Standu u jejich domu, aby se

dozvěděl, jak se mu podařilo z Hlavsovy uličky s kronikou

utéct, ale úplně ho zdrtilo, když uslyšel, jak to špatně

dopadlo.

A teď tady v tramvaji, v poloprázdné zadní polovině vlečňáku

se Lojzkovo bezměrné zklamání dokonce změnilo v podivný hněv a

jízlivost.

“Škoda, že jsem nadržel kroniku já!” řekl tvrdě. Mohla být

tady! Já utekl docela dobře!”

Standu ta nezastřená výtka dohřála. Skoro až vykřikl: “A ty

myslíš, že by tě Vlci nechali upláchnout, kdybys držel kroniku

ty? Nechali tě běžet jen proto, že kroniku jsem měl já. Proč

jsi vlastně utekl a nechal mě samotného proti takové přesile?”

“Protože mě nenapadlo, že tam zůstaneš stát jako solný sloup,”

odsekl nakvašeně Lojzek. “Myslel jsem, že letíš za mnou!” V

jeho tváři byl opět ten známý výraz podráždění a špatné

nálady.

Celé dvě stanice až ke Štěpánské projeli v rozmrzelém mlčení.

A tam najednou Standu přepadlo otřesné poznání!

“Tak! Kroniku nemáme — a tys ve středu celé družině oznámil,

že ji dnes přineseme! Jak jsi to mohl slíbit?”

“Vypadalo to tak jistě, že kronika bude,” pravil nevrle

Lojzek, “a víš sám dobře, jak družina hartusila. A když Béd’a

ještě začal o té výstavě, na kterou máme kroniku poslat, tak

jsem to zkrátka řekl — no! Musíme dnes chtě nechtě vymyslet

zas nějakou výmluvu!”

Když přestupovali na osmnáctku, uviděli na stanici Zbyndu ze

Žluté družiny. Podali si s ním ruce a Lojzek mu žertem

rozkáží: “A hezkého moroně udělat!”

Zbynda zat’al pěsti, přiložil je ke zpitvořenému obličejí,

prudce zamrkal očima a oba na chvíli rozesmál. Bylo po hovoru

0 kronice.

» Vezete nějaké ozdoby na stromek?» zeptal se pak Zbynda, když

už kodrcali do Radlic. A hned sám lovil z aktovky blýska-Ve

řetězy a pozlacené ořechy.

69

Dnes je předvánoční Klubovní sobota, strojení stromečku,

zítra bude naše zvláštní předštědrovečerní Vánoční nadílka.

Kdo potřeboval do Desítky body, mohl nějaké ozdoby vyrobit,
nebo prostě koupené cetky zapůjčit.

Jindra už byl v klubovně — a Standu až zamrazil jeho dychtivý

pohled, jímž je přivítal, když vstoupili. Znovu se ho zmocnila

těžká rozmrzelost a nechtělo se mu o včerejšku mluvit. Nechal

na Lojzkovi, aby Jindrovi vylíčil, co se v Hlavsově uličce

odehrálo.

Klubovna byla prosycena vůní vánočního stromku. Stál v rohu

místnosti a Žlutá družina se točila kolem něj a věšela na jeho

větve ozdoby. Každého nově příchozího chlapce zarazil hned u

dveří Vlastík a vybrakoval mu z tašky, co pěkného přinesl.

Vedle stromku byly dvě veliké otevřené bedny. Tam zítra budou chlapci pokládat dárky.

Standa byl stále v pochmurné náladě. Každou chvíli očekával,

že na něho někdo z Modré družiny zaútočí, kde je kronika, a

marně se snažil představit si, co on nebo Lojzek odpoví.

Jako v mrákotách si právě vyměnil u Jendy za deset rublonů

nálepku číslo osm s připomínkou Vánoční nadílky, když ho

zatahal za rukáv Péf a z jeho družiny a řekl mu:

“Volá tě Béd’a! Jsme s družinou vzadu u oznamovatele. To víš,

kronika!”

Standu polilo horko. Od příchodu na dnešní Klubovní sobotu to

čekal, a teď to tedy přišlo!

Modrá družina byla u oznamovatele celá. I Lojzek tam už stál,

a všichni se dívali na Standu a jemu připadalo, že se dívají

velmi nevlídně. Jindra se krčil za Lojzkem a vypadal zdrceně.

Jediný Lojzek se tvářil, jako by o nic nešlo, a už zdálky

volal na Standu naoko káravě: “Tak pojd’, pojd’, ty jeden

popleto — dá číst kroniku na poslední chvíli ještě tetičce, a

ta si pak odjede na čtvrt roku nebo na jak dlouho někam na

Slovensko a kroniku zamkne do stolu. Tys to vypral!”

Jen vteřinku Standa nechápavě zíral na Lojzka. Pak pochopil že

je to jeho nová výmluva. Zachraňuje situaci na další tři

měsíce, dokud se nevrátí vymyšlená “Standova tetička”.

Padlo mnoho poznámek na Standovu hlavu a Béd’a řekl: “Tak na

výstavě naše kronika přece jen nebude. Já jsem to věděl. Já

jsem tušil, že s kronikou něco provedeš!”

Standa byl zčervenálý studem. Lojzek to sice dobře vymluvil.

70

to je pravda, ale proč zase jen Standa má být v očích družiny

viníkem? Proč Lojzek neřekl, že sám půjčil

kroniku své tetě?

Proč pořád a vždy svaluje vinu na Standu?

Standou lomcovala chuť říct konečné pravdu
— a jen pohled na

zničeného a úzkostně se tvářícího Jindru mu v
tom zabránil.

“Prosím vás, nezlobte se na mě,” podařilo se
mu ze sebe

vysoukat, “jsem už takový smolař. Že my jsme
si jen tu

kroniku od Jindry brali tenkrát domů!”

Víc mluvit nebo poslouchat o kronice bylo nad
jeho síly.

Odvrátil se proto od chlapců z Modré a vmísil
se mezi hochy

ostatních dvou družin.

Ale když pak našel Lojzka o samotě před
vývěškou nadepsanou Z

historie oddílu, vzplanul a vybuchl:

“Tak jsem to zase jen já, ten popleta, vid’!
Prosím tě, příště

už nikdy nemluv za mě — nebo se mě aspoň
napřed zeptej!”

Lojzek se na Standu překvapeně zahleděl.
Standa byl přece

vždycky tak mírný! Hned ale jeho výtku
odrazil:

“Copak je, prosím tě, čas nějak se napřed
domlouvat, když na

tebe najednou vybafnou? Musím plácnout, co
si v té chvíli

honem vymyslím! Ale tenkrát v Ještěrcích
jámách — tos byl sám

rád, když jsem to zachraňoval! A co bys dnes
řekl ty? Co by

sis asi vymyslel?” Tón jeho hlasu byl lehce
výsměšný.

Naštěstí právě v té chvíli Zdeněk zahájil schůzku. Na

programu byly hlavně přípravy zítřejší Vánoční nadílky, dále

činnost oddílu o vánočních prázdninách a závěr prosincového

bodování.

Bylo asi půl osmé večer, když schůzka skončila. Chlapci dnes

opouštěli klubovnu mnohem rychleji než jindy, na každého

čekalo doma ještě mnoho práce s dokončováním a balením dárků

na zítřek.

Ale co se to děje s Lojzkem? Chvatně si oblékl kabát, nacpal

své věci do tašky, rozloučil se s nejbližšími chlapci, a aniž

vrhl jediný pohled na Standu nebo na něho dokonce zavolal,

odešel z klubovny.

Jindy na sebe vzájemně čekali. Odcházel domů společně. Ješ-^

nikdy, co jsou v oddílu, neodešel domů jeden bez druhého. Až

dnes poprvé Lojzek!

Standa opouštěl klubovnu asi dvě minuty po jeho odchodu,

otřesený tím, že se Lojzek snad dokonce urazil! V zadní

polovi-ne vlečňáku osmnáctky na konečné stanici pod klubovnou

bylo

71

už osm chlapců z oddílu a Lojzek byl mezi nimi. Právě mluvili

o tom, která družina asi vyhraje prosincové bodování. Ani tady

se Lojzek na Standu nepodíval a po celou jízdu až k*Jiráskovu

mostu, kde měli přestupovat na dvacítku, nepromluvil se

Standou ani slůvko.

U mostu se Lojzek s ostatními chvatně rozloučil a vyběhl z

vlečňáku. Dvacítka právě stála na druhém, opačném nástupišti.

Běželi tam oba, Lojzek asi deset kroků před Standou. Opět beze

slova. Ale Lojzek nenastoupil do zadních dveří vlečňáku. Šel

do prvního vozu, jen aby se Standou nemusel mluvit!

Poprvé jeli domů takto rozděleně!

A Standa, uražený Lojzkovým chováním, se

zatvrdil. Nebude

přece Lojzka prosit, aby s ním mluvil. V oddíle je ještě

dvacet osm jiných chlapců, s nimiž může kamarádit!

19. Vánoční nadílka

Vánoční nadílka byla skutečně jedinečný zážitek. Slavnostní

nálada, panující v klubovně už od včerejška, se ještě

umocnila. Stromek se prohýbal pod tíhou ozdob a tonul v záři

svíčiček a prskavek. Jejich pach se báječně mísil s vůní

jehličí.

Ani jeden chlapec nechyběl — a přišlo i několik bývalých

členů oddílu, dva z nich dokonce ve vojenské uniformě. A jak

vzpomínali na doby strávené v oddílu a kolik příběhů, hlavně z

táborů, připomněli!

Zdeněk pohovořil o dosavadním průběhu oddílové činnosti od

září do dnešního dne, zpívaly se staré oddílové i vánoční

písně a potom družiny vyrukovaly se svou “vánoční činností”.

Každá družina totiž začala asi dva měsíce před nadílkou

pracovat na nějaké užitečné věci pro oddíl. Vyráběný předmět

udržovala až do Vánoční nadílky v naprosté tajnosti, aby tím

větší bylo dnes překvapení.

Modrá družina vyrobila dřevěnou desku s háčky na spoustu klíčů

k táborovým bednám a kufrům a k tomu ještě dřevěné hruškovité

přívěsky s otvory na přivazování klíčů. Háčky na desce i tyto

malé destičky byly shodně očíslovány. Byla to velnw potřebná

věc, a když Modrá svůj výrobek předvedla, chlapci z ostatních

družin to ocenili a zatleskali.

72

“A co vyrobila pro oddíl Zelená?” zeptal se Zdeněk, když

potlesk dozněl a okukování desky a klíčových přívěsků

skončilo.

Vrát'a, vedoucí Zelené, povstal, postoupil trochu ke středu

klubovny a pravil: “Chtěli jsme udělat něco potřebného pro

tábor, ale pořád jsme nevěděli co. Až nám poradil Aida!”

Po těchto slovech Modrá a Žlutá zaburácely smíchem a výkřiky:

“No jo, Aida!” — “To se vám to vyrábí, když máte Aidu!” —

“Aida a jeho známý pán!”

Standa nemohl pochopit, co má smích znamenat, ale Svatík už mu

to vysvětloval: Aldovi rodiče se přátelí s nějakým starším

pánem a ten zná spousty tajemných receptů na různé zajímavé

chemické pokusy, umí udělat zvláštní draky, kteří se udrží ve

vzduchu i za úplného bezvětrí, vyrábí krabice a bedničky s

důmyslnými neviditelnými přihrádkami, umí bezvadně vázat

knihy, z pestrobarevných korálek dovede plést
ozdobné

prstýnky, vyřezává chodící panáčky, dělá alba
na známky a
mnoho jiných věcí.

A jistě i to, co Zelená vyrobila pro oddíl k
Vánocům, mělo
původ u tohoto zajímavého všeučelce.

“Máte pravdu,” řekl Vráťa, “poradil nám to
on, ale jistě se
vám to bude líbit.”

Na ta slova rozbalili chlapci ze Zelené družiny
velký

podlouhlý balík, ze kterého se vyhrnula zmet'ek
různých dlouhých

hranolků, prkének a dvě okovaná kolečka. A
za Aldova vedení

Ota a Kamil začali z těchto dílců cosi

sestavovat — až posléze

stál před užaslymi hochy malý skládací vozík.

“Unese sto kilo!” řekl Aida hrdě, “a myslím, že žádná naše

táborová bedna neváží víc, ani když je úplně nacpaná!”

Vozík prohlíželi ze všech stran, Bořek si do něho dokonce

sedl a Ota s Kamilem ho svezli po klubovně.

Žlutá družina vyrobila schránku na dopisy na klubovní dveře a

pro oddílovou knihovnu svázala osm nových knih, jež se až

dosud nemohly půjčovat, protože byly ve volných arších.

A potom začalo rozdávání dárků. Trvalo skoro dvě hodiny — a

byly to hodiny naplněné radostí, překvapeními, jásotem a

po-?lly věrného přátelství. Z balíčků chlapci vybalovali

kalendáři-y, knížky, ručně vyráběné notýsky, vyřezávané znaky

letošního tábora, fotografie z výprav i z tábora, ručně

malované záložky “o knih, sady hracích kostek k oblíbené

oddílové hře Kamerun,

zk vypalovaným věnováním a mnoho jiných věcí.

73

Jindra, který měl zálibu ve všem, co se týkalo Indiánů,

vyřezal a namaloval pro každého chlapce z oddílu tabulku s

indián- ským písmem — a byla to jistě velmi perná práce,

protože tabulky obsahovaly více než padesát znaků.

Bořek, známý kytičkář, rozdával vylisované květinčky nálepkami

na barevných kartónech potažených celofánem. Každý od něho dostal tři.

O některých dárcích se všeobecně vědělo, kdo je věnoval, dár-

ci jiných byli neznámí a sami se úmyslně neprozradili.

Standa rozdával své máčené papírové míčky v družinových!

barvách. Měl je úhledně zabalené po pěti v sáčkách se jmény

u nich, jimž patřily. Bědřa mu poklepal na rameno: “Výborně,!”

Stando, měl jsi dobrý nápad. Opravdu, jste s Lojzkem docela

schopní nováčci!”

Béd'ova pochvala Standu potěšila. Po nemilé příhodě s kroni-

kou se mu až doted' zdálo, že chlapci v družině jsou vůči němu|

zaujatí. Byl rád, že tomu tak není.

S Lojzkem však ani dnes nepromluvil jediné slovo. Nezvyklý!

stav narušeného přátelství, který začal včera, trval nadále.

UŽI při cestě do klubovny čekal Standa jako obvykle na

stanicil tramvaje za vršovickým kopcem, ale Lojzek nepřišel, i

kdyžl Standa nechal úmyslně ujet dvě tramvaje. A v klubovně

Lojzek| o Standu nezavadil ani pohledem!

Stalo se však ještě něco horšího!

Lojzek kdesi sehnal pro každého chlapce z oddílu jako dárek

několik velkých špendlíků s porcelánovými hlavičkami v bar-1

vách družin. Měly to být jakési odznaky příslušnosti k

družině. Jakmile chlapci dárek od Lojzka dostali, hned si

zapíchli jeden špendlík do klopy kabátu nebo na svetr.

V záplavách dárkových balíčků dostali tyto Lojzkovy barevně

špendlíky postupně všichni hoši. Jeden k zapíchnutí hned,

ostat-j ní do zásoby. Dostali je všichni kromě jediného! Tím

jedinýn byl Standa. A co víc: Standovy míčky určené Lojzkovi

se něja-j kou záhadnou cestou ocitly zpět u

Standy, na

hromádce jeho dárků. Lojzek je zřejmě nepřijal a v nestřeženém

okamžiku když byl v ruchu rozdávání Standa otočen jinam, sáček

s nínUj vrátil.

Standu polilo horko a v očích ho pálily slzy ponížení. Jen aby

to nikdo neviděl! Jen aby si nikdo nevšiml, co se právě staloj

Když bylo po nadílce a Vlastík ze Žluté vyzval hochy kq

známkování, Standa napsal na útržek papíru chvějící se rukou

trojku. Byla to první trojka, kterou kdy vůbec dal. Nejhorší

známka! Ale nemohl se přemoci, pro něho byla nadílka opravdu

tím nejhorším podnikem, jaký v oddílu zažil.

Jak mohl dát

jedničku, která znamenala radost, spokojenost a nadšení?

Tak se na Vánoční nadílku těšil! Tolik se o ní povídalo už

několik týdnů napřed! A tak špatně pro něho dopadla!

20. Standa odchází z Modré družiny

Od toho dne se cesty Standy a Lojzka rozešly docela. Standa,

citlivý a dobrácký, se na Lojzka nezlobil, spíš ho Lojzkovo

jednání udivovalo, nerozuměl mu. Ale po tom všem, co

předcházelo, a hlavně po Vánoční nadílce jasně cítil, že on

sám těžko může začít s nějakým usmiřováním.

V oddílu byl hněv chlapců mezi sebou zhola nemožný. Neře-kli

si jediné zlobné slovo, natož aby mezi nimi panovalo

nepřátelství. Standa i Lojzek proto utajovali před ostatními

hochy, jak dovedli nejlépe, že je mezi nimi nesoulad a že oba

hrubě porušují nepsaný oddílový zákon soudržnosti.

Někdy, zejména na družinových schůzkách, kde bylo méně hochů

než na sobotních a nedělních celooddílových podnicích, to bylo

velmi obtížné, ale přesto dokázali, že až dosud jejich

vzájemnou nevšímavost nikdo nezpozoroval.

Doma se Standa se vším poctivě svěřil a maminka s tatínkem

nemohli pochopit, že tak věrní kamarádi se mohli tak hluboce

znepřátelit.

Všechno nasvědčovalo tomu, že Lojzek nepomýšlí na smíření,

dokonce ani nelituje, že se jejich přátelství rozpadlo. V

družině 1 na oddílových akcích si počínal vesele, nenuceně,

hněvání se Standou ho ani trochu netrápilo. A jakékoli

rozmluvě se Standou se uměl vyhýbat přímo mistrně.

Modrá družina zřejmě uvěřila někdejší Lojzkově nehorázně

vymluvě o tetě, která odjela nadlouho na Slovensko, a Standa

nemohl říct, jak to vlastně je! Nemohl zradit Jindru a nechtěl

Prozradit Lojzka jako lháře. Tato nemilá situace v něm

vzbuzovala tak špatnou náladu, jakou dosud nepoznal. Všechno

krásné co prožíval od vstupu do oddílu, jako by se ztratilo.

74

75

V tomto nemilém rozpoložení plynuly Standovi povánoční týdny.

Oddílové podniky, na které se tak těšival, byly pro něho spíše

bolestnými zážitky než radostí.

Soboty a neděle, kdy byl celý oddíl pohromadě, Standa ještě

jakž takž snášel. Ale družinové schůzky, na nichž byla Modrá

sama, byly pro něho přímo trýzní. To trapné skrývání

nepřátelství s Lojzkem! Ty všelijaké

krkolonné a úhybné

pohyby a uskoky, aby se k sobě nemuseli
nějakým slovem

obrátit nebo pohledem o sebe zavadit!

Standa častokrát přemýšlel, zda je to všechno
Lojzkovi také

tak nepříjemné jako jemu, ale vždycky se
znovu a znovu

přesvědčoval, že asi nikoli. Lojzek se na
družinovkách smál,

vtipkoval, jako kdyby ho zhola nic netrápilo,
zatímco

Standovi se svíralo hrdlo i srdce trpkostí. A to
Standu proti

Lojzkovi ještě více popuzovalo.

Proto uvítal, když se v posledních lednových
dnech naskytla

možnost celou situaci vyřešit: Ludvovi ze
Žluté družiny se ve

škole změnil rozvrh hodin a nemohl chodit na družinovku

Žlutých. A tak Standa po krátkém rozmýšlení Ludvovi navrhl,

že si s ním své místo v družině vymění. A oddílová rada to schválila!

Změna družinové příslušnosti byla pro Standu na jedné straně

vysvobozením, na druhé straně však také velikým otřesem. Nebot'

i když se hoši všech tří družin vzájemně dobře znali a byli

nerozlučnými kamarády bez ohledu na družinovou příslušnost,

přece jen v každé družině panoval poněkud jiný duch,

jednotlivé družiny byly malým samostatným společenstvím s

odlišnými zvyklostmi. Přejít z jedné družiny do druhé, zvykat

si na jiný ráz družinového života bylo vždy a pro každého

chlapce v oddílu nemilou událostí, muselo-li se tak už stát.

Modrá družina se proto velmi divila, že Standa tak ochotně

nabídl Ludvovi výměnu členství, a cítila se i trochu dotčena.

Ale on raději podstoupil všechny ty nepříjemnosti spojené s

přivykáním na odlišné družinové prostředí, než aby nadále

zůstával v Modré, kde v poslední době prožíval taková muka.

A když pak ještě viděl, jak se s ním družina při poslední

družinovce celkem lhostejně rozloučila —

alespoň mu to tak

připadalo — a jak hezky a mile uvítala Ludvu,
jen ho to

utvrdilo v přesvědčení, že udělal dobře, když
přestoupil.

Žlutá družina očividně litovala, že z ní Ludva
odchází. Byl

hodný, veselý, ve všem pořádný. Při
občasných soutěžích

76

v úpravě zevnějšku získával družině vždy plný
počet bodů. To

ted' bude mít Modrá.

Rozcitlivělému a podrážděnému Standovi
připadalo, že v něm, ve

Standovi, Žlutá nevidí rovnocennou náhradu, a
umínil si

proto, že se vynasnaží své nové družině co
nejvíce prospět.

21. Standovo jaro

Neradostná zima, v lednu a v únoru krutá a zdánlivě

nekonečná, byla na ústupu. Oddíl se zvolna připravoval na

jaro.

Na jedné z Klubovních sobot vyndal Jenda ze skříně oddílové

stany a družiny je začaly vyspravovat. Přišívaly olivky a v

rozích vyměňovaly staré zpuchřelé provázky za nové.

Byly vypsány podmínky velkého každojarního podniku zvaného

Boj družin, který proběhne koncem dubna, ale k němuž je nutné

už teď začít s nácvikem signalizace, orientace, první pomoci,

vaření a mnoha jiných dovedností.

Když to počasí dovolovalo, část programu družinové schůzky se odehrávala před klubovnou na rozlehlém hřišti.

V oddílovém oběžníku Gonie, který vycházel každý týden, bylo plno pokynů a rad k jarním výpravám.

Na uplynulé zimní měsíce se pomalu zapomínalo. Jen tu a tam —

obvykle při známkování nedělní akce — se občas ještě

připomněla Vánoční nadílka s jedinou záhadnou a pobuřující

trojkou, kterou kdosi odevzdal. Standa ovšem nikdy

neprozdil, že to byl on, kdo touto nejhorší známkou ocenil

tak krásný Podnik, neboť by pak musel

vysvětlit, proč to
udělal.

Ve Žluté družině panovalo právě takové
upřímné a veselé

Přátelství, jaké bylo v Modré — v oddílu to
nebylo ani jinak

možné — a Standa si brzo zvykl. Žlutou vedl
Břetík, předseda

oddílové rady, po Jendovi nejstarší chlapec
oddílu. Byl

energický, rázný, neměl rád změkčilost,
pohodlnost,

pomalost. Pro družinu a oddíl jen hořel a
neopustil oddíl,

ani když se s rodiči odstěhoval z Radlic až na
opačný konec

Prahy.

O dobrou náladu družiny se starali hlavně
vtipálek Radek

a Zbynda. Radek hojně přispíval do oddílového ručně psaného

časopisu Kompas, kde vytvořil postavu takytáborníka nováč-

ka Hubáčka. Hoši se mohli uchechtat nad popleteností a ko-

77

?courkovskými kousky tohoto vymyšleného nešiky a Olda z Modré,

který se smál vždycky a všemu, při čtení nováčka Hubáčka

přímo říčel, házel sebou, dusil se a z očí mu kanuly slzy

smíchu. Radek byl šprýmař v každém svém projevu. Oplýval

dobrými vtipy a tvář každou chvíli stahoval k nějaké legrační

grimase. A to bylo ovšem zas něco pro rozesmátého Oldu!

Zbynda, jak známo, dělal na požádání moroně,
napodoboval

mistrně malé děti a zrovna v době, kdy Standa
přešel do Žluté,

rozšířil svůj rejstřík legrací o další: stiskl si
dvěma prsty

uprostřed nos a huhňal: “Já jsem myška
Emilka!”

Z chlapců svého věku však Standa nejvíc
obdivoval Gustu. Byl

to jemný tichý chlapec, ohleduplný a obětavý.
Standa se

nepamatoval, že by někdy viděl Gustu
rozčileného, i třeba jen

kvůli hře, jako to naopak uměl Martin, ten
věčný “sud

střelného prachu,” jak mu žertem přezdívali.
Gusta byl vždy ke

každému laskavý, přitom ale tak obdivuhodně

hrdý. Standa ho v

duchu přirovnával k chlapci Derossimu z knížky Srdce od

italského spisovatele Amiciho. Byla to jeho oblíbená kniha — a

ted' našel v Gustovi ztělesnění jednoho jejího hrdiny. Umínil

si, že se mu bude co nejvíce podobat.

Valná většina chlapců v oddíle se mezi sebou přátelila tak, že

každý kamarádil s každým, nebylo nějakých zvláštních

přátelství mezi dvěma či třemi hochy. Tak to bylo pro celek

také nejlepší. Ale Standa patřil k tomu druhu chlapců, kteří

kromě přátelství v celku potřebují mít ještě svého vlastního

kamaráda na život a na smrt, se kterým by si

mohli sdělovat

všechny své pocity a jemuž by mohli svěřit i své nejtajnější

myšlenky. Kdysi měl takového kamaráda v Lojzkovi. Když se tak

náhle a nepochopitelně rozhněvali, Standovi věrný přítel

chyběl. Ted' ve Žluté družině doufal, že by se jím mohl stát

Gusta.

Standovi se zkrátka začalo v oddílu opět líbit. Usmíval se,

byl plný touhy po velkých činech, v družině ho považovali za

dobrého a schopného chlapce. Špatná nálada byla tatam.

A kouzelně krásné předjaří jen přispívalo ke všem příznivým

proměnám jeho mysli.

22. Prozrazené tajemství

Za měsíc březen se Standa umístil v bodování
ha šestém místě

ze třiceti chlapců oddílu a přispěl tak Žluté
družině k

vítězství nad Modrou a Zelenou.

Získal další oddílové nálepky: jedničku, která
vybízela ke

strádání oddílových nálepek a vysvětlovala
účel jejich

vydávání, dvaatřicítku s obrázkem klubovny a
textem o ní a

jednapadesát-ku s kresbičkami předmětů, jež
má mít každý člen

oddílu s sebou na družinové schůzce. Sbíрка
se mu utěšeně

rozzrůstala a Standa byl na ni pyšný. Snad

každý den si album s

nálepkami znovu a znovu prohlížel a plánoval,
které další si
pořídí.

Nedělní jarní výpravy byly jedna hezčí než
druhá. Přitom

oddíl už žil přípravami na slavnou Jarní
robinzonádu —

čtyřdenní dobrodružnou výpravu, o které se
mluvilo skoro od

Vánoční nadílky.

Jediné, co Standovi kalilo pohodu v oddíle,
byly němé, tázavé

i vyčítavé pohledy některých chlapců Modré
družiny. Ano,

tetička by už jistě mohla být ze Slovenska
doma a vysvobodit

kroniku z vězení...

A Standa se rozhodl, že sprovodí tuto nesnáz ze světa! Musí

kroniku dostat stůj co stůj, i kdyby za ni měl zaplatit nějaké

nespravedlivé vyděračské výkupné. Musí, musí, aby byl klid!

V posledních dnech se několikrát vydal tam dolů, do tajemného

bludiště staropražských uliček s utkvělou představou, že ho

tam napadne nějaké řešení nebo že se naskytne příležitost k

získání kroniky.

Jen jednou však zavadil o cosi, co bylo spojeno s celou

neblahou podzimní a zimní minulostí. Potkal totiž v Anenské

ulici Pepíka a Vendu, ty dva malé zrádce, než však na ně mohl

promluvit, šťouchli do sebe a dali se na útěk.

A dnes se tam vydal znovu. Byla sobota,
pojede pak odtud

rovnou do klubovny. Bloumal uličkami,
ztichlými sobotním

od-Poledním klidem a ospalým jarním
sluncem i vzduchem. Teď 2a

denního světla a v tomto jarním hávu se mu
zákoutí a ulice

nezdály nijak tajuplné.

Prošel znovu většinu známých míst, zastavil se
všude, kde se

něco udalo, a to se vždy mihl v jeho
vzpomínkách Lojzek. Vždyť

všude tady byli spolu, tady se seznámili s
oddílem. Smíří se

někdy?

Standa vešel z Liliové ulice do slepé Zlaté uličky a prohlížel

si výklenek, kde kdysi objevili Mlejníka. Ano, zde to tehdy

bylo; Tady tenkrát stáli, když Mlejník náhle vyskočil, uhodil

Jindru a dal se na zběsilý útěk z uličky! Standa se při

vzpomínce na tu příhodu mimoděk otočil rovněž směrem z uličky

— a v té chvíli zaslechl venku z Liliové kroky a nějaké

povědomé hlasy.

Kdo to tam jde a mluví?

Dva chlapci vstoupili do Standova zorného úhlu a jeden z nich

zvolal: “Stando, Stando! Podívej, Lojzku, tamhle je Standa!”

Byl to Jindra s Lojzkem. Zřejmě sem také podnikli pátrací výpravu.

Jindra se k Standovi radostně rozběhl, podával mu ruku a

překotně ze sebe chrlil: “Taky tu hledáš, vid’? A proč jsi nám

neřekl, že sem půjdeš? Teď, co jsi ve Žluté, jako bys ani

nebyl náš, škoda, žes nezůstal v Modré! A našel jsi něco? Máš nějakou stopu?”

Na vodopád těch otázek ani nečekal odpověď, táhl překvapeného

Standu ze Zlaté uličky ven do Liliové a znovu volal: “Lojzku,

Lojzku, Standa je tady!”

Všechno se pak seběhlo dřív, než tomu mohl Standa zabránit a

než mohl vymyslet nějakou vytáčku. Lojzek se zakabonil a

odvrátil se. Ani Standa nenašel v sobě tolik síly, aby Lojzka oslovil.

Jindra strnul: “Co tohleto znamená? Vy si nepodáváte ruku? Vy

spolu — vy se na sebe hněváte? Vy spolu nemluvíte?” V jeho

tváři se zračil úžas. Dva chlapci z oddílu, kteří do něj

přišli dokonce společně jako kamarádi, a nemluví spolu!

“Ale to přece nejde!” bouřil vzrušeně, když Lojzek a Standa

pořád stáli bez hnutí a beze slova. “To u nás v oddílu nemůže

být! A co jste si vlastně udělali, že jste se tak rozhněvali?”

I když Jindrovy otázky byly Standovi krajně nepříjemné, přece

jen byl jaksi rád, že Jindra už ví, že se mezi nimi něco děje.

Sám nevěděl, co by vlastně řekl. A Lojzek stál pořád ještě

pood-vrácen a mlčel jako hrob.

Pak se však Standa přece jen zmohl na několik slov. Byla

určena jen Jindrovi: “To už je dlouho, Jindro,” řekl těžce,

“a začalo to kvůli kronice. To by bylo dlouhé povídání. Na

shledanou dnes v klubovně!”

Podal Jindrovi ruku, na Lojzka se nepodíval a skoro se rozbe-

80

hl Liliovou ulicí k Betlémskému náměstíčku.

Jindra za ním cosi

volal, ale Standa byl tak rozrušený, že jeho slova ani

nevnímal.

Celá příhoda však jeho útekem neskončila.

Do klubovny dojel poměrně brzo, bylo tam zatím jen několik

chlapců. Asi za hodinu přijel Jindra a po delší době za ním

dorazil i Lojzek. Zřejmě tedy nejeli do klubovny společně.

Jindra vypadal velmi rozčileně. S přítomnými hochy i se

Standou se pozdravil jen letmo, bez cíle několikrát přešel

klubovnu, postál u vývěsek, aniž by je četl, a pak vyběhl z

klubovny na hřiště. Nepřipojil se však k hochům, kteří tam ve

skupinkách trénovali stavbu stanu a signalizaci k Boji družin,

ani se nezastavil u chlapců prohánějících míč. Něco se s ním

dělo ...

Když skončil sobotní program a Zdeněk vyslovil obvyklou

otázku, chce-li se někdo na něco zeptat nebo něco připomenout,

vyskočil Jindra ze své židličky tak prudce, že se převrhla, a

vykřikl: “Tady! Já! Já chci teď něco říct!”

Ve Standovi se zatajil dech!

A Jindra už chrlí proud slov:

“Já vám to musím říct! Všechno! Já už to nemůžu vydržet. Modrá

družino, odpust' mně to, jestli můžeš! Všichni mně odpust'te,

co vám teď řeknu!”

Jindra se uštvane rozhlédl po klubovně.
Všichni chlapci na

něho udiveně zírali, neboť ničemu nerozuměli.

A on

pokračoval:

“Když jsme hráli v říjnu dole v Praze
Vyzvědače a mě tam

přepadli Stepní vlci, zapomněl jsem na jednom
okně kroniku

naší družiny. Báł jsem se to družině oznámit.
Musel jsem to

však říct Standovi a Lojzkovi, když si ke mně
pro kroniku šli.

Slíbili mi pomoc při hledání. A smluvili jsme
se zároveň na

výmluvě, že kroniku už mají doma a že ji čtou!

Mezitím jsme pátrali, hledali — a málem jsme

ji měli! Našli ji

ti Vlci, co mě tenkrát přepadli. Na poslední chvíli se ale

Standovi a Lojzkovi přece jen nepodařilo kroniku dostat. I

když už ji drželi v ruce!

Lojzek pak vymyslel tu výmluvu se Standovou tetičkou, abychom

získali čas k dalšímu zápasu o kroniku, až se nakonec kvůli

tomu Standa s Lojzkem nějak pohádali. A všechno jsem to

*aviníl já! Myslím, že po tom všem bude nejspravedlivější,

když odejdu z oddílu — protože jsem se zachoval zbaběle, když

jsem nned nepřiznal, co se stalo!”

V klubovně bylo chvíli podivné zaražené ticho. Ale potom se

rozpoutala pravá bouře výkřiků nesouhlasu, údivu, protestů

dotazy nebraly konce a Zdeňkova píšťalka jen velmi těžko

zmáhala ten neobvyklý rozruch.

23. Robinzonáda

S prvními aprílovými týdny jako by se příroda úplně probudila.

Vzduch byl vlažný, sady se zazelenaly a na výhonech známých

keřů se rozzářily žluté kvítky, zlatý déšť.

Na slunných lesních stráních nalézali hoši při svých

nedělních výpravách první květinčky: hlaváček jarní, podléšky

a sa-sanky. Už jen ta jména zvučela a voněla jarem. Proti

modrému nebi s bílými oblaky se ze stromů kývaly jehnědy.

Zdeněk s Jendou a s nimi i někteří starší chlapci z oddílu tu

jarní proměnu se zájmem pozorovali. Standa si nikdy dřív

přírody příliš nevšímal, ale teď měl i on radost z každého

objevu a naučil se přírodu obdivovat. Nebyl sám, třeba Gusta

si vedl pěkný deník a maloval si do něho jednotlivé květinčky a

připisoval k tomu, kdy a kde kterou viděl. Standa ho v tom

napodobil, a psaní deníků je oba ještě více sblížilo.

Jindrovi Modrá družina samozřejmě odpustila — co také jiného

mohla dělat? Oddílová rada navíc zamítla jeho

myšlenku, že se

sám potrestá odchodem z oddílu. Jindra zůstal.

Všem třem oddíl odpustil, že se uchýlili ke lži,
a Zdeněk se

pokusil přimět Standu a Lojzka ke smíru.
Podali si ruce a

kysele se na sebe usmáli. Ale nemluvili spolu
dál! Jako by

mezi nimi stála nějaká hradba!

Oddíl učinil pokus získat od Jarky Mlejnka
kroniku Modré

družiny. Zdeněk s Jindrou a Standou došli k
Jarkovým rodičům.

Zdeněk jim vylíčil celý případ a požádal o
vrácení kroniky.

Otec Mlejnek se zprvu choval velmi hrubě, a
teprve když Zdeněk

pohrozil oznámením případu na policii, uhodil
na syna.

Ale Jarka tvrdil, že kroniku nemá, že mu ji vzali nějací

neznámí skoro dospělí chlapci, otec v tom cítil výmluvu,

rozzlobil se a chlapce ztloukl hlava nehlava. Před Zdeňkem,

Standou a JiO' dřou mu rozházel po zemi všechny jeho věci,

knížky i učení, ale kroniku u něho opravdu nenašel.

82

83

Ale když Zdeněk a oba hoši od Mlejnků odcházeli s

nepořízenou, potlučený Jarka se ve dveřích na Standu

potouchle ušklíbl, jako by chtěl říct: “Napálil jsem vás,

hořani!”

Standu tím přesvědčil, že kroniku má, že ji má schovanou

někde mimo domov. Ted' už však nemohl nic podniknout.

Modrá družina se ovšem vzdala naděje, že by kroniku ještě

někdy dostala zpátky. Nový, druhý díl zato opatrovala jako oko

v hlavě a vymyslela několik bezpečnostních opatření, aby se

nikdy nemohla ztratit.

Hlavní pozornost oddílu se však v těchto dnech obracela k

Robinzonádě. Blížila se čtyřdenní výprava daleko za Prahu, až

kamsi na Českomoravskou vrchovinu, do velikého srubu. Co pro

oddíl znamenala na podzim hra Vyzvědači a v

zimě Vánoční

nadílka, tím byla teď na jaře tato výprava.
Měla už léta

ustálený název Jarní robinzonáda a vázaly se k
ní různé
zvyklosti.

Standa nezažil takové přípravy jako před touto
čtyřdenní

výpravou! Propočítával, kolik si musí vzít s
sebou potravin,

sháněl různé konzervy, které mu zkušenější
chlapci doporučili,

balil pokrývky do plátěných povlaků,
shledával různé řemínky

na jejich připevnění k torně a s Gustou si šel
koupit jídelní

misku a různé jiné potřeby.

Jednou ze zvyklostí Robinzonády bylo, že
zpravidla dva tři

chlapci dali na této výpravě dohromady své zásoby a z nich pak

společně vařili a jedli. Vtipálek Radek dal těmto skupinkám a

hlavně tomu společnému hodování žertovný název barbucha a ten

se tak ujal, že už několik let se tomu v oddíle neřeklo

jinak.

Standa si domluvil barbucha s Gustou a k nim se ještě

připojil Vlastík — ten co dělal oddílové známkování. Standa

se o něm od Gusty dozvěděl zajímavou věc: Vlastík chodí jednou

nebo dvakrát týdně číst slepým dětem do jakéhosi ústavu — a

nikdo ho k tomu nenutí, ani mu za tu službu nic nedává!

A pak se chlapci konečně dočkali! Za krásného jarního rána

odjeli na své čtyřdenní dobrodružství. Téměř šest hodin jízdy

vlakem nepromarnili, hráli různé hry a Zdeněk s Jendou je mezi

tím upozorňovali na různé pamětihodnosti, které míjeli. Na

schůzkách družin se právě dočetla kniha R. L. Stevensonova

Poklad na ostrově a také o ní si hoši ve vlaku vyprávěli.

Srub, který měl oddíl pro Robinzonádu propůjčený, stál na

lesní mýtině u velkého rybníka. Bylo to rozlehlé stavení s

kuchy-

ní, velkou jídelnou a s menšími místnostmi,
jež sloužily jako
ložnice.

“A je tady krb, podívejte se!” jásal Jindra v
jídelně.

“Nanosíme hodně dřeva a večer si v krbu
zatopíme a budeme
zpívat a vyprávět, vid’, Zdeňku?” domlouval
se.

Chlapci pobíhali z místnosti do místnosti a
dělali si plány,

jak tady ty čtyři dny prožijí. Srub je nadchnul,
a ani

okolnost, že v ložnicích jsou jen dřevěné
kavalce bez

slamníků, je nermoutila. Tři noci vydrží spát
na tvrdém!

A už se ozval Zdeňkův signál k nástupu v
jídelně. Stoly a

židle rozestavili podél stěn, takže uprostřed zůstalo volné

místo pro oddílový nástup. A zde pak Zdeněk vydal stručné, ale

srozumitelné pokyny. “Každá družina určí chlapce pro úklid:

dva do jídelny, tři na vytření a vysmýčení tří ložnic a dva na

vyčištění kuchyně. Zbytek chlapců půjde na dříví! Torny si

nechtě zatím před srubem, dokud uvnitř nebude čisto. A čiňte

se, vždyť naposled se tu bydlelo loni v létě! Modrá družina

potom obsadí ložnici číslo jedna, Zelená dvě, Žlutá tři. V

jídelně si zajistí každá družina jeden z koutů. Ti, co budou

mít svou práci hotovou, začnou si v kuchyni

vařit večeři.

Vyjděte si vstříc a nemotejte se u plotny všichni najednou. A

ted' ještě pozor!" končil pak Zdeněk s významným úsměvem:

“Přesně o půl osmé večer zahájíme zde v jídelně oddílovou

besedu u rozhořelého krbu. A při ní se dozvíte něco, nad čím

zajásají stateční a silní, zabědují však slabí a ustrašení!

Je to něco, co vás bude provázet až do konce tábora a zpestří

naš oddílový život! — Tedy dnes večer o půl osmé!”

Tímto záhadným příslibem Zdeněk nástup ukončil a zavelel

rozchod. Nastal šum. Hoši se zvědavě dotazovali, co asi Zdeněk

zamýšlí, a do hovoru se mísily signály družinových vedoucích

svolávajících své hochy, aby mohli rozdělit práci.

24. Historie Černého delfína začíná

“ri úklidu nebylo ulejšváků. Všichni hoši pracovali ochotně, ba

Přímo nadšeně, ačkoli to nebylo v mračnech prachu a mezi

pa-Vučinami, které jim padaly na hlavu, zrovna příjemné. Nikdo

je nernusel popohánět. Každá skupinka sama a dobrovolně chtěla

85

odvést co nejlepší práci. Mezi chlapci, kteří uklízeli první a

druhou ložnici, vznikl dokonce přátelský spor, která z obou

ložnic je uklizena čistěji. Až teprve Zdeněk spor rozsoudil:

prstem pře-jel podlahu a prohlásil, že obě jsou uklizeny stejně!

A pak nastalo vaření večere. Kolik drobných projevů

kamarádství a ochoty se při něm ukázalo!

“Hoši, prosím vás, kdo mi půjčí otvírák na konzervy?” volal

Kamil ze Zelené — a hned tři chlapci zanechali práce a

podávali mu své nože s otvíráky.

Zamlklý Čenda, který si výjimečně s nikým neumluvil barbu-chu,

zjistil, že doma zapomněl cukr. Za krátkou chvíli se na stole

před ním nakupilo snad půl kila kostek od nejbližších hochů,

kteří jeho bědování zaslechli.

V barbuchách se chlapci upřímně a kamarádsky dělili o jídlo a

nikdo nikomu nevyčítal, že snad dal do společné kuchyně

něčeho méně nebo že víc snědl. V jednom koutě jídelny dokonce

přišly tři takové skupinky chlapců na nápad: vytvořily “svaz

vzájemně se podporujících barbuch”, a tak zde vařilo a jedlo

osm chlapců ze zásob, jež dali dohromady. A jeden přes druhého

nabízel a vychvaloval své pečivo, své máslo, domácí

zavařeninu a jiné pochoutky.

To bylo víc než pouhé kamarádství, to bylo pravé bratrství! A

citlivý Standa byl v tomto prostředí tak šťastný, že kdyby se

neostýchal, šel by snad i za Lojzkem a začal s ním mluvit,

jako tomu bylo dřív.

Právě teď stály na obrovských dvanáctiplátových kuchyňských

kamnech svorně vedle sebe řady jídelních misek, v nichž

chlapci kuchtili polévky, rizota, míchaná vejíčka, brambory,

guláše z konzerv i čaje. Mezi nimi byly i tři šálky barbuchy

Standa-Gusta-Vlastík.

Když potom Gusta rozděloval rýži s masem do tří víček od

šálků, sám sobě dal nejmenší porci, jen aby Standa a Vlastík

měli dost. Vlastík to zpozoroval, a skoro

násilím se Standou

přidali Gustíkovi ze svých víček, tak aby měli všichni tři stejně.

To už byla tma a v jídelně se rozzářilo několik svíček,

elektrický proud zde nebyl zaveden. Zdeněk vydal pokyn, že

svíčky musí stát v prázdných plechovkách od konzerv, aby

nedošlo k p^o”

zaru.

A pak už se rozhořel oheň v krbu a chlapci se před ním sesedli

na lavicích do velikého půlkruhu.

86

Jenda přešel struny kytary a vyloudil z ní několik akordů,

melodických a tklivých. Chlapci začali zpívat:

Ale dnes byli příliš dychtiví dozvědět se, co měl Zdeněk na

mysli při nástupu, a tak nevydrželi zpívat dlouho.

“Zdeňku,” vyhrkl najednou Jůlek z Modré družiny, “slíbil jsi

nám nějaké překvapení,” rozesmál se a použil Zdeňkových slov z

nástupu: “Něco, nad čím zajásají stateční a silní... a...”

Radek mu skočil do řeči: ” ... ale nad čím budou bédovat slabí

a ustrašení! Tak abys Jůlku s tím bédováním začal!”

Kolem se ozval smích a snad se smál i Jůlek. Ale chlapci

ztichli, když viděli, že se Zdeněk chystá promluvit.

“Všichni jste tu knížku četli, chlapci!” začal,
“a všem se vám

líbila! Ten z vás, kdo nám ji o Vánoční nadílce
věnoval do

oddílové knihovny, jistě ani netušil, co svým
dárkem způsobí.

Víte jistě, o které knize mluvím: o Pokladu na
ostrově. Často

jsem od vás slyšel, jaká je to škoda, že žádný
chlapec dnes

nemůže prožít takové dobrodružství jako
hrdina této knihy Jim

Hawkins.

A přece i vy, hoši dvacátého století, budete
moci něco

podobného prožít! Jako Jim v knížce i vy se
vydáte na dlouhou

a tajemnou výpravu za pokladem. A budete
luštit nečitelné

záznamy ve staré lodní knize, plavit se na bouřlivých vodách,

zápasit o vteřiny, hledat stará dávná znamení, vykopávat v

zemi ukryté lodní kufry s pirátskou kořistí a kdoví co ještě!

To všechno podniknete a zažijete, i když jste ještě chlapci a

i když dnes už piráti dávno nejsou a my jsme krom toho daleko

od moří a tajemných ostrůvků!”

“Ale jak?” vyjekl netrpělivě Ota ze Zelené. “Jak to všechno

budeme dělat? Vůbec tomu nerozumím!”

Bouře hlasů ho umlčela, aby Zdeňka nepřerušoval. A Zdeněk

pokračoval.

“Dávejte dobrý pozor — je pro vás připravena

napínává hra,

která bude probíhat každou neděli a která se
později na táboře

rozehraje jak se patří naplno! Poslechněte si teď
příběh, podle

něhož hru sehraje. Kdysi dávno brázdila
vody oceánů

pirátská loď Černý delfín, která byla po
mnohých loupeživých

plavbách konečně polapena. Její historii i
zánik sepsal ve

vládním vězení těsně před smrtí jeden z
pirátských lodníků,

doslov pak napsala čísi neznámá ruka.”
Zdeněk se odmlčel a

zahleděl se hlavy chlapců kamsi do ztemnělé
jidelny.

A tam, ve tmě, v rohu místnosti, kam
nedosahovala zář ohně

z krbu, najednou vzplálo světlo, jakási
starodávná lodní

lucerna! se tam rozžehla — kdo je to tam u ní?
V záhadné

postavě v pi.[rátském šátku, nalíčené sazemi,
poznávají

Jendu, a ten začíná číst příběh psaný
podivným starobylým

slohem a začínající neumělými verši:

“Hoj, to slavní pro nás byli dnové, kdy náš
Černý delfín

bouřným mořem plul, my při plavbách těch
objevili světy nové,

když v plachty naše jižní pasát dul...

... a pamatuji se, jak patron náš, kapitán
O'Brien, Železná

ruka zvaný, nepsal do lodní knihy jen verše!

Po bitkách slavných a pro nás vždy vítězných i
kořist z korábů

do knihy zapisoval. A někdy slyšeli jsme z
kajuty cinkot

zlatáků a šperků, jež přebíral ve svých
kufrech, železem

kovaných. Neboť vězte, že patron si nechával
polovinu kořisti,

zatím co polovina druhá mezi mužstvo
rozdělena měla být na

konci plaveb našich.

A bylo těch lodí na tucty, jež padly do našich
rukou — a lodi

ty pluly se žoldem pro vojska v nově
objevených zemích nebo se

z nich vracely naplněny zlatem a drahokamy z
aztéckých chrámů.

A lodi kupců také chudý nebyly!

Nic však nenašli u patrona ani u nás páni od
námořních soudů v

Bretfieldu, když nás štěstí opustilo a my byli
vládními loděmi

zajati! Marně patrona pálili, aby se dozvěděli,
kam ukryl

kořist nepřebornou. Nepověděl nic — a my nic
nevěděli. Vždyť

patron celé noci vedl Černého delfína sám!

Jen v lodní knize bylo psáno, kudy jsme se
plavili k ostrovu

tomu bezejmennému, kde náš patron v
podivné předtuše záhuby

své i naše poklady ukrýti nám kázal. Kniha ta
však zmizela

...

A kdesi dosud čeká, ve vlhké plísni tmy, aby
ukázala těm, kdo

ji naleznou, kam patron O'Brien své i naše

poklady ukryl. Tu

knihu, páni z Bretfieldu, tu lodní knihu mít...

V tichu a slunečným jasem leží uprostřed vod
zelenavý ten

ostrov beze jména, s pískem na pobřeží jako
mořská pěna bílým.

A někde v jeho skalách jen patronova kniha ví,
kde leží kufry

a bedny z Černého delfína.

Když větřík rozševelí ztichlé palmy a vlny vod
nesmírných na

p<>' březí zabuší, jako bys písňě mužstva
našeho znovu tady

někde sty' šel a vše se zdá zase být na dosah
ruky."

Ponuře a jakoby věštecky naladěný Jendův
hlas na chvíli

umkl, ale vzápětí se ozval znovu, naplněn
výzvou k velkým

činům:

“Holá hoj, ahoj, poplujte s námi, chlapci očí
bystrých a

jasných myslí, nebojte se mořských bouří, ani
bledých

zmýdelnatělých těl utopenců, jež v čase
půlnočním z vody na

palubu vstupují, pojd'te s námi hledat lodní
knihu Černého

delfína!

Vlhko a prach několika staletí hlodají na
listech, do kterých

kapitán O'Brien, Železná ruka zvaný,
zapisoval, kudy plout,

abychom objevili cestu k jeho ostrovu pokladů.

Holá hoj, již slyšte lodního zvonu hlas!

Zapomeňte po několik úplňku, že syny jste
jiného světa, a

vraťte se do dob těch dalekých plaveb a života bouřlivého,

nadýchněte se vzduchu prosyceného mořskou solí a vůní mokrého dřeva!

Slyšíte, jak vichr bije do plachet?

Slyšíte, jak moře hučí?

Zas albatros velký a bílý k obzoru nad vodní pláně míří.

Nastavte tváře vlnám, stříkajícím na palubu, nebojte se ničeho!”

Slova dozněla a Jendova tvář zmizela ve tmě, protože Jenda

stáhl knot lodní lampy. Chlapci, při čtení tiší, se rozkřičeli

vzrušením. Někteří běželi k Jendovi a chtěli vidět zápis,

který právě dočetl. Desítky otázek se sypaly na Zdeňka.

“Kde máme tu lodní knihu hledat?” “Jak se hra bude hrát?” “Kdy začneme?”

A Zdeněk vysvětloval a vysvětloval, každou chvíli přerušován dotazem některého z chlapců.

25. Černý delfín se rozehrává

Hned druhého dne hra začala. Ráno při nástupu vyzval Zdeněk

družiny, aby se každá rozdělila na dvě hlídky po pěti

chlapcích, a to přibližně stejně schopné a obratné. Tak

vzniklo šest hlídek. Zdeněk jim pak řekl:

»Od této chvíle jste posádkami šesti pomyslných lodí, z nichž

každá chce samostatně co nejdříve objevit skrytý poklad. Žádná

‘od’ zatím neví, kam plout, kde a jak jej hledat. Ale brzo se

něco dozvíte! Podívejte se, zde je návod k začátku té

dobrodružné Plavby za pokladem!”

89

Z torny vylovil sáček s hromadou papírových ústřížků různých

barev a pokračoval: “To jsou rozstříhané zprávy, stejné pro

všech šest posádek. Každá zpráva je rozstříhána jiným

způsobem, ale každá má celkem třicet ústřížků!”

Po celé dva dny pak Zdeněk s Jendou tyto ústřížky tajně a

nepozorovaně schovávali v různých úkrytech,
tu za skříní, tu

pod nohou židle, v hustém keři nebo i na
volných místech, aby

je hoši objevovali, sbírali a pokoušeli se složit
tak, aby se

dal přečíst obsah celé zprávy.

Každá hlídka měla přidělenou svou barvu
ústřižků, ale sbírala i

ústřižky jinobarevné, patřící ostatním hlídkám.
Pak je s nimi

vyměňovala za ústřižky své barvy.

Úkolem bylo složit celou zprávu tak, aby jí
hlídka porozuměla

a podle ní se zařídila. Bylo přípustné domyslet
si text

chybějících ústřižků, nebo si jej částečně opsat
z ústřižků

cizích barev, i když rozstříhaných v jiných

tvarech.

Každou chvíli se ve srubu, před ním i na výpravách do okolí

ozývaly radostné výkřiky šťastných nálezců. A toho vyměňování

ústrižků cizích barev za vlastní!

Standa našel tmavozelený lístek patřící druhé hlídce Zelených

za okenním rámem jídelny. Jen růžek bylo vidět, a to ještě

málo, neboť byl maskován rašicím křovím, které rostlo zvenčí

do okna.

Ve Standově hlídce byli Vojta, Zbynda, Slávek a samozřejmě

Gusta. Strádali a skládali papírek k papírku, ale sestavit

celý velký list papíru z tolika nepravidelně rozstříhaných

kousků byl úkol velmi těžký. Zvlášt' když je ani zdaleka neměli všechny.

Zdeněk s Jendou mezitím připravili další dva úseky této podivuhodné hry.

Přes hluboký a široký záliv rybníka vedla vysoko nad hladinou

dlouhá lávka se zábradlím, asi metr široká. Zdeněk k ni svolal

hochy a řekl: "Vaše lodi se dostaly do mlhy a těsně pod

hladinou moře jsou ostré korálové útesy. Každá loď proto po*

třebuje domorodého lodivoda, který ji přes nebezpečnou vodu

převede. V naší hře to bude vypadat takto:

Dva členové hlídky budou představovat loď.

Zavážou si oči a

stoupnou si vedle sebe na začátek lávky, zaklesnutí do sebe

rukama. Zbylí tři chlapci hlídky se postaví na druhý konec

lávky a budou svou loď řídit smluvenými signály tak, aby se

dvojice dostala poslepu přes lávku, aniž by se držela

zábradlí. Čas plav-

90

by měříme samozřejmě na stopkách. A za každý dotyk zábradlí

připočítáme hlídce deset vteřin. Proto plujte opatrně! — Která

hlídka chce závodit první?”

MA jaké signály máme lodi dávat?” zeptal se ustaraně Martin.

“Řekl jsem, že lodivodové byli domorodci. Posádka lodi jejich řeči nerozuměla. Proto i my se musíme podle toho řídit.

Lo-dívodi na druhém konci lávky tedy například výraz vlevo vyjádří zapískáním, vpravo tlesknutím, stát klepáním do zábradlí lávky a podobně. To už je věc hlídky, jaké signály si smluví.”

Byla opravdu těžká rada, jak “plout”. Šla-li dvojice hochů představující loď příliš rychle, měla hodně dotyků, a tím jí přibývaly “špatné vteřiny”. Šla-li pomalu a bedlivě poslouchala pokyny lodivodů, trvala jim cesta příliš dlouho.

Byla to dramatická plavba, plná vzrušení, i když se jednalo o

pouhou cestu poslepu přes lávku. Většina hlídek nedokázala

vést svou loď tak, aby ani jednou nezavadila o zábradlí. A

její posádka také hned čestně svůj dotyk nahlas hlásila.

Když pak plavby všech hlídek skončily, zjistilo se, že v

nejkratším čase ji dokázala druhá hlídka Modrých, ve které

byl též Lojzek. Standova hlídka byla čtvrtá.

A ještě jeden úsek Černého delfína sehráli hoši zde na můstku

o den později. Byl rovněž velmi perný, i když kladl velké

nároky zas na jiné vlastnosti a schopnosti chlapců: na jejich

odvahu, tělesnou zdatnost a obratnost.

“Vaše lodi nemohou uvolnit kotvy zaklesnuté o korálový útes

hluboko pod hladinou. Jeden člen posádky se musí pokusit

sestoupit ke dnu a kotvu vyprostit. Ale pozor, v moři jsou

žraloci a kapitán Černého delfína při této práci ztratil

jednoho z nejschopnějších plavčků!” Tak navodil Zdeněk nové

dobrodružství a hned vysvětlil, jak proběhne ve skutečnosti:

“Jeden chlapec hlídky bude uvázán některým z uzlů, které v

oddíle umíme, na oddílové lano. Každá hlídka si sama

rozhodne, jakého uzlu použije. Že lano má únosnost asi tři

sta kilo, to dobře víte. Vy ostatní z hlídky pak svého

potápěče spustíte ke kotvě z prostředku lávky. V ruce bude mít

jídelní misku. Až do

ni nabere vodu, vytáhnete ho i s plným šálkem zpátky na

lávku.”

»A co ti žraloci?“ smál se Radek. “Já bych třeba jednoho

Představoval!” »Nebezpečí žraloků se spouštěný chlapec ve

skutečnosti vy-

91

hne tím,” pokračoval neochvějně Zdeněk, “že se ani trochu

ne-namočí, a už vůbec nesmí do vody spadnout — třeba vinou

špatně uvázaného uzlu nebo neobratnosti
svých druhů, kteří ho
budou spouštět!

Čas celého závodu běží hlídce od chvíle, kdy
její první člen

vkročí na lávku. Uzel váže hlídka až na lávce.
Čas se zastaví,

když se potápěč i se svými čtyřmi spouštěcí, s
plným šálkem

vody, s rozvázaným uzlem a pečlivě
smotaným lanem vrátí z

lávky na pevnou zem.”

Ted' šlo do tuhého! Kdo se svěří svalům čtyř
ostatních a dá se

spustit k hladině rybníka do hloubky asi šesti
metrů? Voda je

ještě jako led, a i kdyby nebyla — podaří se
potápěči nabrat

vodu v nepohodlné pozici tak, aby se ani nenamočil, jak znělo

pravidlo? Namočí-li se, musí být vytažen a hlídka musí začít

— za stále běžícího času — celou práci znovu, od nového vstupu

na lávku až přes vázání uzlu a nové spouštění potápěče!

Každá hlídka nastupovala k tomuto dobrodružnému úkolu zvlášt' —

hlídky, na které závod teprve čekal, nesměly být přítomny. To

proto, aby nemohly napodobit způsob, jakým ta která posádka

uvázala uzel, jak svého potápěče spouštěla, jak ten si počínal

při nabírání vody a jakým stylem byl se svým choulostivým

nákladem vytahován. Jen hlídka, která měla

úsek hry už za

sebou, směla přihlížet, aniž by ovšem, byť jen slůvkem,

radila. Neboť v každém tomto závodě měly hlídky zdolávat

překážky samostatně! V tom byl vlastně smysl celé hry.

Ve Standově hlídce nastala chvíle rozpaků a váhání, když byla

vylosována ke startu jako první. Zdálo se, že se nikomu

nechce dělat potápěče. Ale už se hlásí Gusta — a Standa se v

duchu stydí, že sám nebyl odvážný ...

Tentokrát byla Standova hlídka třetí. Jen dvě posádky z

jiných družin provedly celou akci rychleji.

26. Co říkala rozstříhaná zpráva

Samozřejmě, že každá hlídka se v dosud konaných úsecích hry

snažila dosáhnout co nejlepšího výsledku, jen aby dokázala,

jak je obratná, silná, rychlá a pohotová.

Ale pravý význam svého umístění mohli chlapci náležitě oce-

92

nit teprve po složení rozstříhané zprávy. Co se z této zprávy

chlapci dozvěděli, způsobilo pravou bouři nadšení i údivu!

Bylo to k večeru třetího dne výpravy. Až do té doby hlídky

usilovně hledaly a vyměňovaly mezi sebou ústřižky své barvy.

Druhý den hledání už bylo skoro jisté, že některé hlídky budou

mít do večera zprávu natolik sestavenou, že

budou moci její

obsah bezpečně přečíst. Zejména první hlídka Zelených a

Standova hlídka měly naději, že zprávu složí a přečtou jako

první.

O jednotlivé ústřižky se proto v posledních podvečerních

hodinách sváděly pravé boje. Napětí se stupňovalo každou

minutu a každým nově nalezeným lístkem.

Nakonec první hlídka Zelených předběhla Standovu asi o

hodinu. I druhé místo Standovy hlídky však byl velký úspěch,

nebot' ostatní hlídky v té době nebyly ještě schopny zprávě

porozumět — buď jim chybělo příliš mnoho ústřižků, neboje

měly, ale nedokázaly je správně sestavit.

Zpráva oznamovala starodávným slohem, aby si každá posádka

lodi, tedy každá hlídka, pořídila lodní knihu, čili silnější

sešit s čistými listy. A na každý list aby si narýsovala

velkou čtvercovou síť o desetkrát deseti políčkách, takže na

každém listu bude stovka políček. A těch listů bude čtyřicet —

a tedy čtyři tisíce políček!

První list ponese nahoře nad sítí čtverečků označení 1 — 100,

druhý 101—200, třetí 201—300 a tak pořád dál, až poslední

uzavře označení čísla 3901—4000. Tím budou jednotlivé stovky

čtverečků očíslovány.

A do těchto prázdných políček budou hlídky zapisovat písmena,

která — až budou v políčkách všechna — řeknou posádce, jak a

kam plout, aby našla poklad Černého delfína!

“Kde ale budou hlídky ta písmena do čtverečků v lodní knize

brát?” ptali se chlapci o překot.

Nuže — a nyní teprve přišlo pravé překvapení!

Hlídka, která se v kterémkoli úseku hry umístí jako první, má

Právo vybrat si u Zdeňka nebo Jendy do své lodní knihy 60

pís-men, která si libovolně vybere z oněch čtyř tisíc

neznámých písanek, jež tvoří popis cesty k ukrytému pokladu

Černého delfína- Může si je vybrat třeba z prostředku popisu

nebo ze začátku a konce, třeba celé věty najednou nebo z

každého listu i jen dvě řádky písmena! To záleží na její úvaze.

Každá další hlídka pak podle svého umístění v úseku hry ob-

93

drží vždy o deset bodů méně. Tedy druhá dostane padesát

písmen, třetí čtyřicet, čtvrtá třicet, pátá dvacet a šestá

jen deset! Vyplatí se tedy bojovat v úsecích statečně a

houževnatě, neboť čím lepší umístění, tím více písmen do lodní

knihy a tím blíže k pokladu!

Chlapci byli nadšeni. I když hráli v oddíle již

mnoho pěkných

a vzrušujících her, ještě nikdy nepřinesl
Zdeněk hru tak

složitou, zajímavou a hlavně rozdělenou na
řady týdnů — až do
konce tábora!

Hoši se potom ještě dozvěděli, že jim Zdeněk
nadiktuje,

kterým políčkem v lodní knize začíná vždy
nové slovo. Budou

si tedy moci mnoho písmen domyslet, když
budou ze slova znát

jen několik písmen, a tím uspoří drahocenná
písmenka pro

dosazování do jiných slov.

Dávný příběh Černého delfína a jeho kdesi
ukryté špatně

čitelné lodní knihy se tedy promítal do
skutečnosti: i

chlapci v oddíle měli lodní knihu “nečitelnou”,
vždyť místo

písmen obsahovala jen prázdné čtverečky, a
chlapci budou

každé slůvko luštit teprve pomocí
vyhrávaných písmenek.

Protože většina chlapců měla s sebou na
výpravě bloky i

poznámkové sešity, stále potřebné pro různé
záznamy a

soutěže, bylo pro každou hlídku snadné
připravit si lodní

knihu a ve volných chvílích si do ní
nalinkovat šachovnice.

V linkování a desítkovém číslování čtverečků
se střídala celá

hlídka.

Standova hlídka získala za první tři úseky hry
celkem sto

dvacet písmen. Chlapci se dlouho radili, která písmena by si

měli od Zdeňka vyžádat, a na návrh Vojty se posléze rozhodli

vybrat si písmena do prvních pěti stran ze čtyřiceti, jež

lodní kniha obsahovala.

Bylo to vzrušující přemýšlení, jak si za pomoci několika

“koupených” písmenek domyslet celá dlouhá slova. Tak

například na jedné z prvních pěti stránek lodní knihy bylo

jakési slovo o devíti písmenech a hlídka si z nich vyžádala od

Zdeňka jen čtyři, aby příliš “neutrčila”. Vypadalo to takhle:

V R T

CH

Samozřejmě, že zbývající písmena do úplného slova si ne-

94

mohla domyslet! “Přikoupila” tedy ještě písmeno druhé (Z) a

čtvrté (O) a pak si už poměrně snadno domyslela chybějící

písmena a rozluštila celé slovo:
VZROSTLÝCH.

“To asi půjde o nějaké vzrostlé stromy!” prorocky jásal

Slávek, “poklad bude možná zakopaný v jejich kořenech!”

Doplňování některých slov nedalo tak velkou práci jako to

zapeklité slůvko VZROSTLÝCH, na které museli koupit šest

písmen. Pětispísmenné slovo, do kterého si vyžádali od Zdeňka

ze svých pracně vydělaných sto dvaceti písmen jen první (K), a

poslední (N), domysleli během několika minut zkoušení na

KÁMEN.

Po celý zbytek Robinzonády si hlídky pečlivě střežily své

nalinkované lodní knihy a každou volnou chvíli věnovaly

přemýšlení. Protože každá hlídka měla “plout za pokladem” na

vlastní pěst, snažila se nedívat do lodních knih ostatních

hlídek a ani jim neposkytovat příležitost k opisování ze své

knihy.

27. Mluvící had

Na loučce u hustého lesíku starých zakrslých borovic Zdeněk

chlapcům sdělil, že kapitán Černého delfína O'Brien uložil vak

s částí lodních dokumentů do hnízda jedovatých hadů, kteří

sídlili v korunách stromů na kterémisi z tropických ostrůvků.

“Strom s vakem je ukryt v tomto lesíku tímto směrem!” končil

Zdeněk příběh a mávl rukou. “Odstartovaná hlídka jej půjde

hledat, ale nikoli po zemi. Pocestuje po větvích borovic, a to

cestou, o níž se domnívá, že je nejvýhodnější. Ani jeden člen

hlídky však nesmí sestoupit nebo snad dokonce spadnout na zem.

Až se dostane celá hlídka k vaku, otevře jej,

rozluští jeho

podivný obsah — a opět se po větvích stromů
vrátí sem ke mně!

Zde mi pak někdo z hlídky pošeptá, co se
dozvěděla — a tím Pfo

ni úsek končí a já stopnu čas!”

“A co kdyby se někdo přece jen dotkl země?”
zeptal se Slávek.

»„Za každou takovou chybu připočítám k času
hlídky pět

mi-nut!” řekl Zdeněk. “Hlídky mi samy budou
hlásit, kolik měly
do-tyků!”

95

Hlídky ovšem nenastoupily k tomuto úseku
hromadně. Bylo

vylosováno jejich pořadí a každá nastoupila
cestu za hledáním

vaku, až když se předchozí vrátila.

Byl to velmi obtížný úsek! Jakou práci jen dalo objevit v

po-měrné dálce ve spleti větví borovici, na které byl vak

umístěn! Ale ještě těžší bylo dostat se k němu po větvích

jiných stromů a ani jednou nesestoupit, nesklouznout a

nespadnout na zem! Stromy nebyly všude stejně blízko sebe a ne

všechny měly vhodně rostlé větve, aby se dalo rychle přelézat

z jednoho na druhý! Často bylo nutné se po stromech vracet a

hledat jiné možnosti.

A když konečně byla celá hlídka v rozložené koruně borovice,

na které visel vak, a když do něj nahlédla,

nastala jí další a

snad ještě pernější práce.

Ve vaku byla hromádka menších kamenů. Každý kámen nesl jedno

písmeno. Písmena byla napsána černou pastelkou, kromě jednoho,

které bylo napsáno červeně.

Chlapci v oddílu už byli natolik zkušení, že hned pochopili,

co s kameny udělat: složit je tak, aby písmena na nich dala

souvislé sdělení. Ale jak?

Ze Standovy hlídky to byl Gusta, kdo dostal nápad: “Všimněte

si, že ani jeden kámen není stejně velký jako jiné. A ten s

červeným písmenem je největší, podívejte se. Zkusme je

srovnat podle velikosti, od největšího do nejmenšího!”

V nepohodlné pozici ve větvích borovice je na vaku srovnali do

pokroucené řady tak, jak Gusta navrhl. A ejhle! Když četli

písmena od největšího kamene k nejmenšímu, dostali slova

OSTROV OBŘÍCH ŽELV.

Kameny na vaku vypadaly jako had a svými písmeny promluvily.

Zřejmě proto měl tento úsek hry název Mluvicí had.

“Hurá!” vykřikl radostně Vojta, ale jak zvedl neopatrně ruku,

pohnul vakem a dva kameny spadly na zem. Chtěl pro ně slézt,

ale hned se ozval varovný pokřik ostatních. Uvědomil si, že

sestup na zem by znamenal pět trestných minut. Zaklesl se

tedy nohama na nejnižší větvi, obrátil se hlavou k zemi,

natáhl se a kameny sebral. Štěstí, že se neodkutálely daleko

od kmene stromu ! Sebrání se vším všudy trvalo necelé dvě

minuty, ale bylo to pořád výhodnější než sestoupit na zem a

ztratit drahocenných pět minut.

Vrátili pak všechny kameny do vaku a vydali se na

strastiplnou cestu po větvích stromů zpět na okraj lesa. Ted'

však už ces-

96

97

tovali rychleji, neboť znali správné přechody a nemuseli se vracet.

Z poslední borovice seskákali a v největší rychlosti se vrhli

k čekajícímu Zdeňkovi, div že ho neporazili, a Vojta mu

zašeptal: “Ostrov obřích želv”!

Zdeněk se usmál, zmáčkl stopky a ohlásil čas: “Sedmnáct

minut, čtyřicet osm vteřin, tři desetiny!”

Byl to znamenitý úsek! A Standova hlídka jej vyhrála. Neboť

tentokrát konečně byla nejrychlejší a nejdůvtipnější. Získala

tak právo vybrat si od Zdeňka plných šedesát nových písmen.

“A pak že už není možné prožívat žádná

dobrodružství!” pravil

Vojta, když se všechny hlídky vystřídaly a začaly si o jeho

průběhu vyprávět. “Jen si je umět nalézt!”

A Břetík dodal: “Taky umět je vymyslet a připravit!” Přitom

pohlédl vděčně a zároveň s obdivem na Zdeňka.

28. Standův velký lov

Celý oddíl teď žil jen dobrodružstvím Černého delfína. Na

družinových schůzkách si obě hlídky Žluté vzájemně líčily, co

zažily na úsecích z minulé neděle, a svěřovaly si jedna

druhé, jak jsou daleko s luštěním své lodní knihy. Sestavená

slova si však neprozrazovaly, neboť by to bylo proti pravidlům

hry. Zdeněk přece na začátku Robinzonády jasně řekl, že každá

hlídka má “plout” za pokladem Černého delfína sama, a to bylo

pro chlapce nepřekročitelným zákonem! Ani by je netěšilo,

kdyby něco měli získávat a vyhrávat nepoctivě. A opisování

písmen a slov od druhé hlídky by nepoctivé bylo!

Standova hlídka už skoro rozluštila první tři strany knihy,

chyběla jí jen některá slova. A vyrozuměla, že si má opatřit

na tábor vlastní lano, které by uneslo alespoň dvě osoby, že

si má osvojit postup výroby voru ze vzrostlých padlých kmenů a

ještě mnoho jiných podobných věcí, které

budou na táboře

potřebovat k “plavbě za pokladem!” Neboť
podle náznaků na

nedolu-štěné čtvrté a páté stránce lodní knihy
teprve tam

cesta pořádně začne!

Co by hoši dali za to, kdyby už nyní mohli z
prázdných polí’

ček lodní knihy vyčíst, jaká dobrodružství
budou muset pod’

98

stoupit, aby se dostali k pokladu! Ale pořád
ještě víc než tři

a půl tisíce políček v lodní knize čekalo na
doplnění! A jeden

úsek byl těžší než druhý, a jestliže hlídka
získala za některé

vítězství plných šedesát písmen, hned vzápětí,
třeba příští

neděli, pro ni další úsek dopadl neslavně.

Jen veliký a slavný celodenní závod Boj družin trochu odvedl

pozornost chlapců od Černého delfína, ale hned potom je tato

dlouhodobá hra opět strhla.

A ačkoli jednotlivé úseky hry byly součástí každé nedělní

výpravy, příliv nově získaných písmen do lodních knih

připadal nedočkavým chlapcům příliš pomalý...

A tak když se přiblížilo třetí čtvrtletí a ve školách bylo

přechodně méně učení, volali chlapci po takových úsecích,

které by se daly hrát i ve všední dny, doma, ve městě.

Zdeněk jim posléze vyhověl a několik takových úseků

připravil. Jedním z nich, který chlapcům pořádně zamotal

hlavu, byl jedenáctý a měl název Zasloužilí mořeplavci. Zdeněk

ho oznámil jednou navečer krátce před odchodem ze Zeleného

údolí, kde oddíl tu neděli tábořil. Chlapci už skládali torny

a vyprávěli si o dnešním — desátém — úseku nazvaném Výstup do

Černého kaňonu, když Zdeněk zapískal nástup a vyložil legendu

úseku, který budou hrát od pondělka doma v Praze.

“V minulých stoletích žili vědci-průkopníci, kteří odmítali

pe-civálství. I mořeplavba jich měla hodně a

kapitán Černého

delfína O'Brien se kdysi ve vzácné světlejší chvíli rozhodl

pátrat po jejich jménech a po tom, čím se kdo z nich

proslavil.

A jak jeho pátrání napodobíte? Budova Národního muzea na

Václavském náměstí nese několik desítek jmen vynikajících

vědců a myslitelů našeho národa. Zítřkem počínaje pátrejte a

zjist'ujte, kdo v kterém oboru pracoval, kde žil a čím se

proslavil! Čím dřív mi pak o nich hlídka přinese zprávu, a čím

úplnější ta zpráva bude, tím větší bude naděje na vítězství v

úseku!"

Hlídky se rozběhly k Muzeu v pondělí hned po škole, ale

Podnikavý Standa tam zaběhl už časně ráno před školou!

Tatínek měl ranní službu na poště, vstával ve čtyři hodiny a

Standa vstal tentokrát s ním.

Václavské náměstí bylo ještě liduprázdné, když Standa obíhal

budovu Muzea a opisoval si jména. Od třídního učitele pak

dostal radu, že by hodně údajů o těchto vědcích získal ve

Státní technické knihovně na Mariánském náměstí.

99

Vydal se tam v úterý odpoledne. Knihovna byla shodou

okol-ností v těsné blízkosti labyrintu ulic a zákoutí Starého

Města, kde byla v tajném Mlejnkově úkrytu zcela určitě

schovaná kronika Modré družiny. Když teď znovu procházel těmi

známými místy, musel na kroniku a na všechny události kolem ní

úporně myslet. Výjimečně pošmourný den Standovy myšlenky ještě

více rozněcoval.

Knihovnu našel snadno a dozvěděl se tam spoustu podrobností.

Rozradostněný a spokojený sám se sebou a se svou

vynalézavostí opouštěl k večeru čítárnu knihovny, která mu

tak pomohla. To se budou chlapani v hlídce divit, až jim

řekne, kolik údajů získal. Věděli sice, že sem jde, ale nikdo

z nich, ani on sám, neočekával takový úspěch — a tak brzo.

Zbynda a Slávek šli na radu k Zbyndovu strýci, profesoru

přírodních věd, a Gusta s Vojtou měli za úkol pátrat v

Národním muzeu. Dnes večer mají mimořádnou schůzku v klubovně.

Tam sepíší společně získané vědomosti a honem poběží s

výsledkem ke Zdeňkovi. Kéž by u něho byli první! Vždyť by to

znamenaloby výdělek šedesáti písmen do lodní knihy!

Tak všelijak přemítal Standa cestou z knihovny.

Procházel právě úzkou Husovou ulicí, když se

stalo cosi

podivného.

V Řetězové ulici, která ústila do Husovy, stál hlouček

menších chlapců. Prohlíželi si navzájem nějaké malé notýsky.

Zřejmě v nich měli něco nalepeno. Standa si pomyslel, že jsou

to asi sbírky zápalkových nálepek.

Pak ale jeden z chlapců vyhrkl: “Vyměním pětadesátku! Mildo,

dej mi tu čtyřku s Vánoční nadílkou a já ti dám

pětadesátku, Robinzonádu! Co ti to udělá? Víš, že sbírám

nálepky po číslech od jedničky!”

“Ještě si vybírej!” pravil káravě jiný chlapec. “Bud’ rád, že

Lojzek vůbec nějaké přinese!”

Standa doslova strnul. Vždyť ti chlapci tady docela zřetelně

jednají o oddílových nálepkách! A Lojzek jim je sám nosí! Kde

je bere?

Nenápadně se přiblížil k hochům a s předstíranou lhostejností

a nevšímavostí kráčel kolem nich. Úporně se však snažil

spatřit co nejvíce. Chlapci sice před ním najednou sklapli

sešity -^ ale nebylo pochybností. Několik nálepek zahlédl

zcela zřetelně-

“Za co jste je dostali?” vykřikl pln údivu a rozhorlení. Co to

dalo v oddílu práce, než si někdo vydělal deset
rublonů na

jednu nálepku. Vždy to byla událost, když ji
získal. A tady

ti malí, docela cizí chlapci, kteří s oddílem
nemají vůbec nic

společného, jich mají plné sešity — bez
zásluhy, bez práce

pro oddíl!

Jeden z chlapců teď na jeho otázku postoupil
výbojně kupředu

a řekl: “Co je ti do toho?” Pak slabě kývl na
ostatní a

všichni se rozběhli do jednoho z nízkých
domů.

Užaslý Standa zůstal na ulici. Teprve po
několika vteřinách

vzrušeného přemítání mu došlo, že tady o
samotě se nic

nedozví. Vběhl za hochy do domu. Ocítl se v tmavé chodbě,

všelijak lomené. Bylo zde podivné, nápadné ticho. Nikde ani

hlásek, tím méně hlasitý hovor chlapců, kteří tu před chvílí

zmizeli.

Standa postupoval se stísněnou náladou dál a dál do hlubin

domu. Pak se chodba rozsvětčila, a když se dostal za její

poslední ohyb, spatřil pootevřené dveře. Prošel jimi, a ocítl

se v Liliové ulici. U všech všudy — opět průchozí dům! Tolik

jich už znal, ale o tomto zatím nevěděl. A chlapci s nálepkami

jsou samozřejmě pryč!

Se zmatkem v mysli zabočil do Náprstkovy ulice. Nasedne u

Karlových lázní do tramvaje a pojedě do klubovny.

Ale osud rozhodl jinak! Běh událostí dnešního dne neměl pro

Standu skončit! Naopak — hlavní událost, úžasná, veliká, se

měla teprve přihodit!

Když byl Standa asi uprostřed Náprstkovy ulice, vyšel ze vrat

ve zdi, která tvořila roh Náprstkovy a Stříbrné uličky, jakýsi

chlapec. Pospíchal někam Stříbrnou uličkou a Standu nemohl

vidět. Ale Standa ho i zezadu poznal zcela bezpečně. Byl to

Jarka Mlejnek!

Standa několik vteřin zaváhal. Má běžet za

ním a vytrást z

něho přiznání, co udělal s kronikou? Nebo ho má nechat a

raději se podívat do dvora, co tam kutil?

Rozhodl se pro druhou možnost! Opatrně vešel do dvora a

postupoval po starobylé kostrbaté dlažbě do jeho zadních

prostor.

Dvůr měl četná zákoutí a Standa tu objevil i malé pískoviště

Pfo děti s lavičkami. Nikdo zde však nebyl. Hřiště zřejmě už

dlouho nesloužilo svému účelu.

Na konci dvora v posledním zastrčeném koutě byla při zdi P^od

malou stříškou složena dlouhá prkna. Snad zde někde byla

truhlářská dílna.

101

Na horním prkně ležel několikrát složený lístek. Standa byl

mnohými oddílovými hrami a cvičením důvtipu zvyklý všeho si

všimnout a všechno prozkoumat. Vzít lístek a prohlédnout si

jej bylo pro něho samozřejmostí.

Na lístku bylo neúhledným rukopisem načmáráno: Přijdu dnes asi

v osm, až bude tma!

Žádný podpis, žádné znamení, ze kterého by bylo možné usoudit,

kdo lístek psal, kdo sem chce večer za tmy přijít. Napsal

snad ten vzkaz Mlejnek sám?

Standa obracel lístek z obou stran, a náhle

padl jeho pohled

do mezery mezi dvěma stohy prken. Bylo tam něco barevného!

Shýbl se a vytáhl několik starých rozdrbaných sešitů

kovbojských příběhů. S nimi vypadla na zem s temným žuchnutím

i jakási kniha.

Standa do ní nahlédl, a vzápětí se mu až hlava zatočila.

Jediný pohled stačil, aby Standa poznal, že má v ruce

ztracenou kroniku Modré družiny!

Bylo to neuvěřitelné! Jako v nějakém románu. Ano, zrovna tak

to kdysi četl...

A navíc se někde v předních částech dvora ozvaly kroky a

chlapecké hlasy.

29. Nebezpečí v poslední chvíli

Nebyl čas na dlouhé uvažování, co podniknout! Standa ukryl

kroniku na prsou mezi košili a bundu s pevným páskem a byl

připraven rvát se o ni třeba s celou ulicí. Kroky se blížily a

on v nezměrném vzrušení vběhl do jedné dveří, jež sem

ústily-Naštěstí vedly do chodby domu, ne tedy do některého z

přízemních bytů.

Vzápětí zaplavila skupina několika chlapců prostor kolem

prken. Standa vyhlédl ven prasklinou v dřevěných dveřích, ale

byla příliš úzká, a proto neviděl vše. Z obhroublé mluvy a

křiku chlapců však poznal, že jsou to Stepní vlci!

Teď jeden z nich objevil na prknech lístek, který tam Standa

před chvilkou vrátil. Přelétl jeho obsah a řekl ostatním:

“Jarka Mlejnku přijde večer kolem osmé!”

Už pouhé jméno tohoto chlapce způsobilo, že Standa přitiskl

102

kroniku na tělo ještě víc. Rozhlédl se za sebe do chodby, aby

věděl, kam má utíkat, kdyby se snad Vlci rozhodli vejít do

domu. Dosud však bezprostřední nebezpečí nehrozilo.

“Vytáhni zatím něco ke čtení!” houkl nyní jeden z hochů. Ten,

který stál až u prken, se shýbl k mezeře a vyndal roztrhané

sešity kovbojské četby.

“A mně podej bichli!” zvolal jiný. “Opíšu si nějaké

písničky!”

Nebylo pochyb, bichli ta parta zvala kroniku — a všichni o

jejím úkrytu zřejmě věděli.

“Páni, není tady!” vykřikl znepokojeně chlapec hledající v

prknech. “To si ji asi vzal Jarka domů. Ale proč? Vždyt’ jsme

si domluvili, že teď už bude pořád tady! Je tu pro ni lepší

úkryt než někde doma!”

“Aby ji tak někdo sebral!” zabručel nejstarší z party a udělal

několik nerozhodných kroků ke dveřím, za kterými se strachy chvěl Standa.

Ale Standa nečekal, až Stepní vlk vkročí dovnitř. Vylétl po

tmavých schodech jako na křídlech a tam teprve vyčkával, co se

bude dít. Dveře však zůstaly zavřené a jen hovor Mlejnkovy

party sem tlumeně doléhal.

Ale i ten posléze umkl, a když uplynulo asi čtvrt hodiny,

aniž se něco přihodilo, odvážil se Standa opatrně sejít dolů a

vyhlédnout prasklinou ve dveřích ven.

Stepní vlky však už neviděl ani neslyšel. Dodal si odvahy a

vykročil ze dveří...

Jen ven, jen rychle odtud, pryč, do bezpečí,
kmitalo Standovi

hlavou. Krok za krokem se vzdaloval od svého
úkrytu a mířil k
vratům vedoucím do ulice.

“Stát! Co tady děláš?” ozvalo se najednou za
ním. Ze zákoutí,

které právě minul, se překvapivě vyhrnuli titíž
chlapci, kteří

se Předtím sešli u hromady prken. Asi tu
někde seděli na

starých bednách a četli si kovbojské romány.
Proto Standa

neslyšel žádný hovor.

Ted' však při prvním slovu výhružného zvolání
jako by jím

Projel elektrický proud. Vyrázil k útěku.
Neběželo se mu

dobře, Protože levou rukou si přidržoval

objemnou a dost

těžkou kro-niku na prsou a také dláždění dvora bylo velmi

nerovné. Ale strach, že by snad znovu mohl přijít o kroniku,

jako se to stalo v Hlavsově uličce, ho popoháněl k takové

rychlosti, že vyběhl

103

z brány ven na roh Náprstkovy a Stříbrné dřív, než se Vlci

stačili vzpamatovat.

Zabočil do Stříbrné, přeběhl Anenský plácek, zamířil do

tmavého průchozího domu, proběhl jím do Karlovy a zde mezi

četnými chodci konečně zmírnil běh. Nikdo za ním neutíkal.

Byl však natolik rozrušený, že se i tady bál.
Teprve když se
na nábřeží u Karlových lázní dočkal dvacítky,
v poloprázdné
zadní polovině vlečňáku Vysvobodil kroniku
zpod bundy.
Překotně začal prohlížet její stránky, aniž
vnímal jejich
obsah. Prsty se mu chvěly a sám nevěděl, zda
je to únavou po
vysilujícím běhu nebo přestálým strachem.
Co asi řeknou této úžasné události v oddíle?
Jak se zaraduje
Modrá družina? A Jindra! A jak se bude tvářit
Lojzek?
Obracel kroniku ze všech stran — mnohokrát
ji zavřel a znovu
otevřel a zase jemně a opatrně přejížděl dlaní
její pěkné

desky. Lidé na stanicích přistupovali a vystupovali a leckdo

z nich s mírným údivem pozoroval Standu s jeho planoucími tvářemi.

Ale on neviděl a neslyšel! Prohlížel teď už soustředěně zápisy

jednotlivých výprav a schůzek, kresbičky, fotografie, texty

písniček, výsledky bodování a různé jiné záznamy.

Když došel ke statistice o tom, kolik má kdo nálepek, vyvstal

mu znovu před očima výjev z Řetězové ulice, kde se místní

chlapci domlouvali o jejich oddílových nálepkách. Kde je

Lojzek bral, že je mohl těm chlapcům nosit a rozdávat plnýma

rukama? Ze svých nálepek je přece nedával,
tolik jich neměl!

Bylo jen jedno vysvětlení, otřesné a
neuvěřitelné, ale přece

jen jediné: zásoba několika set nálepek byla
uložena v

klubovně ve Zdeňkově skříni. Skříň se
nezamykala, tak jako

ostatně nic v klubovně. Nikdy nikoho
nenapadlo otevřít

Zdeňkovu skříň a přehrabovat se v ní, nebo
dokonce něco z ní

brát! Ale Lojzek tam pravděpodobně, ba
vlastně zcela určitě

vnikl a nálepky vzal! Pro hochy na Starém
Městě! Ale proč?

Jaký podivný důvod k tomu musel mít, že se
stal oddílovým

zlodějem?

Na smíchovské křižovatce u Anděla spatřil
Standa oknem

vlečňáku Zdeňka. Srdce mu poskočilo radostí.
Zdeněk bude

první, komu může sdělit tu úžasnou novinu —
nález kroniky!

Začal zuřivě mávat, aby ho Zdeněk zvenčí
uviděl a přistoupí' k
němu.

“Podívej se, co mám, podívej!” volal potom na
něho přes celý
vlečňák.

Zdeňkovo překvapení bylo veliké a
nepředstírané. Tak jako

předtím Standa i on nyní obracel jednotlivé
listy kroniky,

dávno oželené, a poslouchal přitom Standovo
vyprávění.

Náhle kroniku sklapl a řekl: “Pověděl jsi už někomu od nás, že

jsi kroniku našel? Ví o tom někdo?”

“Ne! Jedu přímo ze Starého Města,” odpověděl Standa, “byl jsem

tam sám — a ani v tramvaji jsem nepotkal nikoho z oddílu. Až

ted’ tebe, tady na stanici!”

“Dobrá,” oddychl si Zdeněk. “Tak poslouchej! Nikomu ne-řekneš

o nálezu kroniky ani slovo! Nikdo z oddílu se nesmí dozvědět,

že jsi ji našel.”

“Ani Modrá družina ne?” divil se Standa.

“Ne, ani ta ne!”

“Ale proč ne, vždyt’ —”

“Zatím ti to neřeknu,” přerušil ho Zdeněk a zatvářil se velmi

tajemně. “Ale jednou se to dozvíš!”

Standa byl nejen udiven, ale také hluboce zklamán. Nikomu

neříct tu úžasnou novinu? Nikomu nevyprávět, jak kroniku

objevil a co při tom zažil?

“Řekl bych to opravdu jen Modré družině a musela by mi

přísahat, že nikde ani necekne,” smlouval se Zdeňkem.

Ten však byl neoblomný a nepovolil Standovi říct o nálezu

kroniky ani Gustovi. A dokonce kroniku Standovi vzal a pečlivě

ji schoval do aktovky. “Teď už nám ji opravdu nikdo nemůže

vzít,” řekl přitom a spokojeně se usmál.

Zklamaného a rozladěného Standu napadlo,

nemá-li Zdeňkovi

také říct, že na Starém Městě viděl u místních chlapců

oddílové nálepky, které tam asi přinesl Lojzek. Uvědomil si

přitom, že za odcizování nálepek ze Zdeňkovy skříně by Lojzek

mohl být vyloučen z oddílu a že by se tak jednou provždy

zbavil všech těch nemilých pocitů, které pramenily z napjatých

vztahů mezi nimi.

Kdyby Lojzek musel odejít z oddílu, vyloučený a s hanbou, už

nikdy by Standa nemusel poslouchat jeho bezstarostný hlas,

veselý smích, nikdy by už nemusel uhýbat očima, jen aby se

je-J'ch zraky nesetkaly. Už nikdy by nemusel

hledět na jeho

tvář, zcela lhostejnou k jejich rozbitému
kamarádství!

Tak dlouho se spolu přátelili, a těch cest, co
spolu vykonali

Po Vinohradech i dolů na Staré Město a v
posledním školním

r^oce i do Radlic.

104

105

Znovu viděl zšereleé uličky Starého Města, v
nichž spolu

čekávali, až se do soumraku rozžehnou
plynové lampy,

vzpomínal jak se toulali vinohradskou
Grébovkou, rozlehlými

sady s mnohými hřišťátky, nebo jak pro něho
Lojzek

přicházel do Moravské ulice a na protějším chodníku

pískával jejich signál. A jak se potom vždycky, když měli jet

do klubovny, scházivali na stanici dvacítky nad vršovickým

kopcem ...

To vše teď prolétlo v několika vteřinách Standovou myslí. Jak

to bylo hezké! Nikdy se nehádali, nikdy si neublížili ani

slovem. A toho Lojzka že by teď měl zničit? Ne — to nemůže

udělat! Ať už se mezi nimi později stalo co se stalo!

Standa se rozhodl, že o odcizených nálepkách neřekne ani slovo

a že Lojzka uchrání před vyloučením a hanbou!

30. Podnik pro celé muže

Jaro zvolna přecházelo do žhnoucího léta. V pražských sadech

naplno kvetly akáty a chlapci v oddíle se pyšnili čerstvými

odznaky Sto jarních kilometrů. Vždyť až dosud prochodili

skoro celé okolí Prahy! A nedělní výpravy byly čím dál

poutavější a úseky Černého delfína dobrodružnější.

Jak ubíhaly poslední dny školního roku, přiblížila se událost

největší, “podnik pro celé muže”, jak se v oddíle říkalo,

tábor!

Těch vzrušujících příprav k němu! Těch drobných i velkých

nákupů! A na družinovkách chlapci věčně jen
rýsovali půdorysy

svých budoucích stanů a plánovali, jak si je na
táboře zařídí.

Na slepé koleji v nádražním bludišti kolejí stál
už den před

odjezdem zvláštní osobní vagón, který Zdeněk
objednal.

Pojedou v něm i s hromadou svých toren,
kufříků, asi s

desítkou velikých oddílových beden, se stany a
mnoha dalšími

zavazadly-Tento vagón byl zařízen pouze na
připojení k osobním

vlakům, nikoli k rychlíku, a chlapci si podle
jízdního řádu

vypočítali, že pocestují na Slovensko celý den
a celou noc.

Proto stěhování zavazadel do něj a zařizování

se v něm na tak

dlouhou cestu mělo v sobě cosi mimořádně
rozechvívajícího. I

chlapci, kteří na tábor pod Tatrami cestovali
už poněkolkáté,

podléhali tomu kouzlu. Tím spíš Standa, který
ještě nikdy v

životě nejel tak velikou vzdálenost vlakem.

106

Spolu s ostatními ukládal do vagónu stohy
beden a kufrů, gest

jízdních kol, lodní pytle nacpané stany,
všechno pečlivě

rovnali, přivazovali lany, aby se při jízdě
náklad nesesul.

Standa vagón obhlížel, šplhal na schůdky a
zase utíkal pomoci

chlapcům právě přivázejícím na malém
čtyřkoláčku nová

zavazadla.

Bedna s metrákem čerstvě upečeného chleba, který povezou pro

první dny tábora s sebou, zaplnila vagón příjemnou vůní, že by

se chlapci nejraději pustili do bochníků hned, třebaže neměli

hlad.

A když druhý den ráno vyjeli, vzrušení dostoupilo vrcholu!

Vlak stavěl v každé stanici, ale chlapcům to nevadilo. Se

zájmem vyhlíželi z oken do velkých i malých nádraží,

obdivovali různé typy lokomotiv a sledovali dopravní ruch. A

lidé na nástupištích se na ně usmívali a nebylo snad jedině

stanice, kde by k vagónu někdo nepřistoupil a
nezeptal se, kam

jedou a kdy budou na místě.

Vpodvečer zastavili na malém nádražíčku.
Bylo obráceno k

západu a slunce se tam nad obzorem hroužilo
v záplavě barev do

potemnělých lesů a kopců. Samoty a vísky
jako na veliké dlani

ležely v ztichlém kraji, potoky a rybníčky
svítily odrazem

červánků. Všude byl klid a mír. Po oranžovém
nebi se táhly

jemné zlatisté závoje a pluly zvolna k
východu, kde se

barvily do nachová.

31. Byli jste opravdu na táboře?

A zase duněl vagón tmící se krajinou, v noci
byl i přepojován

na jiné vlaky, ale většina chlapců o tom ani nevěděla. Na

tvrdých lavicích jim v pevném spánku nevadilo ani skřípání

kol, ani občasné kymácení vagónu a nárazy při posunování.

Bylo pozdní ráno, když jízda skončila. Auto stojedenáctka

“listního rolnického družstva už čekalo na nádražní rampě,

když posunovači vagón odpojili od vlaku.

Hoši bleskově vyložili všechny ty hory zavazadel, účelně je

narovnali na auto, naskákali do korby a vydali se na další

cestu ke svému tábořišti do hor.

Standa byl okouzlen pohledem na nebetyčné skalní štíty, na

Jejichž vrcholcích i úbočích byl ještě sníh, na
stříbřité vody

hor-

107

ských říček a potoků, blyštící se v záři slunce,
a vůbec na

celý ten podtatranský kraj. A Gusta seděl
vedle něho a co

chvíli ho upozorňoval na nějakou přírodní
zajímavost.

A tábořiště samo bylo úplná pohádka!
Všechno, co mu o něm

vyprávěli hoši doma v Praze, nebylo ničím
proti tomu, co teď

viděl na vlastní oči.

Velké prostranství obklopené divoce
rostoucími jehličnatými

stromy a jalovcovými keři obtékala z jedné
strany bouřlivá

říčka s křišťálově průhlednou modrozelenou ledovou vodou, z

níž se dalo pít. A kousek výš proti proudu je ostrov a další

ramena říčky, přejeje a vodopády a zase lučiny a stráně, skály

a lesy, lesy, nekonečné lesy. Směrem k severovýchodu se nad ně

tyčil majestátní horský masív.

Nebylo však zatím příliš času na obdivování přírody. Čekalo

několik perných hodin a dnů tvrdé práce.

Chlapci se už před odjezdem z Prahy rozdělili podle svých

schopností a zkušeností do různě silných skupinek a každá

dostala nějaký pracovní úkol.

Ze seníků vzdálených víc než kilometr sem

museli dopravit

dřevěné konstrukce a krajinky na stanové podsady a prkna na

kuchyňský přístřešek, které tam po minulém táboře uschovali.

Pro dvanáct silných kůlů, jež ponesou střechu kuchyně a

zároveň i jídelny, bylo zapotřebí vykopat úzké jámy, metr

hluboké — a napřed je ovšem co nejpřesněji rozměřit!

Museli vybudovat provizorní ohniště pro pět kotlů, vykopat

sklep, odpadovou jámu a latrínu, přivléct a vztyčit stožár na

vlajku, postavit jídelnu, kuchyň a skladištní stan na veliké

podsadě, vyměřit táborovou podkovu a založit stavbu šestnácti

podsad pro stany, vybalit a roztrždit kuchyňské nádoby a

uložit zásoby potravin, z oddílových beden zbudovat poličkové

kuchyňské skříně. To všechno a tisíc dalších věcí čekalo na

chlapce!

A při této práci se chtělo jíst! Proto se musely služební

hlídky, tak jak byly doma rozděleny pro hru Černého delfína,

postarat kromě přidělené práce i o vaření pro všech dvaatřicet

účastníků tábora.

Nebylo opravdu ani pomyslení na toulky po okolí, na koupání,

na hry, na odpočinek. Napřed tábor! Počasí bylo sice zatím

krásné, ale vrcholy horských velikánů se každou chvíli

ztrácely v černých mračnách.

“Jen rychle, rychle, ať máme tábor postavený, než nás zaskočí

nějaká horská bouře!” pobízel hochy Zdeněk a s ním i ostatní

zkušení chlapci, kteří tady s oddílem tábořili už dřív.

Standa při práci srovnával své předchozí prázdniny strávené v

různých letních “táborech” s tím, co prožíval teď zde. Pravda,

změkčilí a zchoulostivělí chlapci a děvčata, pro ty by takový

tábor nebyl! Ti jezdili do táborů už postavených,

připravených, a měli s sebou několik maminek, které jim

vařily, praly prádlo a myly nádobí!

“Ale to pak není žádný tábor!” řekl odmítavě Jenda při jednom

z rozhovorů na tento námět. “Jen když si chlapci postaví tábor

docela sami, na prázdné louce, sami si v něm vaří a vůbec

všechno v něm si sami dělají a o všechno se sami starají,

mohou říkat, že byli na táboře! To všechno ostatní —

“táboření” ve srubech nebo dokonce ve zděných budovách a s

maminkami v kuchyni, to není tábor, to jsou nejvyš

prázdninové osady! Nikdo z těch osad ať se neodváží říkat, že

byl na táboře! Je to jako kdyby malý chlapec, který si šel se

školou prohlédnout kasárny, tvrdil, že byl na vojně!”

Standa dával Jendovi docela za pravdu. Neboť už od příprav k

táboru doma až po krušné táborové začátky tady pod Tatrami

viděl ten úžasný rozdíl mezi tím, co prožíval o prázdninách

dřív, a pravým táborem.

Teprve čtvrtý den k večeru byli chlapci s výstavbou tábora u

konce. Hromady odřezků, nepotřebných krajinek a hoblin zmizely

z táborového náměstíčka, z uliček mezi stany i od kuchyňského

přístřešku. Všechno bylo hotovo, a chlapci večer uléhali na

vlastnoručně vyrobené kavalce z přírodního materiálu unavení,

rozlámaní, ale šťastní.

32. Plnými plachtami ve stopách Černého delfína

Jestliže se Standovi líbily první čtyři dny tábora,

poznamenané jen samou dřinou a věčným chvatem, tím víc byl

nadšen dny dalšími, kdy se táborový život rozběhl naplno.

Od časného úsvitu bylo na táboře veselo a živo.

V šest hodin vstávala služba — jedna ze šesti hlídek — a ta

začala s přípravou snídaně. Ve čtvrt na sedm probudila trubače

Otu ze Zelené družiny a ten v 6.20 zatroubil budíček. O půl

sed-

108

109

mé pak celé táborové mužstvo — vyjma služební hlídky, která

pokračovala ve vaření snídaně — nastoupilo k rannímu cvičení.

Po snídani byl nástup ke vztyčení státní vlajky s vyhlášením

denního programu a po něm přísná prohlídka úklidu ve stanech a

v jejich okolí. Tu prováděl Zdeněk a Jenda. Ani smítko

nesmělo nikde ležet, ani vypálená zápalka, tím méně hřebík

nebo papírek od bonbónu! Nejvíc prohlíželi jídelní přístroje a

misky, špendlíkem dokonce zajeli pod převislé kraje šáleků, zda

tam nejsou zbytečky jídla. Pokrývky musely

být na kavalcích

vyrovnané, prádlo v kufříku pečlivě srovnané do čtverečků. I

věci na vlastnoručně vyrobených poličkách a stolcích, deníky,

knížky, tužky a čisticí potřeby, musely být úhledně srovnány.

Standa vzpomínal, jak to často bývalo na táborech či vlastně

osadách, kde až dosud býval. Za sruby se válely odpadky,

vyhozené knedlíky, o papírech ani nemluvě. I tam se prováděly

ranní prohlídky, ale nikdy ne tak důkladné.

Za zjištěné drobné nepořádky Zdeněk s Jendou naparovali

trestné body, které se připisovaly celé hlídce. Proto se také

každá hlídka snažila, aby právě její členstvo

mělo vždy

bezvadně uklizeno.

Standa, zvyklý na pořádek z domova, nezavinil své hlídce

ještě ani jeden trestný bod. Zato Lojzek měl hned za první

týden tábora čtyři. Dvakrát neměl dosucha utřený šálek, jednou

měl špinavý ručník a jednou mu Jenda našel pod kavalcem

papírek od šumáku.

Každé dopoledne jezdila jedna hlídka — ta, která měla po obědě

nastoupit službu v kuchyni — na kolech do vzdálené vesnice na

nákup potravin pro příští den. Jiná hlídka připravovala ráno

snídani a pak vařila oběd. Ostatní čtyři hlídky měly

připravený program: hry, výpravy do divoké přírody, výpomoc

na polích (za každou hodinu práce byly dva body do táborové

stovky), koupání v říčce, šplhání po skalách, volejbalové

turnaje a mnoho jiných věcí.

Nejvíc ze všeho se však chlapci těšili na odpoledne. Po obědě

umyla služba kupy nádobí, podle “předávacího lejstra” předala

další hlídce uklizenou kuchyň, kotle a hrnce, kastrolky,

vařečky, struhadla a jiné náčiní, všechno pěkně vycíděné,

vydrhnuté stoly v jídelně i kuchyni — a pak začal společný

program pro všech šest hlídek: nový úsek Černého delfína.

Bylo až obdivuhodné, kde Zdeněk bral všechny ty báječné ná-

pady, z nichž úseky sestávaly. Některé dokonce vymýšlel přímo

v terénu. Takový byl například čtvrtý táborový úsek nazvaný

Visuté mosty ve vichřici.

To byli chlapci na daleké celoodpolední výpravě vysoko proti

proudu řeky a tam přes jedno z četných vedlejších ramen

objevili vysoko nad zpěněnou divokou vodou s písčným dnem

padlý strom. Dávno byl již bez kůry a větví.

Chlapci hned začali zkoušet svou odvahu. Jiřík nadšeně

vykřikl: “O co, že ten kmen přejdou!” Vyskočil na něj a chtěl

přeběhnout, ale dlouhý kmen se s ním rozhoupal, a když se

Jiřík dostal s velkými nesnázemi doprostřed, marně zápasil o

ztracenou rovnováhu. Za bouřlivého smíchu přihlížejících

chlapců spadl do vody. O několik metrů níž z dravého proudu

vyplaval — a smál se taky.

Ale Zdeněk už měl plán na čtvrtý úsek Černého delfína:

“Každá hlídka, všech pět jejích chlapců, se svlékne do plavek

a půjde společně na daný povel přes kládu. Hoši se budou držet

jeden druhého za ramena a samozřejmě nesmí ani jeden z nich

spadnout do vody, i kdyby se kláda rozhoupala sebevíc! A když

bude celá karavana uprostřed, hoši se pustí a prostřední z

nich udělá přes kládu kotoul, tak aby se z druhé strany opět

dostal na kládu. Jakmile se postaví, hlídka se spojí a bude

pokračovat husím pochodem na druhý břeh!”

Zdálo se, že není v lidských silách něco takového udělat.

Hlídky padaly do vody už po několika prvních krocích po

kládě, natož aby došly až do jejího středu nad největší

hloubku vody nebo aby tam jeden z pětice hochů udělal ještě

žádaný cvik!

A přece se to nakonec všem hlídkám podařilo, ovšem s velkými

časovými rozdíly. Nejdéle se o to pokoušela druhá Modrá

hlídka: jedenáctkrát se vydala na houpavou pout' po kládě — a

jedenáctkrát spadla do vody. Když nespadla hned při chůzi,

shodila ji kláda, kterou rozhoupal Jirka při pokusu o kotoul.

Dvacet šest minut třicet dvě vteřiny a dvě desetiny trvaly

hlídce její pokusy o zdolání úseku, včetně posledního,

dvanáctého, který zdárně dokončila. A za celou tu námahu

dostala jen deset Písmen do lodní knihy.

Ke každému úseku Zdeněk vymýšlel i nějakou legendu, příběh

vážící se buď k dávným plavbám skutečného Černého delfí-na,

nebo k osudům výprav, jež se později vydaly za jeho pokladem.

110

111

Visuté mosty ve vichřici měly legendu celkem jednoduchou:

výprava přecházela ve větrné smršti visuté mosty kdesi na

ticho-mořských ostrovech a každou chvíli smetl vítr některého

jejího člena do hlubin...

Sedmý táborový úsek měl název Váhy v ruce. Hlídky byly

dovedeny k hromadě dvaceti čtyř očíslovaných kamenů a měly je

seřadit — bez ohledu na čísla — do řady podle váhy, od

nejtěžšího k nejlehčímu. Bylo to velmi obtížné,

protože

kameny měly zhruba stejnou velikost a chlapci neměli žádné

váhy. Jen cit v rukou jim musel říct, který kámen na které

místo v řadě umístit. Povolený čas na “vážení” a umístování

kamenů do řady byl deset minut. Čím víc kamenů hlídka správně

umístila v této lhůtě, tím víc dostala po skončeném úseku

písmen. Čísla na kamenech sloužila Zdeňkovi k rychlé

kontrole, jsou-li kameny na správném místě.

Osmý úsek Oheň v dešti byl námětově také celkem jednoduchý.

Za silného několikahodinového deště byl dán rozkaz k nástupu

v igelitových pláštěnkách a gumových

holínkách, Zdeňkova

legenda úseku a výklad pravidel byly rovněž jednoduché:

“Výprava musela udržovat v tropickém lijavci oheň po celou

noc, aby se na její ležení nevrhli noční dravci. Napodobte

výpravu: rozdělte bez pomoci papíru a s použitím co

nejmenšího počtu zápalek oheň, který by jasně a nepřetržitě

plápolal alespoň pět minut!”

Jak bylo těžké v promočeném lese objevit suché chrastí a

vhodné dobře hořlavé dřevo a na volném nechráněném

prostranství za táborem, bičovaném větrem i proudy dešťových

vod, založit oheň!

Ale byly úseky, při kterých museli hoši i usilovně přemýšlet!

Takový byl třeba úsek Volání o pomoc z vnitrozemí:

“Výprava hledačů pokladu se rozdělila na dvě části. Jedna se

vydala na silně zarostlý nepřehledný ostrov, kde upadla do

zajetí domorodců. Druhá část výpravy zůstala na lodi a

zajatci jí měli z ostrova signalizovat, co se jim stalo a jak

by je bylo možné vysvobodit. Při signalizování se nesměli

objevit na pobřeží, protože tam byli hlídkující domorodci, a z

vnitrozemí ostrova zase nesměli podávat žádné zvukové signály,

protože by domorodce upozornili, že připravují

útěk. A přece

se obě části výpravy nějak dorozuměly!

Zkuste to i vy! Jedna část hlídky se přebrodí v těchto místech

112

113

přes říčku na protější břeh a bude vysílat morseovkou, ale

nikoli zvukovou, zprávu, kterou tam musí ve vymezeném území

najít. Zprávu bude přijímat druhá část hlídky tady na břehu.

Ale pozor, ani jednoho chlapce na druhé straně nesmí být při

signalizování odtud vidět!”

Tohle bylo na pováženou! Jak to zařídit? Vysílat zprávu

zvukem není přípustné a je vyloučena i

signalizace optická —

pažemi nebo vlajkami. Jak to tedy řešit?

Nejhorší při takových úsecích, kdy k jejich vykonání

nastupovaly všechny hlídky současně, bylo, že ihned po

výkladu pravidel úseku dal Zdeněk povel ke startu a hlídky se

musely rozmýšlet a radit, už když ubíhaly drahocenné vteřiny

a minuty. Tak tomu bylo i při tomto úseku.

Jedna z hlídek se domluvila, že “zajatci” v hloubi ostrova

budou vysílat kouřové signály. Rozdělení oheň z čerstvého

chvojí, aby silně kouřil, a budou vypouštět morseovku v podobě

dlouhých a krátkých obláčků dýmu. Aby toho dosáhli, vzali si

vysílači na ostrov pytel od brambor, který v říčce ještě

namočili. Tím pak na ostrově oheň dlouze a krátce přikrývali.

Ale signalizace se jim příliš nedařila, kouř často splýval v

jeden proud.

Vysílači první Zelené hlídky uřízli na druhém břehu asi

tříme-trovou vrbovou větev, na tu navázali ručník, vylezli na

strom tak, aby sami nebyli viděni, a větví s ručníkem

vysílali. Ztratili však hodně času hledáním zprávy, kterou

měli signalizovat. Zdeněk ji ukryl do jednoho z vykotlaných

pařezů.

Standa byl pyšný na to, že vymyslel něco originálního, a to

ještě když byla celá hlídka na táborovém břehu pohromadě: Její

vysílači Slávek a Gusta si vezmou na druhý břeh žluté a

červené tričko. Do každého z nich zabalí kámen. Když pak

vyhodí do vzduchu nad houštiny tričko červené, bude to v

morseových značkách znamenat čárku, žluté tričko bude tečka.

Byl to tak dobrý nápad, že byli s odsignalizováním zprávy

hotovi jako druzí. Hned za první Modrou hlídkou, která

vymyslela způsob podobný, ale ještě rychlejší: házela nad

pobřežní houštiny ostrova kámen jako tečku a

polínko jako

čárku.

Při jiných úsecích se hlídky brodily dravými vodopády říčky,

potápěly se do jejích tůní a hledaly tam zprávy v zalepených

plechovkách, šplhaly do korun stromů, splouvaly na

vlastnoručně zhotovených vorech peřeje a přitom navíc hledaly

na míje' ných balvanech různé signály a značky.

Jindy chlapani šplhali po lanech za poselstvími napsanými na

kolmé skalní stěně nad hlubokou vodou, luštili tajná písma,

psali svým druhům v hlídce vzkazy v podobě uzlů a uzlíčků na

provázcích nebo vyřezávali zprávy do kůry

nebo do dřeva, když

nesměli použít tužky a pera.

Hledali květy, bobule a kořeny, kterými by obarvili kousky

bílé látky na žluto a na červeno pro šestnáctý táborový úsek,

jiné úseky vyžadovaly dlouhou cestu a orientaci podle

přírodních jevů.

Dvanáctý táborový úsek vyžadoval po chlapcích zhotovení

slunečních hodin. Ve třináctém měli zapálit oheň bez

jakýchkoli pomůcek vyrobených lidskou rukou. V patnáctém úseku

Cesta se zraněným musela hlídka nést na vlastnoručně

zhotovených nosítkách svého nejlehčího člena proti dravému

proudu a nesměla ho namočit, tím méně s ním snad spadnout do

vody. A cesta vedla i po látce z padlého stromu vysoko nad hlubokou vodou.

Bouřlivá horská říčka, hučící podél tábora a zaplavující celý

kraj četnými rameny s mnohými ostrovy a ostrůvky, s přejezi a

vodopády, byla nejčastějším dějištěm herních úseků. V

sedmnáctém, který se nazýval Zlaté ovoce, dostala hlídka za

úkol nasbírat na jednom břehu stovku šišek a přenést je v

holých rukou co nejrychleji přes nejprudší tok řeky na druhý

břeh. Ani jedna šiška nesměla uplavat, hlídka by se musela

vrátit pro náhradní a ztratila by spoustu vteřin!

Některým úsekům říkali chlapci noční, protože je podstupovali

večer za tmy.

Takový byl například šestý táborový úsek Tamtamy duní. Hlídka

šla v úplné tmě, jen po sluchu, za zvukem, který vyluzoval

Jenda ve velké vzdálenosti od tábora občasným tlučením dvou

silných vyschlých větví o sebe. Každá hlídka ovšem startovala

zvláště, až když se vrátila předchozí.

A Standa pořád a pořád musel myslet na to, o čem kdysi na

začátku tábora hovořil Jenda: jaký je rozdíl mezi skutečným

táborem a těmi tábory v uvozovkách, které

prožíval Standa

dřív. Tam hrávali pořád jen volejbal nebo
nanejvýš ještě nudné

a otřepané hry Na záškodníky, Na diverzanty a
do únavy cvičili

‘.tanečky’ pro veřejné vystoupení u
táborového ohně! Co to

všechno dohromady bylo proti jednomu
jedinému úseku Černé-ho

delfína!

114

115

33. Výměna tajemství

Lodní knihy hlídek se zvolna plnily písmenky
vybojovanými v

perných úsecích Černého delfína i písmeny,
která si hoši

domýšleli. Hlídka, která měla bystré chlapce,

dokázala někdy

domyslet víc písmen, než si jich vybojovala v úseku.

Vlastík z první Žluté hlídky si například ve slově P — N ~ Ř

—O, do kterého si hlídka vybrala od Zdeňka úsporně jen

tato čtyři písmena, domyslel chybějící čtyři — a hned vzniklo

celé slovo P0N0ŘEN01

Bylo to vzrušující a napínavé, jak z pracně doplňovaných slov

a slůvek vznikal souvislý návod, popis cesty, pokyn, kde a co

hledat, aby hlídka došla k pokladu Černého delfína.

Boj o písmena se přiotřeval každým dnem, každým novým úsekem.

Ve vzduchu visely desítky otázek: Která

hlídka ze všech šesti

bude jako první tak daleko v luštění své lodní knihy, že bude

moci nastoupit tajemnou cestu za pokladem?
Kde je poklad

skryt? A co vlastně představuje? Zlato a šperky ze starých

aztéckých chrámů a španělské zlatáky z minulých století to

určitě nebudou, to chlapci samozřejmě věděli.
Ale co to tedy

bude? Co nahradí bájný poklad posádky Černého delfína?

Hlídka, která dorazí k pokladu první, dozví se to ovšem ze

všech šesti nejdřív! Ale co dál? Vybere celý poklad? Nebo

zůstane také něco pro ostatní hlídky? Vždyť přece všech šest

hlídek nepůjde k pokladu najednou! Ne všechny budou hotové s

luštěním své lodní knihy v jedné chvíli! Nebude celé jejich

úsilí zbytečné, dojdou-li k místu pokladu třeba několik dnů

po první hlídce?

“Nebojte se, nic takového se nestane,” odpověděl Zdeněk na

tyto vzrušené otázky. “Zatím vám nemohu nic říct, ale sami

uvidíte, až k pokladu dorazíte i třeba jako poslední, že

všechny vaše obavy jsou zbytečné!”

Chlapce to načas trochu uklidnilo, ale brzo se jejich obavy

ozývaly zas, neboť si prostě nedovedli vysvětlit, jak by

Zdeněk dokázal zařídit, aby poklad zůstal zachován i pro ty

hlídky, které nebudou první.

Žádná hlídka teď už neprozrazovala ani své sesterské družině,

jak je daleko s luštěním. Nikdo také nevěděl, zda se některá

za pokladem dokonce nevydala! Bylo jen plno dohadů, náznaků i

záhadných úsměvů.

Některé hlídky teď mizely z tábora v době volna za zdánlivě

neurčitým cílem. Ztrácely se nenápadně, po jednotlivcích. Ale

ten, kdo si jich povšiml, věděl, kam asi jdou: to ve svých

lodních knihách dali chlapci z vybojovaných i domyšlených

písmenek dohromady zas nějaký signál k cestě

za pokladem a teď

se jdou podívat, zda by se podle nějakých
náznaků v přírodě

nedostali dál, než kam až je prozatím dovedly
rozluštěné

stránky lodní knihy.

A z těchto výprav se hoši vraceli s tajemnými
výrazy ve

tvářích, aby nikdo v táboře nepoznal, zda
pořídili dobře či

špatně, šuškali si a radili se.

Standova hlídka už rozluštila ve své lodní
knize mnoho

stránek, a urazila proto velký kus cesty. Ale
chyběly jí

ještě některé věty, někde celé odstavce a snad
právě ty

nejdůležitější. Tak například věděla, že má
pokračovat od

jakýchsi tři srostlých stromů zhruba
sedmdesát kroků na

východ a tam že objeví mechem částečně
zarostlý hnědožlutý

kámen. Stoupnou-li si hoši na něj a budou se
pozorně

rozhlížet, naleznou prý ve větvích stromu
znamení viditelné

jen odtamtud! Podle tohoto znamení se mají
řídít dál. Ale

Standova hlídka nevěděla, jak se k oněm třem
srostlým stromům

dostat! Skoro celá stránka, ze které se to mohla
dozvědět,

zela doposud prázdnotou! Jen sem tam několik
písmenek se

černalo mezi spoustou prázdných okének.

Standa do ní dřív nechtěl vybírat drahocenná
písmenka těžce

vydělaná na jednotlivých úsecích. Říkal, že je to škoda a že

písmena musí získat na důležitější stránky, kde už se jim

rýsovaly celé další slibné věty. A tak nyní nevěděli, kde ty

tři srostlé stromy hledat. Nutilo je to věnovat každou volnou

chvíli právě této stránce, domýšlet nová písmena a sem tam

nakoupit od Zdeňka něco do neúplných slov, nad jejichž

prázdnými okénky jim zůstával rozum stát.

Do tohoto závěrečného napětí přišlo období celodenních i

nočních dešťů. Slunce zmizelo, hory se ztratily v

neproniknutelné mlze. Ale život v táboře neutichl. Služby

musely i nadále vstávat ráno za šedého úsvitu,
v horském

lijavci roztápět pod nekrytými kotly oheň,
jezdit bezedným

blátem do vesnice pro patnáct litrů mléka, pro
chleba i pro

jiné potraviny, vařit snídani, v promočených
lesích shánět

hory chrastí a větví k topení, neboť zásobu
suchého dřeva

nesměli spotřebovat, bylo nutné je nechat na
příští zatápění.

116

117

Po obědě museli i v lijavci umýt kupu nádobí,
bezvadně

uklidit kuchyň a předat její četný inventář
další službě. Nic

se nemohlo zastavit, nic nemohlo počkat, nic se nemohlo

odpustit! A nestalo se, že by třeba i jen jedna služební

hlídka selhala!

Silně se ochladilo, od úst stoupala pára jako v zimě. Na

táborovém teploměru bylo jen osm stupňů, ráno i méně.

Vysokohorské podnebí ukázalo svou nevlídnou tvář, na horské

slunné dny vzpomínali chlapci jako na pohádku. Ale Zdeněk s

Jendou je nenechali zahálet. I nadále pro ně připravovali

každodenní program, jen ho trochu přizpůsobili zhoršenému

počasí.

V jídelně, která byla pod jednou střechou s

kuchyní,

nastoupily hlídky hned s prvním lijavcem k devatenáctému

úseku Černého delfína, který se odehrával na velikém

kuchyňském stole a měl název Nouze o dřevo. Zdeněk dal každé

hlídce plechovou krabičku od čaje a pravil:

“Nasbírejte v lese malé drobné co nejsušší větvičky, tak aby

se jich do krabičky vešlo co nejvíc! Druh dřeva si vyberte

sami. Větvičky mohou být v krabičce libovolně namačkané, ale

víčko se nesmí pod jejich nápořem otvírat. Na hledání a

sbírání máte čtvrt hodiny času!”

A když užaslí a na výsost zvědaví chlapci přiběhli za několik

minut s plnými krabičkami zpět, Zdeněk pokračoval:

“Výpravu za pokladem překvapily tropické deště a musely

úzkostlivě šetřit suchým dřevem. Vy, kteří výpravu

napodobujete, jste na tom stejně. Zhotovte si zde na stole z

víčka od plechovky miniaturní ohniště. Na můj povel zapálíte

sirkou — bez papíru — ohníček z dříví, které jste si v

krabičkách přinesli. Dříví vám při jasně a přesvědčivě hořícím

plameni musí vydržet co nejdéle. Proto také samozřejmě

nezapálíte hned celou přinesenou zásobu větviček, ale budete

příkládat co nejúsporněji! Čas vám budu

měřit.”

Chlapci se dali do práce. V hlídkách se vedly vášnivé debaty,

jak nejlépe topit. Jindra z Modré tvrdil, že bezpečnější je

napřed rozdělat ohníček asi ze čtvrtiny celého množství dříví

z krabičky, Radek zase myslel, že je škoda spotřebovat tolik

dřeva hned napoprvé. Jeho hlídka proto začala zapalovat jen

několik slabých větviček, ale další od nich nechytly a bylo

po ohni. Radkova hlídka Žluté družiny se tak vyřadila z boje

a byla v úseku poslední, neboť jí ohníček zhasl nejdříve.

Modré hlídce číslo dvě zhasl ohníček jen krátce poté. Chtěla

ještě řěravé uhlíky ohořelých větviček
rozfoukat do nového

plamínku, ale to nebylo dovoleno, předpis byl
jasný: ohníček

musí stále zřetelně planout, nesmí ani na
chvíli zhasnout.

Hlídka mrzutě vyhodila zbylá dřevíčka do
popeliště pod kotly

a sledovala úsilí ostatních hlídek. Víc než
dvacet písmen do

lodní knihy už v tomto úseku získat nemůže...

Standově hlídce zhasl ohníček jako třetí, ač
měla v zásobě

ještě slušnou hromádku větviček. I ona
doplatila na přílišnou

šetrnost v příkládání!

Při následujícím dvacátém úseku zažil Standa

příhodu, které by

se ani ve snu nenadal! Bylo to druhého deštivého dne. Úsek

nazvaný Stavba lodi vysvětlil Zdeněk hochům takto:

“Výprava ztroskotala a musela si postavit novou lod’. Také vy

ji budete stavět! Každá hlídka vyrobí do dnešního večera model

plachetnice schopný plavby. Jenda a já pak lodě zhodnotíme a

obodujeme.”

Chlapci si oblékli pláštěnky a rozběhli se do lesa shánět

vhodný materiál ke stavbě.

Standa se se svou hlídkou domluvil, že každý její člen půjde

hledat dřevo sám a na trup lodi se pak vybere to nejvhodnější.

A teď bloumal lesem, bral do rukou silné borové větve, ulámané

při nedávném prudkém větru, a opět je odhazoval, protože se mu

nelíbily. Pořád to nebylo to, co hledal.

V blízkém houští zaslechl už před chvílí praskot větévek a

čísi kroky. A právě když se chystal shýbnout pro přímo báječný

kus dřeva, jako stvořený na lodní trup, vyrazil kdosi z křoví

a hnál se rovnou k téže větvi. Byl to Lojzek!

Oba ztuhli v rozpačitém mlčení. Pak řekl Lojzek mrzutě, ale ne

nepřátelsky:

“Vezmi si to. Byls u toho dřív!”

“Je tady přece dost dříví,” vydechl stísněně- Standa, Jen si tu

větev klidně seber. Najdu si jinou!”

Bylo to poprvé po mnoha měsících, kdy spolu promluvili. Kdy to

vlastně bylo naposledy? Někdy na podzim, ještě daleko před

Vánoční nadílkou. Je tomu už víc než půl roku!

Při tomto nenadálém setkání projely Standovi hlavou vzpomínky

na dřívější přátelství. Vzpamatoval se však z prvního pocitu

rozpaků a vyslovil to, co ho už dlouho trápilo.

“Lojzku,” řekl tiše a přátelsky. “Ať už se mezi náma stalo, co

se stalo, jednu věc ti musím říct. Ty — ty Lojzku bereš v

klubov-

ně ze Zdeňkovy skříně oddílové nálepky a dáváš je chlapcům na

Starém Městě. To bys neměl dělat — to není poctivé — je to

vlastně, je to krádež, říkej si, co chceš!”

Ačkoli mluvil smířlivě a ne příliš vyčítavě, přece jeho slova

Lojzka silně podráždila.

“Já že něco беру ze Zdeňkovy skříně?” vykřikl Lojzek hněvivě

a zrudl. “Já že kradu oddílové nálepky? Jak to můžeš říct,

když ses nepřesvědčil? Jak o mně můžeš tvrdit, že jsem zloděj?”

“Já vím jen to, co jsem viděl!” řekl i nadále mírně, ale pevně

Standa.

“A cos viděl? Mluv — no tak mluv přece, cos viděl!”

“Viděl jsem několik cizích chlapců v Řetězové ulici, jak si

vyměňovali naše nálepky a říkali, že jim je nosíš. Přímo tě

jmenovali, říkali Lojzek! Nikomu jsem to, Lojzku,

neprozdil, ani Zdeňkovi ne, ale nech toho, nedělej to!”

končil Standa.

Lojzkův hněvivý výraz ve tváři zvolna ustupoval, až se

nakonec Lojzek i trochu usmál. “Je to vlastně od tebe hezké,”

řekl uznale, “nemluvíme spolu — a přece jsi mě chránil a

neprozdil! Ale teď, dřív než ti to s těmi nálepkami

vysvětlím, řeknu ti něco zase já, dávej dobrý pozor!” Tvář mu opět ztvrdla.

“Já vím, žes našel kroniku naší družiny a žes ji někam

zašantročil. Našel jsi ji v doupěti Mlejnkovy party ve dvoře

na rohu Náprstkovy a Stříbrné uličky. Stepní vlci, kteří tě

tehdy pronásledovali, tě poznali, a pak se to rozkřiklo po

celém okolí. Tak — a teď mluv ty! A ještě něco: já jsem tě

také neprozradil! Třeba jsi kroniku někde ztratil, jaký ty

jsi smolař! Jinak bys ji s velkou slávou dávno přinesl do

oddílu! Stačilo by jedině mé slůvko, a měl bys teď celou

Modrou družinu na krku — a celou oddílovou radu jistě taky. A

jen proto, že ti nechci škodit, neřekl jsem v oddílu nic!”

Ted' bylo na Standovi, aby byl překvapen. Co všechno Lojzek o

něm a o nálezu kroniky ví! A proč si to nechal pro sebe a nic

nevyzradil?

Lojzek si jeho mlčení špatně vysvětlil a řekl: “Jestli já jsem

zloděj oddílových nálepek, tak ty jsi zloděj naší družinové

kroniky!”

“Lojzku,” zašeptal měkce Standa, “uvědom si, co říkáš! Já

nejsem žádný zloděj. Já jsem kroniku našel, to je pravda, a

vynesl jsem ji ze Starého Města za velkého nebezpečí, to mi

můžeš věřit. A jistě jsi to také od svých nových přátel

slyšel, když toho to-

120

lik víš. Ale jednu věc nevíš, a tu ti teď musím říct: kroniku

jsem přinesl a dal jsem ji Zdeňkovi. Něco s ní zřejmě zamýšlí,

nevím co, nemám o kronice nikomu nic říkat! Ani tobě bych to

neřekl — ale dostals to ze mě, když jsi řekl, že jsem zloděj!”

Lojzek byl čím dál překvapenější, a když Standa domluvil,

nezmohl se chvíli na nic moudřejšího, než že několikrát za

sebou v zamyšlení opakoval: “Tak je to tedy!”

Tak takhle to

vlastně je!”

Ale pak se vzchopil a chrlil ze sebe: “To jsem rád, Stando, že

je to tak! Ani nevíš, jak jsem rád! A teď ti vysvětlím ty

nálepky, teď natahuj uši a vyvaluj oči ty! Ani já nejsem

zloděj! To, cos viděl v Řetězové, byly jen kopie našich

nálepek — kdybys je viděl zblízka, hned bys poznal, jak jsou

neumělé, nejsem žádný malíř! A proč jsem je rozdával chlapcům,

se kterými jsem se tam seznámil? Stejně jako ty jsem pátral

po kronice a ti malí hoši mi za ně pomáhali při hledání. Už

jsme byli kronice na stopě, tys byl ale

šťastnější, ukořistils

ji přede mnou. Co všechno se pro tu kroniku už přihodilo!”

“Ano,” vzdychl Standa. “Mnoho se kvůli ní stalo. I my dva jsme se zneprátelili!”

“Ale také smířili — ne?” řekl Lojzek vesele a podal Standovi ruku.

V té chvíli se znovu tiše rozpršelo, ale oba chlapci byli tak šťastní, že lijavec ani nevnímali.

A cestou zpět našli i druhý nádherný kus dřeva na model lodi a

ještě téhož dne k večeru se dali do práce. Každý v jiném

stanu, u své hlídky, ale v duchu spolu, neboť byli zase

kamarádi, tak jako kdysi!

34. Dar náčelníkovi kmene

“Ještě takových čtyřicet padesát písmen, a doložíme s nimi

celou lodní knihu,” říkali si chlapci ve Standově hlídce po

dvacátém třetím táborovém úseku, nazvaném Jednoruký plavčík.

Každý člen hlídky si v něm měl levou rukou obout a zavázat

boty. rozsvítit svíčku, nalinkovat pravítkem do sešitu deset

řádek a opsat na ně krátký článek z novin o tajfunu u

tichomořských ostrovů.

121

To už sluníčko začínalo zase hřát a modely plachetnic byly

dávno obodovány. Standova hlídka získala v tomto dvacátém

úseku čtvrté mí^o, a tím i třicet písmen. A hned věděla, kde

jsou ony tři srostlé stromy a co bude záhadným znamením v

jejich okolí — ale závěrečné stránky lodní knihy, popisující

poslední kus cesty k pokladu, jim byly pořád nesrozumitelné.

Teď záleželo opravdu na každém písmenku a na každé hodině.

Hra se blížila k vyvrcholení.

Žádná hlídka nevěděla přesně, jak daleko jsou v luštění lodní

knihy ostatní hlídky. Ale ve Standově hlídce se vedla tajná

statistika, kolik písmen v kterém úseku asi ta která hlídka

získala. Z těchto záznamů se dalo usoudit, že Standovci jsou

na třetím místě, před nimi asi byly první hlídka Modré a první

Zelené. Tyto hlídky jsou tedy jejich největšími soupeři, i

když ani ostatní nelze podceňovat.

“V dnešním úseku musíme zvítězit!” povzbuzoval hochy Standa.

“Musíme!”

A dvacátý čtvrtý úsek nadešel.

“Legendu vám řeknu, až úsek skončí,” smál se Zdeněk. “Podle

ní byste příliš mnoho poznali! Jen název vám zatím prozradím:

Dar náčelníkovi kmene.”

Boj se odehrál brzo odpoledne asi kilometr od tábora proti

proudu řeky. Širší břeh byl plný jemného písku a v něm byly

jakoby do země vrostlé tisíce oslnivě bílých ohlazených kamenů.

“Rozběhněte se mezi ně — a samy vám už řeknou, co máte dělat!”

To byl jediný Zdeňkův výklad.

Chlapci brzo objevili mezi kameny takové, které byly označeny

barevnými písmeny a číslicemi. Čísla zřejmě znamenala pořadí

písmen jakéhosi sdělení.

Protože kamenů zde bylo na velké rozloze nepřeborné množství,

teprve asi po hodinovém hledání a sestavování první Modrá

hlídka zprávu složila. V divokém úprku se

kamsi rozběhla.

Standova hlídka porozuměla zprávě až za několik zoufale

dlouhých minut po Modré jedničce. Zpráva zněla: Výprava

přinesla náčelníkovi ostrova darem dřevěný talíř. Asi pět set

metru odtud přes řeku je její rameno a v něm mohutná naplavená

kláda. Uřízněte z ní koláč o síle asi pěti centimetrů a

přineste ho sem. Představuje dřevěný talíř!

“Rychle!” vyjekl Zbynda, když Standa pološeptem sdělení

přeslabikoval, “Modráci už jsou zase před námi!”

“Ale čím máme koláč řezat?” volal rozčileně Slávek, “kapesním

nožem to přece neufikneme!”

Standa usilovně přemýšlel. Drahocenné vteřiny ubíhaly a

každou z nich byla první Modrá hlídka blíže vítězství, a tím

i šedesáti novým písmenům. A každou uplynulou vteřinou je

také doháněly ostatní hlídky.

“Pila! Jedině pila nás může zachránit!” zvolal tlumeně

Standa, aby to ostatní hlídky neslyšely. “Nedá se nic dělat,

honem do tábora pro pilu!” Skutečně to bylo jediné moudré

rozhodnutí, i když tábor byl daleko. Žádné sebeostřejší

kapesní nože, které hoši nosili při sobě, by nedokázaly to co

pila.

“Já tam doběhnu!” vykřikl ochotně Gusta, a hned vyrazil směrem k táboru.

“A my zatím přebrodíme řeku a pokusíme se najít tu kládu,” řekl Standa.

Když byli uprostřed dravého proudu, podrazila voda Vojtovi

nohy a on začal splouvat po proudu. Marně se snažil někde se

zachytit a vstát. Když mu chtěl jít Standa na pomoc, uviděl,

že druhá hlídka Zelených už zřejmě také sestavila zprávu,

nebot' všichni její chlapci se skláněli nad papírem, do něhož

si až dosud zapisovali písmenka.

“Dohánějí nás!” vykřikl na hochy své hlídky, „jděte rychle

napřed, já jdu pro Vojtu!”

Vojta se však zatím sám zachytil u velikého hladkého balvanu,

a když k němu Standa dorazil, chytli se za ruce a začali se

spolu brodit na druhý břeh.

Vtom však viděli přibíhat dva chlapce z první Modré hlídky s pilou.

Co bylo Standově hlídce platné, že objevila kládu o minutu

dříve, když zde teď musela zahálet, protože Gusta ještě

nepři-běhl s druhou pilou!

“Udělalí jste chybu, že jste do tábora poslali Gustu

samotného,” vykřikl udýchaně Pét’a z první Modré na Standovce.

“Nemůže přece vydržet tak velkou dálku s dechem! My jsme

rozestavili po cestě štafetu a máme tu pilu o mnoho rychleji,

měli jsme pořád čerstvé běžce!”

Byl to dobrý nápad, a Standovi blesklo hlavou, co říkával

Zdeněk: že při této hře nepracují jen svaly, ale také mozek.

Pét'a s Oldou, kteří pilu přinesli, se už dali do práce. Kláda

měla ohromný průměr a byla silně nasáklá vodou. Řezání se ne-

122

123

dařilo, ač hochy střídali i další tři chlapci první Modré

hlídky, kteří zatím dorazili.

Standu náhle napadlo podívat se blíž na pilu
kroutící se v

zářezu dřeva, a vtom také věděl, co se stalo!

“Vždyt’ vy jste vzali pilu, která je tupá a
povolená!”

“Já jsem vzal tu, co byla před kuchyní!”
zoufale vyjekl Jůlek.

“Byla nejbliž! Já nevěděl, že je špatná!”

“Pozor, už vidím Gustu!” zvolal radostně
Zbynda ze Standovy

hlídky. Na druhé straně říčky klopýtala
vyčerpaná postava.

Standa se rozběhl přes vodu Gustovi naproti.
Ten byl opravdu

se silami u konce. Když od něho Standa
přebíral pilu a než se

s ní vrhl znovu do vln na zpáteční cestu ke
kládě, stačil

ještě starostlivě vykřiknout: “Zůstaň chvíli tady, než

vychladneš, jsi celý rozpálený. Uřízneme dřevo sami, Modrati mají špatnou pilu!”

Vítězně zdolal mohutný proud a za chvíli už jejich pila

zařezávala — těžce, ale přece jen značně rychleji než pila

Modrých — do druhého konce klády.

Trápení Modré hlídky bylo veliké. Pot se z chlapců jen lil, a

přece byli sotva v polovině, když Standovci řezání skončili.

Mezitím se sem začala brodit hlídka Zelených, a jakmile

Standovci svůj talíř uřízli, dala se s vlastní pilou do

řezání na jejich místě.

“Půjčte si naši pilu!” vykřikl ještě na nešťastné Modré

Standa, a už se řítíl s koláčem dřeva za svou hlídkou do

vody. Asi sto metrů odtud je na protějším břehu očekával

Zdeněk. Budou u něho určitě první!

Napětí však neskončilo! V největším proudu říčky Standa

uklouzl, upadl do bouřících vln a dřevěné kolo mu uplavalo.

Nastala divoká honba za ním. Slávek a Vojta, kteří už

přebrodili, znovu skočili do vody a pomáhali koláč dřeva

zachraňovat.

“Pozor, pozor, rychle!” vykřikl najednou Zbynda. “Podívejte,

Zelená už má také uříznutý talíř — a brodí se ke Zdeňkovi!”

Deset drahocenných písmen do lodní knihy bylo v sázce. Do-

běhnou-li první ke Zdeňkovi Zelení, dostanou šedesát písmen

a Standovci jako druzí jen padesát.

“Zůstaň na břehu! Zůstaň na břehu!” vykřikl Standa

ducha-přítomně na Gustu, který k nim běžel po břehu a právě se

chystal také skočit do vln. “Hodíme ti koláč na břeh!”

Byl to spásný nápad v poslední chvíli. Vojta dostihl dřevěný

kotouč, velikým obloukem ho vyhodil směrem ke Gustovi, ten ho

zachytil a rozběhl se s ním ke Zdeňkovi.

A byl u něj asi o dvacet vteřin dřív než Zelení.

Šedesát

písmen do lodní knihy bylo jejich.

35. Cesta za pokladem

Ještě téhož dne večer si Standovci vyžádali od Zdeňka svých

vyhraných šedesát písmen. Dlouho se radili, která písmena si

vybrat, aby si mohli co nejvíc domyslet, a vybrali si

správně!

Těsně před večerkou dokončili dosazování písmen v lodní knize

tak dokonale, že najednou celé zprávě porozuměli.

“Vždyt’ my můžeme jít za pokladem ještě teď v noci!” jásal

nadšeně Zbynda a z radosti nad tím udělal moroně a zanotoval

říkanku o myšce Emilce.

“Půjdeme!” bouřil dychtivě Vojta a všichni s ním souhlasili.

Hned běželi ohlásit svůj úmysl Zdeňkovi.

Ten však jejich nadšení zchladil: “Vydejte se, chlapci, na

cestu až ráno,” pravil tiše, aby to ostatní nezaslechli. “V

nocí vás stejně nikdo nemůže předběhnout! A jak byste chtěli v

noční tmě zdolat všechny překážky, copak jste si dobře

nepřečetli lodní knihu?”

To byla pravda a chlapci museli Zdeňkovy námitky uznat.

Naštěstí druhý den neměli ani kuchyňskou ani nákupčí službu,

a tak Zdeňkovi ohlásili odchod a vytratili se z tábora hned po

ranní prohlídce.

“Sekyrky! Tužky! Papíry na psaní! A lano!
Svítilny! Krabičky

poslední záchrany! Máme všechno?” chvatně
se navzájem

upozorňovali před odchodem. Co všechno na
ně čeká na té

podivuhodné závěrečné cestě k pokladu
Černého delfína?

Šipky z větviček mezi křovím, dopisy ve
vrcholcích vysokých

stromů, průzory do dalekých údolí, luštění
záhadných nápisů a

značek, to všechno bylo pro ně připraveno.

Kousek po kousku je vedla rozluštěná lodní
kniha zprvu

známými místy, ale postupně vcházel do
nových a dosud

neznámých končin. Brodili se přes dravé
přítoky říčky i její

mnohá ramena. Objevovali neznámé lesní
palouky, kde se to

červenalo obrovskými lesními jahodami.

124

125

Teď, když měli dokonale rozluštěnou lodní
knihu, našli i ony

tri srostlé stromy, o kterých se zmiňovala
jedna její stránka,

i znamení, jež od nich měli kdesi spatřit.
Znaméním byla

vybělená lebka srnky.

Kam se dívají moje vyhaslá světla, tím
směrem jděte čtyřicet

pět kroků a pak směřujte na stranu půlnoční,
až k potoku

velkému dorazíte! Tam vás dále povede opět lodní kniha.

Tak bylo psáno droboučce na ohlazeném kousku kmene u lebky, ve výši asi dvanácti metrů od země.

A lodní kniha je dovedla k vařícímu se splavu potoka a v jeho

vodopádu měli hledat další pokyn, kudy dál.

Všech pět chlapců hlídky, nejdříve Standa a jako druhý Gusta,

se pokusilo proniknout do silného proudu vodopádu, ale vždy je

voda smetla.

“Něco tam musí být, hledejme nějakou plechovku s dopisem!”

křičel rozechvěle Standa. “Jinak se dál nedostaneme!” Ani když

se všichni drželi za ruce a postupovali proti mohutnému

vodnímu proudu společně, nic proti němu
nezmohli. Bylo to

ještě marnější, než když se předtím
probojovával k hučícímu

vodopádu každý sám, neboť dávali proudu
větší možnost, aby se

do nich opřel a strhával je zpět.

Pak si Vojta čehosi povšiml: “Podívejte se
tady! Vidíte to?”

Vyběhl z vody a ukazoval na mohutnou větev
borovice,

sklánějící se nad obloukem vodopádu.

Ostatní chlapci neviděli, protože měli oči plné
vodní mlhy,

ale Vojta už lezl na strom, z toho se dostal na
větev rostoucí

nad vodopád — a ejhle: byl na ní přivázán
drátek, sotva

viditelný, a směřoval šikmo dolů do vodního proudu. Zřejmě na

něm bylo ve vodě cosi upevněno.

Vojta začal drát vytahovat. Jako očarování hoši sledovali jeho

počínání. A najednou se z vějíře stříkající vody vynořil

krátký silný kolík, zatěžkaný přidrátovaným kamenem.

Ponořte mne zase zpátky do mé vodní skrýše, bylo na něm

vypáleno, a pokračujte proti proudu podle popisu v lodní

knize az k červenému balvanu!

A tak zlézali celé moře obrovských ohlazených kamenů, pr^o~

lézali soutěskami a tunely mezi nimi, sledující co nejpřesněji

cestu podle popisu v lodní knize.

Pod malým kamenem na břehu, kde měli nalézt radu k další

cestě, objevili jen tři loňské žaludy. Dlouho nevěděli, co s

nimi,

až si Gusta povšiml, že jsou navrtané. Dvěma špendlíky z

Krabičky poslední záchrany z nich vytáhli uzoučký proužek

hedvábného papíru, na němž bylo droboučkým písmem napsáno,

jak postupovat dál. A takovýchto léček na jejich všímavost a

bystrost byly po cestě za pokladem desítky.

Slunce už stálo vysoko na obloze a notně připalovalo, jak umí

jen na horách. Ale chlapcům horko nevadilo, vždyť byli každou

chvíli až po krk ve vodě, nebo se zase prodírali
lesními

houštinami, kam pálivé slunko neproniklo.
Ani únavu

nepocit'ovali, potlačilo ji vzrušení a touha
dosáhnout co

nejdříve vysněného cíle.

“Ale k obědu, chlapci, v táboře nebudeme!”
řekl starostlivě

Vojta, když na tiché lesní mýtině na chvíli
usedli a on začal

roz-krajovat šišku chleba, kterou se skleničkou
sádla dostali

v táboře na cestu.

“A to jsme teprve v polovině cesty,” řekl
Zbynda a ukázal na

lodní knihu otevřenou na dvacáté druhé
stránce. “Ještě se

musíme prokousat osmnácti stránkami!”

“Snad to teď půjde rychleji,” mínil Gusta, “a kdybych měl jít do noci, tak půjdu!”

Drahocenných dvanáct minut promarnili u stromu padlého přes

jedno z bouřlivých ramen říčky. Lodní kniha říkala, že u něho,

v jeho těsné blízkosti mají hledat další písemný pokyn.

Nenalézali však nic, ačkoli prozkoumali každý čtvereční

decimetr půdy u vyvrácených kořenů a jako potápěči propátrali

dno v domnění, že dopis bude třeba v zalepené a kamenem

zatížené plechovce na dně.

“Abychom se tak na poslední chvíli museli vrátit do tábora bez

pokladu!” sýčkoval Zbynda a udělal smutného moroně.

“Nikdy!” zakřičel Slávek. “Jen si vzpomeňte na ten vodopád, co s námi vyváděl!”

“To se ví!” řekl pevně Standa. “Musíme zprávu najít. Uvidíte, zeji najdeme!”

A našli! Vojta se zadíval dál do vody těsně pod kmenem, a na hladině se něco bělalo. Co je to?

Byl to odraz kartičky se zprávou, přibité na kmen zespodu!

A už se Vojta soukal, zavěšený rukama i nohama na kmeni, k jeho středu, aby zprávu přečetl. Kmen byl však na jeho váhu

Příliš slabý a prohýbal se tak, že si Vojta namáčel záda a

mocný Proud ho od kmene odtrhoval.

126

127

Také pokus dostat se doprostřed kmene vodou,
nikoli po kmeni,

selhal, proud byl v těch místech příliš silný.

“Mohli bychom kmen odsekat sekyrkou od
kořenů a vytáhnout ho

na břeh. Pak bychom zprávu přečetli docela
pohodlně,”

radil Standa.

Ale Vojta namítl: “To tedy určitě ne, to
bychom moc pomohli

ostatním hlídkám. Musíme vymyslet něco
jiného!”

Konečně napadlo Gustu, aby na kmen poslali
nejlehčího Zbyndu,

kterého dva chlapci budou ze břehu podpírat

dlouhými větvemi.

Další dva vstoupí do vody v místě, kde proud přece jen není

tak silný, a rovněž větvemi se pokusí kládu nadlehčovat. Snad

se Zbyndovi povede dostat se po kmeni až ke zprávě

a přečíst ji!

Podářilo se to. V nepohodlné poloze hlavou dolů, máčen po

celém těle bouřící a pěnicí vodou, četl Zbynda obsah zprávy.

Musel křičet, aby ho chlapci vůbec slyšeli.

Kraj se teď stával ještě divočejším. A s každou další stránkou

lodní knihy se vzrušení chlapců stupňovalo. Už brzo, brzo

budou u pokladu! Kde asi bude ukryt? Dá jim velkou práci ho

objevit? Co si asi Zdeněk vymyslel na závěr té úžasné cesty s

překážkami? A co znamenají slova kapitána O'Briena z

předposlední stránky lodní knihy? Bylo tam psáno:

A ukryl jsem poklad náš tak, aby žádné oko lidské na pohled

první spatřit jej nedokázalo, a přesto jitra sluneční budou

rozsvěcovat zář zlata jeho a zapalovat blesky kamenů drahých.

Hoši byli velmi udiveni těmito řádky a Slávek řekl: “Uvidíte,

že poklad nebude zakopaný! To by na něj přece slunce

nemohlo!”

“Asi bude viset někde na vysokém stromě!” prorokoval Standa.

Ale to vše se dozvěděli, až když dorazili do úzkého skalního

kaňonu, v němž hučela skalami spoutaná říčka.

Stěny zde byly kolmé a hladké. Chlapci pokračovali proti

mocnému vodnímu proudu po uzoučkém břehu a někdy museli i do

vody, když břeh mizel a voda sahala až ke skalní stěně.

“Kdybych se koupal nepřetržitě dvě hodiny, tak nebudu tak

zmáčený jako při téhle cestě,” smál se nezmar Zbynda.

“A už to tady někde musí být. Dívejte se dobře!” nabádal

Standa a vytáhl z igelitového sáčku snad posté lodní knihu,

celou umáčenou od stále mokrých rukou, a

znovu četl její

poslední řádky:

128

Až tam jděte, kde kamenná tvář pohledu
přísného do vodního

proudu hledí. A spatříte otvor vysoko ve stěně
skalní, tak

vysoko a ve skále tak hladké, že se tam
nedostane nikdo!

Nikdo, jen ten, kdo má odvážné srdce a jasnou
mysl. Ten si

cestu najde a nebude se bát jít. A toho bude
poklad!

“Kamennou tvář pohledu přísného” chlapci
objevili za novým

ohybem skalního koryta. Do vody spadající
ostroh skály měl z

profilu podobu podmračené lidské tváře
obrovských rozměrů. A

o kus dál spatřili i otvor v protější skalní stěně,
na druhé

straně vodního proudu, asi uprostřed mezi
jejím vrcholem a

hladinou vody, ve které se smáčela. Černala se
tam jakási

dutina, snad jeskyně, z vody naprosto
nedostupná, záhadná

tím, co asi skrývala, na svém dolním okraji
zarostlá sporou

trávou.

Chlapci učinili marný pokus dostat se přes
mohutný proud na

druhou stranu ke skále. Nebylo možné ho
přeskočit, pro jeho

šířku i proto, že na druhé straně prostě chyběl
břeh, skalní

stěna spadala kolmo do uhánějící vody.

Slávek se pokusil říčku přeplavat, ale proud ho uchopil a

unášel směrem, odkud sem přišli. Dostal se na břeh až daleko

od místa, kde se do vody vrhl.

“Ze zdola se tam nedostaneme,” křičel na chlapce Standa, aby ho

slyšeli. “Musíme dál po proudu, tam se koryto rozšiřuje —

vidíte, jsou tam schůdné břehy po obou stranách! Tam snad

přebrodíme!”

Dokázali to, i když je voda zase strhla kus po proudu. Ale

byli na druhé straně, a to bylo zatím hlavní.

Trvalo jim však ještě dlouho, než vymysleli, jak se do

nepřístupného skalního otvoru uprostřed vysoké hladké a kolmé

stěny dostat.

“Spustíme se shora po laně!” uhodil se do čela Standa.

“Celou-cestu se s tím táhneme, jak nám to lodní kniha

poradila — a ještě jsme ani jedno lano skoro nepotřebovali.

Proč jsme si je tedy vlastně měli brát? Jistě hlavně proto,

abychom se teď po něm dostali k pokladu!”

Gusta už byl mezitím na vrcholu skalní stěny, skoro kolmo nad

otvorem v jejím středu. A když vedle něho stanuli ostatní

chlapci, udýchaní i rozechvělí, Standa už uvazoval lano

bezpečnou lodní smyčkou na jednu z mohutných borovic na

pokraji skály.

Provaz byl pevný, s únosností několiknásobně větší, než čini-

129

la váha jednoho chlapce — a přece hochům nebylo volno u srdce

při zkoumavých pohledech dolů do vody.

“Tak kdo se tam spustí?” pronesl přiškrceným hlasem Zbynda.

Bylo zřejmé, že sám o sobě ani neuvažuje.

“Třeba já!” řekl chabě Gusta, když se nikdo jiný nehlásil.

Jako vždy, i teď se zachoval obětavě a statečně.

“Nikam nepůjdeš!” vykřikl najednou Standa.
“Já se tam spustím sám!”

“Tak losujte!” navrhl Vojta. Zvedl ze země

malý kamínek,

sevřel za zády ruce v pěst a řekl: “Kdo z vás ukáže na ruku s

kamínkem, spustí se dolů!”

Gusta se lehce a jemně dotkl jeho pravé pěsti. Vojta ji

otevřel. Byla prázdná.

“Tak jsem vyhrál!” usmál se Standa a začal si vázat na tělo

pevnou nestahující se smyčku, jak to uměl z nesčetných

dřívějších cvičení a závodů.

Každý věděl, že se nemůže nic stát. Lano bylo zcela

spolehlivé, také smyčka byla správně a bezpečně uvázaná — a

čtyři silní chlapci Standu přece udrží! Navíc je konec lana

pevně uvázaný na borovici. A kdyby snad
Standa přece jen

spadl, spadne jen do hluboké vody. A přece se
všech zmocnilo

nové vzrušení!

Počali Standu zvolna spouštět přes hladký a
oblý okraj skály.

Kousek po kousku lano povolovali, až
najednou uslyšeli

Standu: “Stát! Dost! Dost!”

Napětí provazu povolilo. Po překonání malého
převisu se Standa

nohama ocitl v kraji otvoru.

Chvíli bylo ticho, jen řeka dole hučela a
koruny borovic nad

hlavami chlapců šuměly. Vojta, Gusta a
Zbynda teď zpola leželi

a klečeli těsně na okraji skály a dívali se dolů.
Standa jim

zmizel ve skalní dutině a jen pohybující se provaz dokazoval,

že je uvnitř.

A potom se zase ozval: “Kdybyste to viděli! Jsou tady taková

kolečka — nařezaná z tenkého kmene stromu, víte? Jsou svázána

do pěti svazečků vždycky po pěti kolečkách. I znak Černého

delfína je na každém z nich a nějaké vypálené nápisy. Já vám

je přečtu — poslouchejte: Druhá cena ve hře Za pokladem Čem ho

delfína. Třetí cena, čtvrtá cena, aha, už tomu rozumím! Každ’

dý člen hlídky si vezme jedno kolečko — ale kde je svazeče s

první cenou? Nikde ho tu nevidím! Je tu jen pět svazků!

A pozor — ještě je tu něco! Pět balíčků v igelitových sáčkích!

130

131

Proč ale jen pět, když hlídek je šest? A jsou na nich nápisy:

Černý delfín věnuje první Modré hlídce. A už mám balíček pro

nás, pro druhou Žlutou, to jsme my, chlapci, slyšíte?”

“Říkáš, že je tam jen pět svazků koleček?” volal praktický

Vojta znepokojeně, “to tedy znamená, že už tu před námi

nějaká hlídka musela být! A že si svůj balíček a svazek

koleček s první cenou odnesla! Podívej se rychle, čí balíčky

tam jsou — hned poznáme, který chybí a která hlídka tady byla

před námi! Že schází balíček druhé Zelené?”

Byla to právě druhá Zelená, která si vedla po celou hru

poměrně úspěšně v úsecích, takže v nich vydělávala hodně

písmen do lodní knihy, ale ještě více písmen si domyslela,

nebot' měla na domýšlení známého křížovkáře Vráťu, chlapce

nadobyčej bystrého. Však také po celé trvání hry byla

nebezpečným soupeřem jejich hlídce.

“Máš pravdu!” volal Standa. “Balíček pro druhou Zelenou už tu

není! Tak ta byla první — a vyhrála první cenu! Tahejte

chlapci, jsem tady hotov!”

Nastoupil vzdušnou pout' vzhůru, tažen čtyřmi páry silných rukou nedočkavých kamarádů.

Všichni se vrhli na jeho chlebník, v němž vynesl jim určenou

část pokladu. Prohlíželi vypalované dřevěné koláčky se znakem

Černého delfína a s nápisem Druhá cena. Každý si vzal jedno a

Gusta řekl slavnostně: “To si doma pověsím nad svůj stolec — a

tam bude viset navždycky, na památku toho, co jsme prožili!”

“A co je v tom balíčku?” vyhrkl Zbynda. Standa ho rozbalil, a

chlapci spatřili jakousi knihu, krásně vázanou do žlutého

plátna. Měla čistý nelinkovaný papír. A na první stránce,

pěkně zdobené, bylo napsáno Zdeňkovou rukou: Toto je jedna ze

dvou kronikových knih, které dostala Žlutá družina za úspěšné

zdolání všech překážek a obtíží při hře Za pokladem Černého

delfína. Kéž všechny stránky této knihy jsou popsány jen

dobrymi a radostnými zprávami a kéž Žlutá družina popíše

šťastně obě kroniky! “Stane se!” řekl vážně Slávek. “Všichni

se o to přičiníme!”

132

36. Sláva vítězům, čest poraženým

Druhá Zelená hlídka Standovi a jeho druhům po jejich návratu

potvrdila, že v jeskyni Černého delfína byla a

první cenu si
vzvedla.

“Ale nikomu to zatím neříkejte,” žádali je
chlapci vítězné

hlídky, “ať je cesta pro každou hlídku stejně
napínavá! Nikdo

ať do poslední chvíle cesty neví, na kterém je
místě!”

Ukázali si vzájemně své výhry a odměny —
kronikové knihy.

Zelení ji dostali vázanou v jasně zeleném
plátně. Modré hlídky

je jistě budou mít v modrém!

V dalších dnech vyhlásil Zdeněk ještě několik
posledních

úseků Černého delfína pro hlídky, které dosud
k pokladu

nedorazily. Zelená II a Žlutá II se jich
zúčastnily, i když

písmenka už nepotřebovaly. Startovaly jen pro své potěšení,

pro možnost zvítězit. A žádná z ostatních čtyř méně úspěšných

hlídek na nich nepoznala, že vlastně nemají zapotřebí závodit.

Ale i v těchto čtyřech hlídkách byli už chlapci blízko

poslední cestě za pokladem.

Třetí šťastnou hlídkou byla Žlutá I, vedená Břetíkem, a o dva

dny později dorazila k pokladu Zelená I.

Obě hlídky Modré družiny šly k pokladu jako poslední, v

několikahodinovém intervalu. V minulých dnech se jim nedařilo

ani v úsecích, ani v domýšlení písmen do lodních knih, a tak

zůstaly pozadu.

Hoši ze Žluté i Zelené družiny je litovali, že obsadí až páté

a šesté místo, a přece byli Modří nakonec nejšťastnějšími

účastníky tohoto dobrodružství, neboť našli v balíčku, který

v jeskyni zbyl, kromě nové kronikové knihy i oplakávanou

starou první kroniku Modré družiny, ztracenou loňského podzimu

při hře Vyzvědači. Proto tedy Zdeněk nechtěl, aby Standa o

jejím vynesení ze Starého Města někomu řekl! Mělo to být

překvapení pro Modrou — a teď se to dokonce stalo i hojivou

náplastí na její poslední místo ve hře.

Modrá družina se nikdy se ztrátou kroniky

nesmířila, a tak

radosti a jásotu nyní nebylo konce! I chlapci ze
Žluté a

Zelené si v kronice Modrých, tak dlouho
neviděné, znovu

listovali. A umínili si, že si osudy svých
družin začnou psát

do svých kronikových knih také tak pěkně a
barvitě.

Ještě ten večer, kdy poslední Modrá hlídka
přinesla kroniku

133

z jeskyně, museli Standa s Lojzkem při černé
hodince

dopodrobna vyprávět, co se dělo s kronikou a
co ostatní

nevěděli. A Standa pak povídal i o tom, jak
kroniku ze Starého

Města přinesl a jak si ji od něj Zdeněk v

tramvaji tajně

převzal.

“Už tenkrát mě napadlo, že ji nějak zapletu do naší hry!”

usmál se Zdeněk.

Tábor se chýlil ke konci. Na vysoko položených lukách začala

senoseč a chlapci, pomáhali při sušení a ukládání sena do

seníků.

Vykonalí také dva dlouhé výstupy do horských sedel a dopřáli

si nezvyklé radosti: koulovali se tam sněhem a klouzali se po

dlouhých sněžných polích — na konci července!

Šli rovněž ještě jednou, společně, k jeskyni Černého delfína a

postupně se do ní všichni spustili, aby viděli její vnitřek.

A přišel poslední večer a závěrečný táborový oheň. Jenda hrál

na kytaru a chlapci se přidávali. A mezi zpěvem bylo zase plno

hovorů, vzpomínek na úseky Černého delfína i plánů na činnost

oddílu po prázdninách.

Když se chlapci znovu vyptávali Standy a Lojzka na některé

podrobnosti jejich výprav do Starého Města, řekl Zdeněk:

“Ted’ už bude v jeho uličkách bezpečněji. Několik Stepních vlků

ubude. Od září tam začne pracovat nový turistický oddíl a my

mu budeme radit. A víte, co dalo ke zrodu toho oddílu popud?

Právě ztracená kronika Modré družiny! Šla tam z ruky do ruky a

mezi hochy a děvčaty se o ní hodně povídalo. A když tam Lojzek

začal nosit kopie našich oddílových nálepek a vyprávět, co

všechno u nás v oddílu děláme, Staroměstští začali toužit po

vlastním oddílu! V září začnou. Už mají i klubovnu. — A víte,

že se do oddílu hlásí i pověstný Jarda Mlejnek?” “Ten?”

vykřikl zděšeně Jindra.

“Ano!” odpověděl Zdeněk. “A je jen dobře, že právě takový hoch

skončí život Stepního vlka a bude pořádným chlapcem! Omluví se

ti, až nás se svým oddílem přijde navštívit!”

“Budeme s nimi závodit!” zvolal nadšeně Jiřík. “A pozveme je

někdy i do tělocvičny a rozdáme si to s nimi v překážkovém závodě!”

Oheň dohořival, nad krajem visela tichá noc plná hvězd a

Zelená říčka hučela své vodní písničky přes omleté bílé balvany.

37. Místo doslovu

Právě jste dočetli Poklad Černého delfína. Mnohý z vás by si

jistě přál mít také takový oddíl, o jakém se v této knize

píše, prožívat jeho radosti, hrát jeho hry — být zkrátka

jedním z těch, kdo tento oddíl tvoří.

Leckdo možná mávne rukou a řekne, že ve skutečnosti není nic

takového možné. Těmto pochybovačům říkám:
mýlíte se! Oddíl, o

kterém jste v této knize četli, není vymyšlený.
Existuje

doopravdy! A existuje i jeho pěkné prostředí,
jeho hry,

zvyklosti a všechno ostatní, co k jeho barvitě
činnosti patří.

A je v moci každého z vás přispět k tomu, aby
se i váš oddíl

nebo klub stal také takovým. V něm byste pak
mohli prožívat

něco podobného, co prožívají chlapci z této
knihy. A jak k

tomu přispět? Jak to navléknout?

1. Nevynechávej schůzky a výpravy svého
oddílu a dostavuj se
na ně přesně.

2. O všechno, co oddíl koná, projevuj zájem, neruš průběh

schůzek a výprav nevhodným chováním a nebud' rozmrzelý, když se ti někdy něco v programu nelíbí.

3. Vynasnaž se zpestřit program oddílu svými vlastními náměty

k činnosti (hry, soutěže, hříčky, závody atd.). Přemýšlej, čím

činnost oddílu obohatit. Použij třeba i námětů z této knihy.

4. Nezačínej v oddílu spory, vyhýbej se jim a odpouštěj těm,

kdo ti nějak ublíží. Neurážej se hned pro každé nevhodně

volené slovo nebo pro žert, který tě rozmrzí. Ovládej svůj

hněv.

5. Neztrácej své družině ani bod, jestliže

činnost v oddíle

bodujete. (A bodování by mělo být zavedeno v každém oddílu.)

6. Nevyhýbej se jakékoli oddílové práci. A nevyčítej ostatním,

že jsi udělal víc než oni. Svou chutí i do té nejnepříjemnější

práce strhávej ostatní členy oddílu.

7. Plň co nejpoctivěji všechna smluvená oddílová ustanovení,

neobcházej je, nezapomínej na ně. Tím se přičiníš o hladký

chod oddílu.

8. Přátel se v oddílu se všemi stejně, netvoř malé partičky,

které by se od ostatních oddělovaly, nechovej se k nikomu

cize, přezíravě, povýšeně, bez ohledu na to, jaký je on sám.

Pro každého měj přátelské slovo. Nevysmívej se nikomu, kdo má

nehodu či neúspěch. Buď každému tím nejlepším kamarádem.

134

135

9. Nerozptyluj se členstvím ve více oddílech různého

zaměření. Nestačíš se pak pořádně věnovat ani jednomu z nich.

10. Mluv slušně a uhlazeně, nepoužívej obhroublých nebo

dokonce sprostých výrazů. A uhlazené ať je i tvé jednání a

vystupování.

Pouhé pročtení těchto desíti pravidel ovšem nestačí! To

hlavní a nejtěžší teprve přijde: trvale se snažit

o jejich

plnění, aby vám přešly do krve. Opište si je do svých

pracovních sešitků, které si v oddílu jistě také zavedete.

Desatero vyvěste také na význačné místo v klubovně, aby je měl

každý člen pořád na očích.

Budou-li se alespoň tři čtvrtiny členstva v oddílu podle něho

řídit, bude se každé činnosti v oddílu mnohem lépe dařit, jeho

prostředí se stane přátelské, vlídné a přitažlivé. Takové, o

jakém

jste četli v této knize.

A až ve vašem oddílu taková doba nastane,

zahrajte si několik

našich her, které vám zde vypisují.

38. Boj o pevnůstky

Hraje se v nepřehledném terénu, mírně zarostlém, nerovném. Hry

se může účastnit 20 až 50 hráčů.

Účastníci hry se rozdělí na dvě stejně silná družstva a každé

obsadí svoje území. Hranice mezi těmito územími musí být

jasně vyznačena. Nejlépe ji tvoří potok, pěšina, myšlené

přímky mezi označenými stromy nebo i signalizační vlajky

zabodnuté do země. Aby se hráči obou družstev od sebe

odlišili, mohou mít hráči jednoho družstva čepice nebo šátky,

hráči druhého družstva mohou být prostovlasí.

Každé družstvo zapíchá na svém území porůznu a ve větších

vzdálenostech od sebe (15 až 20 metrů) dvacet uschlých

větviček, asi 30 cm dlouhých, na horním konci naříznutých. Do

tohoto řezu zastrčí kartičku velikosti 6x6 cm. Jedno družstvo

má kartičky třeba žluté, druhé červené, a každá takto označená

větévka představuje jednu pevnůstku.

Kromě kartiček v rozštěpených větvičkách má každý hráč v kapse

ještě několik kartiček téže barvy, v jaké jsou kartičky je-

136

ho vlastního území. Při hře bude tyto kartičky velmi

potřebovat! A ještě něco má u sebe: papírové míčky, doma

vyrobené. Čím více, tím lépe pro pěkný spád hry.

Každé družstvo řídí náčelník. Ten své hráče rozdělí na

obránce a útočníky, a to tak, že asi třetinu družstva určí

pro obranu, dvě třetiny pro útok. Později si hráč-obránce může

vyměnit úlohu s některým útočníkem, aby si oba zahráli jak v

obraně tak v útoku, výměna se však děje vždy jen se souhlasem

náčelníka družstva.

A pak hra začíná. Útočníci se vydávají po jednom z

nejrůznějších směrů a co nejopatrněji, ale odvázně do

nepřátelského území, zatímco obránci jsou
šikovně rozestaveni

na území vlastním. Snahou každého útočníka
je objevit v cizím

území některou pevnůstku a doběhnout k ní
dřív, než ho

nepřátelská obrana zneškodní dotykem
(plácnutím) nebo zásahem

míčku. Podaří-li se mu to, u pevnůstky je
nezranitelný!

Pevnůstku prostě dobyl — a pevnůstka už
patří jeho družstvu,

třebaže je kdovíjak hluboko v nepřátelském
území! Na znamení,

že ji dobyl, vyndá z větévky cizí kartičku a
nahradí ji

barevnou kartičkou svého družstva. A od té
chvilky slouží tato

dobytá pevnůstka jemu i všem jeho

spoluútočníkům, kteří se sem

během hry dostanou, za základnu, do které za nimi domácí

obrana nesmí! A on nebo jeho spoluhráči mohou dokonce

nepřátelskou obranu, která je v tomto území “doma”, ještě

ohrožovat střelbou míčky a tak ji zneškodňovat! (Musí ale být

těsně u větvičky s kartičkou, jinde na nepřátelském území po

obráncích pálit nesmí!)

Je samozřejmé, že čím víc ukořistěných pevnůstek v

nepřátelském území družstvo má, tím snadněji se útočníkům

dobývají další pevnůstky. Neboť před obránci se útočník může

uchýlit do některé z dobytých pevnůstek,

přebíhat v

nestřeženém okamžiku z jedné do druhé — a tak po nich

cestovat až k nějaké dosud nedobyté a tu dobýt!

A jak si ve hře počíná obrana? Pohybuje se co nejčileji ve

svém území, aby neposkytovala útočníkům při jejich vpádech ani

chvilku klidu a znesnadnila jim hledání a dobývání pevnůstek.

Každého ihned pronásleduje a snaží se vyřadit ho ze hry

dotykem (plácnutím) nebo zásahem míčku.

Vyřazený útočník musí ihned zanechat hry, na znamení, že je

vyřazen, zvednout ruce nad hlavu (aby se za ním nikdo z

domácích zbytečně nehnal) a nejkratší cestou

se odebrat do

zajatecké-

137

ho tábora, společného pro obě družstva. Je to místo všem

hráčům známé, tvoří je třeba malý plácek u osamělého stromu

na neutrálním území, kde se nehraje a kam mají obě družstva

přibližně stejně daleko. V zajetí zůstává hráč tak dlouho,

dokud se za ním nedostanou další tři zajatci. Teprve pak může

jít znovu do hry. To znamená, že během hry jsou v zajetí pořád

tři hráči. Jakmile dorazí čtvrtý, může ten první, který je zde

nejdéle, zajetí opustit. Zajatci si proto ve vlastním zájmu

pamatují pořadí.

Do zajetí putuje samozřejmě také obránce zasažený na svém

vlastním území míčkem cizího útočníka, který na něj vypálil z

dobyté pevnůstky (ve které je “doma”)! Tento cizí pálící

útočník musí být však opravdu těsně u své dobyté pevnůstky,

nesmí být ani na krok od ní! To už by pálit nesměl — naopak by

na něj mohl pálit kterýkoli domácí hráč!

Hra končí po předem stanovené době, třeba po jedné nebo dvou

hodinách. Vítězí družstvo, které má při skončení hry více

pevnůstek, ať již ubráněných na svém vlastním území, nebo

těch, jež dobylo v území nepřátelském.

Zdar hry — jako u všech našich her — závisí na poctivém

sportovním jednání všech hráčů. Někdy vznikají rozepře, zda už

byl či nebyl útočník u cizí pevnůstky, když ho zasáhl obráncův

míč, nebo zda vůbec byl zasažen! Při prudkém běhu lehký úder

míčku — zvláště hozeného zezadu — hráč leckdy ani nepocítí,

může se ale mýlit také obránce — a v rychlém spádu hry,

rozehrané na velikých prostorách, je těžko rozhodnout, kdo z

hráčů má pravdu! Každý z nich je přesvědčen, že pravdu má on a

jeho soupeř že se mýlí. V našem oddíle máme proto jednu

rozumnou zásadu, která se nám velmi osvědčuje: když se dva

hráči nemohou vzájemně dohodnout, rozejdou se každý na své

vlastní území—a neplatí tvrzení ani jednoho z nich.

Protože máme v oddíle většinu chlapců rozumných, ukázněných a

čestných, nikdo této zásady nezneužívá — například k tomu, aby

při každém zásahu míčku předstíral, že “nic necítil”, a

získal tak výhodu beztrestného rozchodu místo putování do

zajetí.

39. Obležené město

Hrajeme opět venku na menším prostranství v přehledném

terénu. Čím zvlněnější a zarostlejší místa zde jsou, tím

lépe. Nejvhodnější počet hráčů pro tuto hru je 20 až 40.

Legenda hry: Město, které má 12 čtvrtí (bude-li se hrát

hodinu) nebo 24 čtvrtí (bude-li se hrát 2 hodiny), je

obleženo nepřátelskou armádou a v této blokádě hladoví.

Zásoby potravin jsou takřka spotřebovány a obyvatelstvo se

udržuje při životě jen proto, že občas přeletí nad městem —

přes prudkou protiletectkou palbu — přátelské letadlo a shodí

do města zásilku potravin. Nedojde-li taková letecká zásilka

v určené době, vyhyne jedna městská čtvrť

hladem.

Naše hra Obležené město se hraje podle této legendy takto: Na

mýtině nebo na loučce uděláme z kamenů nebo ze signálních

vlajek kruh o průměru asi pěti kroků. Ten naznačuje obležené

město. Uvnitř kruhu je jeden hráč s hodinkami, který

představuje hladovějící obyvatelstvo i městskou správu v

jedné osobě. Jeho úloha je vzrušující a důležitá: v kruhu, ze

kterého nesmí ven, chytá “zásilky potravin” (to jsou naše

papírové míčky) a kontroluje lhůty, ve kterých sem tyto míčky

přilétají. Každých pět minut sem musí být dopraven (vhozen)

alespoň jeden míček. Nestane-li se tak během těchto pěti

minut, jedna čtvrt' města umírá hlady! Nic už nepomůže, když v

dalších pěti minutách sem dopadne víc míčků. To už je pozdě.

Tyto míčky “navíc” si město nechává pro další pětiminuty v

zásobě, ale tu vymřelou čtvrt' už nelze vzkřísit.

A kdo sem tyto míčky hází? Hráči, kteří představují přátelská

dopravní letadla. Kdesi daleko od “města” (400—500 metrů) je

startovací hraniční čára (potok, příkop, pěšina nebo jen

přímka naznačená vlajkami) a jedině za touto hranicí jsou

“letadla” doma, v bezpečí. Sem za nimi obléhatelé nemohou.

Každý hráč startuje v příhodném nestřeženém okamžiku přes

hraniční čáru do obleženého prostoru a nese s sebou jeden

papírový míček. Víc jich mít nesmí, letadlo víc neunes!

Číhají na něj však obléhatele, roztroušení po celém území od

hraniční čáry až po “město”. Hráč-letadlo se jim snaží

vyhnout, ať už rychlým během či plížením v zarostlém terénu —

a co nejrychleji dopravit — a to třeba i dálkovým hodem —

míček hráči v kruhu. Je-li při svém náletu dopaden některým

obléhatelem,

musí mu míček vydat a vrátit se se zdviženýma rukama zpět za hraniční čáru pro nový. Pak teprve může letět znovu.

Na začátku hry vyřazují obléhatelé letadla pouhým dotykem ruky

(plácnutím), zatím nemají žádné míčky-střely, kterými by po

letadlech pálili. Ale každý ukořistěný míček mohou pak už

použít jako protiletadlovou střelu a mohou jím tedy letadla

vyřazovat z boje i na větší vzdálenost zásahem míčku. Hra je

pro letadla čím dál obtížnější, protože obléhatelé mají stále

víc a víc ukořistěných míčků — a tím i možnost rychleji

letadla vyřazovat z boje. Letadla po
obléhatelích pálit

nemohou (jsou to jen letadla dopravní,
neozbrojená). Ale přece

jen mohou obléhatelům alespoň trochu ztížit
protiletickou

palbu: hodí-li obléhatel po letadlu míček a
netrefí se,

hráč-letadlo může míček sebrat a utéct s ním,
ať už zpět za

hraniční čáru, nebo hlouběji do vnitrozemí, k
městu. (Má-li

však u sebe míček-náklad, nesmí sebraný
míček použít ke

vhození do kruhu!)

Letadlo, které šťastně dopravilo svůj náklad
do města, se

vrací se zdviženýma rukama svobodně za
hranice pro nový

míček. Na hráči v kruhu záleží, aby co nejpřesněji — podle

hodinek — zaznamenával přílety jednotlivých míčků (zapisuje

je) a aby měl dokonalý přehled o “zásobovací situaci města”.

Když má pro několik nejbližších pětiminut v zásobě vhozené

míčky, takže situace není kritická, vyhlašuje daleko široko

nahlas dobrý stav zásobování a nabádá letadla, aby zbytečně

neriskovala sestřelení. Je-li však situace kritická, vybízí

letadla k větší odvaze a barvitými výzvami líčí zoufalý stav

města.

Míčky může hráč v kruhu chytat do ruky nebo sbírat ze země,

pokud se mu sem na dosah ruky dokutálejí, ale nesmí pro míčky

vybíhat z kruhu. (Může se pro ně natáhnout nejvýše tak, aby

alespoň špičky nohou spočívaly v kruhu.) Obléhatelé sice

nesmějí do kruhu, ale mohou míčky srážet v letu nebo je i

sbírat ze země, pokud se kutálejí nebo leží mimo kruh.

Hra končí přesně s uplynutím předem smluvené hrací doby.

Výsledek se hodnotí takto: Město se blokádě ubránilo, když si

zachovalo naživu alespoň 50 % všech svých čtvrtí. Klesne-li

jejich počet pod 50 %, patří vítězství obléhatelům.

40. Za totemy sousedního kmene

Legenda hry: Dva indiánské kmeny, jejichž loviště spolu

sousedí, mají své kmenové pověsti vytesané do totemů po celém

kraji. Oba jsou velmi zvědavé na historii sousedního kmene, a

tak jeho zvědové podnikají do sousedních lovišť tajné výpravy

a po totemech s pověstmi pátrají.

Hraje se v přírodě takto: Vedoucí si už doma připraví dvě

čtvrtky a texty dvou zpráv, z nichž každá má zhruba 60—100

slov. (Čím více hráčů, tím delší může být zpráva, počítejte na

1 hráče asi 3—4 slova.) Text zprávy může být přibližně stejný,

jen slovosled by měl být mírně pozměněný. Počet slov u obou

zpráv však musí být naprosto shodný, aby žádná strana neměla výhodu.

Ukázka zprávy: Na pastvinách se proháněla nepřehledná stáda

koní a bizonů. Země oplývala vším, co lid náš k životu svému

potřeboval. V míru a pokoji stavěli jsme zde své vigvamy a

smích našich šťastných dětí ozýval se kolem od rána do

večera. Pak nadešla strašná zima a trvala po pět úplňku. Více

než polovina kmene v ní zahynula mrazem a hladem.

Zprávy napíše vedoucí na čtvrtky velikosti A 4, které

vodorovným a svislým linkováním rozdělí na tolik okének,

kolik má zpráva slov. Okénka očísluje
jedničkou počínaje. A do

těch okének vepíše podle čísel jednotlivá slova
zpráv, čili

co okénko, to jedno slovo.

Linkování i vpisování slov do okének
okopíruje na papír téže

velikosti, jako je čtvrtka. Originál (tedy
čtvrtku) pak

rozstříhá na jednotlivé čtverečky, tedy na
jednotlivá slova,

kopii si ponechá nerozstříhanou pro pozdější
kontrolu, až mu

hráči přinesou své výsledky.

Účastníky hry potom rozdělí do dvou kmenů,
zhruba stejně

silných, a oběma vymezí jejich “loviště”, čili
dosti rozlehlé

herní území s vyznačenou hranicí mezi nimi.
(Hranicí je jako

obvykle například potok, cesta nebo i jen
vlajky zabodnuté do

země nebo z kamenů vyznačená hraniční čára.
Příslušníci

jednoho kmene mají na hlavách šátky nebo
čepice, druzí jsou

prostovlasí.) V obou územích jsou pak
rozházeny — textem

vzhůru — ústřižky jednotlivých zpráv.

Zvolený náčelník každého kmene si rozdělí
své mužstvo na

obránce a na zvědy. Zvědové vnikají do cizího
území a snaží se

140

141

tam přečíst z rozházených ústřižků co nejvíce
slov a jejich

pořadových čísel. Ústřižky s sebou nesmějí odnášet, ani si je

v cizím území opisovat, aby si je museli pamatovat! Čím

hbitější a by. střejší je zvěd, tím více slov a jejich čísel

si při vpádu do cizího území zapamatuje a po návratu svému

náčelníkovi zpaměti nadiktuje. Náčelník zapisuje slova na

list papíru podle čísel, která už má předem zapsaná jedničkou

počínaje a číslem posledního slova konče. Tak se mu celá

zpráva postupně skládá a doplňuje. Vtipný náčelník si leckterá

chybějící slova může i sám domyslet a nečekat, až je některý

zvěd v cizím území objeví, přečte a ohlásí.

Domyšlená slova

si však do sestavené zprávy napíše zatím jen velmi slabě, aby

pořád věděl, že nemusí být správná a aby je mohl snadno

vymazat a nahradit správnými, přinese-li je některý zvěd

později.

Každý hráč — at' obránce či zvěd — může na svém vlastním území

vyřazovat cizí zvědy ze hry dotykem ruky (plácnutím) nebo i

papírovými míčky, je-li jejich používání smluveno před

začátkem hry. (Používání míčků samozřejmě ztíží úlohu zvědů,

ale zase ulehčí obraně, která se během dlouhé hry ustavičným

běháním za zvědy tolik neunaví.) Vyřazený

hráč jde se

zvednutýma rukama ihned do zajetí (jako při hře Boj o

pevnůstky) a tam setrvá až do příchodu dalších tří zajatců.

Když přichází čtvrtý, první odchází znovu do hry. (Tato

“zajatecká praxe” je u všech našich her vždy stejná — a

osvědčuje se.)

Když některý kmen celou zprávu sestaví, předloží ji jeho

náčelník vedoucímu. Ten ji slovo za slovem zkontroluje podle

ne-rozstříhané kopie — a když je zpráva bez chyby, ohlásí kmen

jako vítězný a hru ukončí. Není-li zpráva sestavená správně

(což se stane velmi snadno, protože zvědové

někdy v rozrušení

popletou pořadová čísla slov a pak má zpráva chybný

slovosledy nebo si náčelník některá chybějící slova domyslel

špatně, i když smysl zprávy se nezměnil), vedoucí náčelníkovi

oznámí, která slova jsou chybná, a kmen se musí pustit do

dalších vpádů na cizí území, aby tam správná slova našel.

Trvá-li hra příliš dlouho, to znamená, že ani jeden kmen není

schopen předložit zprávu úplnou a správnou a hráči už začínají

být unaveni, může vedoucí hru ukončit bez ohledu na to, ze

zprávy nejsou úplné. Vyžádá si od obou náčelníků jejich

záznamy a spočítá každému kmeni všechna
správná slova. Vítězi

družstvo s větším počtem správně zapsaných
slov.

142

41. Naše dlouhodobé hry

Každý rok hrajeme v oddíle kromě podobných
her, jaké jsou zde

popsány, ještě jednu hru dlouhodobou, jakou
je například hra

Poklad Černého delfína.

Každá nová dlouhodobá hra má samozřejmě
vždycky svou vlastní

legendu, je postavena na novém příběhu. Tím
mívá také jinou

formu, obsah, jiné herní prostředky. Jestliže v
Černém

delfínu bojovaly naše hlídky o písmena do

zprávy, podle které

pak měly dojít k pokladu, v jiné hře zápasily o velké množství

ústrižků starodávné mapy, které musely sestavovat a navíc v

nich luštit různé šifry — to byla hra K pramenům neznámé

řeky.

Ve hře Zlaté údolí bojovaly hlídky o “peníze” na nákup

zlato-kopeckých pozemků (claimů) bájného údolí. Pozemků bylo

šestnáct a měly své názvy (například Ďáblův kaňon, Strážní

útes, Na přepadu, Medvědí kraj, Louka mrtvého muže, Zlatonosná

říčka). Každý z těchto šestnácti pozemků se dál dělil na

třináct dílců. Bylo to třináct barevných

kartonků, pro každý

druh pozemku s jinou kresbou (kresba odpovídala námětem názvu

pozemku). Způsob získávání dílců i jejich převádění z majetku

jedné hlídky do vlastnictví jiných hlídek bylo velmi složité a

často dramatické. Pánem situace a vítězem ve hře se stala

hlídka, která měla na konci hry největší počet dílců (jejich

celkový počet byl 16 x 13, tedy 208 dílců).

V dlouhodobé hře Stavba kanadské pacifické železnice

pracovaly hlídky na získávání stavebního i jiného materiálu

ve formě poukázek s nápisy Kolejnice, Pražce, Vagón,

Lokomotiva, Potraviny, Voda, Dřevo atd. Na

veliké kreslicí

čtvrtce, kterou jsme — složenou a náležitě opatrovanou —

nosili na každou výpravu, byla nakreslena mapa divokého kraje

s nepřekročitelnými vodními toky a neprostupnými skalami,

lesy, propastmi a bažinami. A v této mapě byla vyznačena

všelijak se točící trasa stavby železnice, táhnoucí se přes

celý kontinent (přes celou čtvrtku). Pro každý kilometr trati

bylo zapotřebí jiného množství “materiálu”, například 500

pražců, 2 lokomotivy, pro dělníky 4 cisterny vody, 10 balíků

potravin apod. A hlídky musely tento materiál ve formě

poukázek kupovat za “peníze”, získávané za body v těžkých

úsecích hry, když chtěly na mapě postoupit o kousek dál.

Ceny “materiálu” ale nebyly stálé. Když dlouho nepršelo,

143

stoupala cena poukázek s nápisem Voda do závratné výše. Běda

hlídkám, které je neměly v zásobě! Když za ně nemohly zaplatit

drahou cenu, nemohly pokračovat v postupu na mapě — a jiné

hlídky, ty prozíravější, se zásobou vody, je předháněly. Jindy

zase nějaká až příliš prozíravá hlídka nakoupila vodu v

nadměrném množství, ale pak začalo mnohadenní dešťové období,

ceny vody spadly a hlídka těžce doplatila na své přemrštěné

zásoby, nakoupené za dražší cenu. A což teprve na táboře? Když

neměla hlídka v kuchyni dost dřeva, zvýšily se pro ni ceny

pražců. Každým dnem, kdy nebylo slyšet houkání lokomotiv z

trati vzdálené od tábora několik kilometrů, stoupaly ceny

lokomotiv. V parných dnech klesaly ceny potravin, protože se

rychle “kazily”, zato stoupala cena vody, bouře snížila ceny

dynamitu, pozdní příjezd nákupní hlídky z městečka zvýšil ceny

potravin. A tak se hra prolínala s tvrdým životem na táboře,

učila hráče nejen předpovídat počasí, ale i

uvažovat, přesně a
dokonale
pracovat.

Vymýšlejte si spolu se svými vedoucími u vás
v oddílu podobné

dlouhodobé hry — nebo pro začátek hrajte
Poklad Černého

delfína podle této knihy. Všechny jeho úseky
ovšem nebudete

moci napodobit, protože pro ně třeba nebudete
mít při

sobotních a nedělních výpravách nebo na
táboře vhodné

prostředí. Ale i ve skromnějších podmínkách
něco vymyslíte!

42. Kámen na cestách

Tento úsek kteréš naší dlouhodobé hry,
nazvaný Kámen na

cestách, jsme začínali na jedné nedělní výpravě bez jakékoli

předběžné pracné přípravy. Našel jsem v trávě na pokraji

řídkého lesa pěkný kulatý kámen, veliký asi jako slepičí

vejce, a ten mi už sám dal nápad. Prohlédl jsem terén, tedy

loučku a stromy v lese — a za chvíli už hlídky závodily.

(Podle povahy úseku mohou závodit někdy všechny hlídky

současně, jindy jen jedna po druhé. Takový byl i tento úsek.)

Na daný povel vzal první člen hlídky kámen a měl za úkol

hodit ho od startovní čáry tak, aby se dokutálel do malé

jamky, vzdálené asi pět metrů. Když se mu to

nezdařilo, musel

si pro* kámen doběhnout a kutálet ho znovu.

Čas ovšem stále

ubíhali

Když byl kámen konečně v jamce, vyběhla celá hlídka od

startovní čáry, její druhý člen kámen sebral a běžel s ním asi

o 20 kroků dál. Zde byl strom, který měl ve výši asi čtyř

metrů rozsochu. Úkolem druhého člena bylo kámen mezerou

prohodit a před pádem na zem ho na druhé straně chytit. Nikdo

z hlídky mu v tom nesměl pomáhat třeba tím, že by mu kámen za

stromem chytal. Prohození a chycení kamene nebylo snadné a v

leckteré hlídce se o to pokoušel určený hráč

třeba i

desetkrát, než se mu to podařilo.

Třetí a další úkoly následovaly a kámen putoval za neustálého

ubíhání drahocenných vteřin od jednoho stanoviště k druhému.

Tady se měl kámen odpálkovat uschlou větví po zemi do

vymezeného čtverce na vzdálenost asi dvaceti metrů, tam dál

měl být přenesen na hlavě — bez přidržování — přes mělký

potok, vyhozen jednomu členu hlídky do koruny stromu, kam

musel předtím vyšplhat. A závěr úseku: doběhnout s kamenem co

nejrychleji do tábořiště, kde byl start a nyní i cíl. A teprve

teď vedoucí smáčkl stopky.

Podmínkou bylo — jako ostatně při většině jiných úseků —, že

se v jednotlivých úkolech museli vystřídat všichni členové

hlídky. Nebylo tedy přípustné, aby v celém úseku závodil za

hlídku jenom jeden či dva nejobratnější a nejrychlejší hráči!

A bodování výsledků? Jako v Černém delfínu: vítězná hlídka

dostala tolik bodů, kolik hlídek závodilo. A každá další —

podle pořadí za vítěznou — vždy o jeden bod méně.

43. Zlatodol Indiána Silného rysa

Tomuto úseku říkáme hromadný, protože v něm startují všechny

hlídky (celkem šest) současně.

Legenda je celkem jednoduchá: osadníci Zlatého údolí našli

vysoko v horách polorozpadlou, dávno opuštěnou indiánskou

osadu a v jednom ze stanů jakousi zprávu, napsanou obrázkovým

písmem na svitku březové kůry. Písmo patřilo vyhynulému

indiánskému kmeni, a tak se jen s velkými obtížemi podařilo

rozluštit jeho jednotlivé znaky. Byl to zápis zlatodolu

Silného rýsa, i s popisem cesty k němu.

Úsek s tímto názvem probíhal u nás obvykle takto: Poblíž tá-

144

145

bora na kmene osamělého stromu byl vyvěšen na lepenkovém

podkladu jediný exemplář indiánského dopisu,
psaného tajnou

abecedou. Klíč k této abecedě žádná hlídka
samozřejmě

neznala, tak jako osadníci Zlatého údolí
neznali písmo

Silného rysa. Ale mohla si klíč k abecedě
opatřit: Na druhé

straně naší divoké říčky byly v hustém lese
porůznu rozházeny

malé ústřižky papíru. Na každém byl
nakreslen vždy jeden znak

tajné abecedy a pod ním písmeno, které znak
představuje.

Ale věc měla háček: tyto ústřižky nesměla jít
hledat přes

říčku celá hlídka! Mohla tam jít jen její část —
a když

nějakou kartičku našla, musela její obsah

svým druhům na naší

straně odsig-nalizovat, a to morseovkou nebo semaforem

(například: kolečko s tečkou = E, černý trojúhelník = M,

svislá čára s vlnovkou = Z apod.). Jednoduché značky se daly v

signalizaci poměrně snadno slovně popsat. Horší to bylo se

znaky obrázkově složitými. Pak záleželo nejen na rychlosti, s

jakou hledači značek uměli signalizovat, ale i na

pohotovosti, jak dovedli složitý znak popsat co nejméně slovy

a přitom srozumitelně.

Část hlídky na břehu, která signalizaci přijímala, si předem

co nejpřesněji obkreslila indiánský dopis visící

na stromě, a

jakmile jí vzdušnou cestou přišlo od hledačů
vyluštění

některého nalezeného znaku, tedy odpovídající
písmeno, ihned

je doplnila pod všechny shodné znaky ve
zprávě. Samozřejmě že

nečekala, až jim hledači na druhé straně říčky
odsignalizují

všechna hledaná písmena, ale snažila se
domyslet si chybějící

písmena a rozluštění celé zprávy tak urychlit.

Která hlídka byla s překladem zprávy hotova
natolik, že

zprávě porozuměla, zavolala na své hledače,
aby se dále

nenamáhali, a vydala se zlatý důl hledat. Bylo
to místo

vzdálené asi kilometr od tábora, popis cesty k

němu byl ve

zprávě. Místo bylo označeno kolíkem
zatlučeným v zemi a

nápisem Zlatodol Silného rysa. U kolíku bylo
šest kamenů,

označených barvami hlídek. Hlídka sebrala
svůj a donesla ho

do tábora. Podle pořadí dostávaly pak hlídky
body: vítězná

(první, nejrychlejší) šest, poslední jeden bod.

44. Drobné úseky bez příprav

V našem oddílu jich máme desítky a s novými
dlouhodobými hrami

nám stále přibývají nové a nové. Mnohé z nich
jsem popsal v

různých dopisech i knížkách, několik dalších
vypisuji zde.

Můžete si je zkusit i jen tak, o závod, i když
třeba žádnou

dlouhodobou hru nehrajete.

Sbírka podpisů. Jednotliví hráči hlídek si na povel nastříhají

nebo nařezou tolik lístků, kolik hráčů hraje. Každý lístek

podepíše čitelně celým svým jménem. Tyto lístky pak vyměňují

s ostatními hráči tak, až jim zůstane jen jeden s vlastním

podpisem. Za ostatní získali lístky s podpisy všech ostatních

hráčů. Je-li ve hře dvacet až čtyřicet chlapců nebo děvčat, je

to pořádný shon a dá značnou práci všechny lístky vyměnit.

Hráči si ve zmatku zpravidla nezapamatují, s kým už si lístek

vyměnili a s kým nikoli, a tak mají od někoho lístky třeba

dva, ale schází jim lístek od toho, na koho zapomněli. Vyžádá

si mnoho času, než zjistí, čí podpis jim chybí. Někdy dokonce

ani nepostřehnou, že nějaký chybí!

Kdo se domnívá, že má sbírku podpisů na lístcích úplnou, vloží

lístky do obálky, nadepíše ji svým jménem a odevzdá vedoucímu

hry. Ten na obálku poznamená pořadí odevzdání.

Boduje se takto: Hráč, který odevzdal svou obálku se sbírkou

jako první, obdrží tolik bodů, kolik je hráčů, a každý další

vždy postupně o jeden bod méně než předchozí. Za každý

chybějící podpis se strhávají 3 body. Výsledné body

jednotlivců se pak spočítají celé hlídce. Hlídky se bodují

známým způsobem: vítězná získá tolik bodů, kolik hlídek

závodilo, poslední 1 bod.

Kamení na váhu. Hráči mají za úkol nasbírat v určitém čase (za

půl hodiny až hodinu) předem určený počet kamínků (třeba

třicet nebo padesát apod.), ale takových, aby dohromady vážily

jeden kilogram. Vážit si kamínky před jejich odevzdáním není

přípustné! Každý hráč musí pracovat jen podle odhadu a citu v

rukou.

Jakmile uplyne určená lhůta, hráči odevzdají své kamínky v

sáčku nadepsaném svým jménem vedoucím.

Ten pak za

přítomnosti hráčů převažuje jednotlivé sáčky
na kuchyňských

vahách (jako rozhodčí je samozřejmě smí
použít). Vítězí ten,

kdo odevzdal kamínky ve váze, která se
nejvíce přiblížila

kilogramu. Sáčky ostatních závodníků se za
vítězným řadí podle

velikosti

146

147

rozdílu naměřené váhy. Bodování je obdobné
jako u Sbírký

dopisů.

Oheň na obětní skálu. Náš tábor leží na břehu
divoké horské

říčky. Přes vodu je bujně zarostlý ostrov a za ním další dvě

ramena říčky. Proud nejvzdálenějšího ramena bouří a hučí pod

příkrou skalnatou strání neobyčejné výšky.

Jednoho dne dostaly naše hlídky následující úkol: založit na

našem břehu co nejrychleji ohníčky a ve vlastním zájmu je

stále udržovat. Jakmile oheň vzplane, zapálí od něho jeden

člen hlídky svíčku co nejopatrněji, ale přitom co nejrychleji

ji odnese přes všechny tři dravé proudy nahoru na vrchol

skalní stráně, kde je rozhodčí. U něho zapálí plamenem svíčky

malý papírek — a tím závod (úsek) pro hlídku končí. Čas se

měří.

Zhasne-li svíčka po cestě, musí se nosič se svíčkou vrátit k

vlastnímu ohníčku a předat ji dalšímu členu hlídky. Ten ji

znovu od ohně zapálí a vydá se s ní přes říčku.

Plamen svíčky se nesmí chránit před zhasnutím ničím jiným než

rukou, proto se stává, že svíčka zhasne třeba i desetkrát, než

se ji podaří donést na temeno skály. Vinu na zhasnutí má často

i uklouznutí na kluzkém kameni nebo stržení dravým proudem. A

tak se při nesení svíčky vystřídají, třeba i několikrát,

všichni členové hlídky.

Zkuste si udělat podobný závod, i když váš

tábor třeba není v

tak romantickém prostředí jako náš. Nějakou
vodu, kterou

byste mohli s rozsvícenou svíčkou přeplavat
nebo alespoň

přebrodit, máte u tábora jistě! Koneckonců
můžete se svíčkou

přelézat i rokle, skalky a jiné podobné
překážky, utíkat s ní,

šplhat do strání — a udělat si tak závod, na
který dlouho

nezapomenete!

JAROSLAV FOGLAR

Poklad Černého delfína

Sebrané spisy svazek 15

Ilustrace na obálce a v textu Gustav Krum

Ediční poznámku napsal Václav Nosek-
Windy

Vydalo Nakladatelství Olympia, a. s.,

Praha 1, Klimentská 1,

roku 2000 jako svou 3096. publikaci

Páté vydání — dotisk, 150 stran

Odpovědný redaktor Vladimír Dobrovodský

Technický redaktor Jan Zoul

Vytiskl Ueberreuter Print, spol. s r. o.

Tem. sk. 14/64

27-066-2000

ISBN 80-7033-532-7